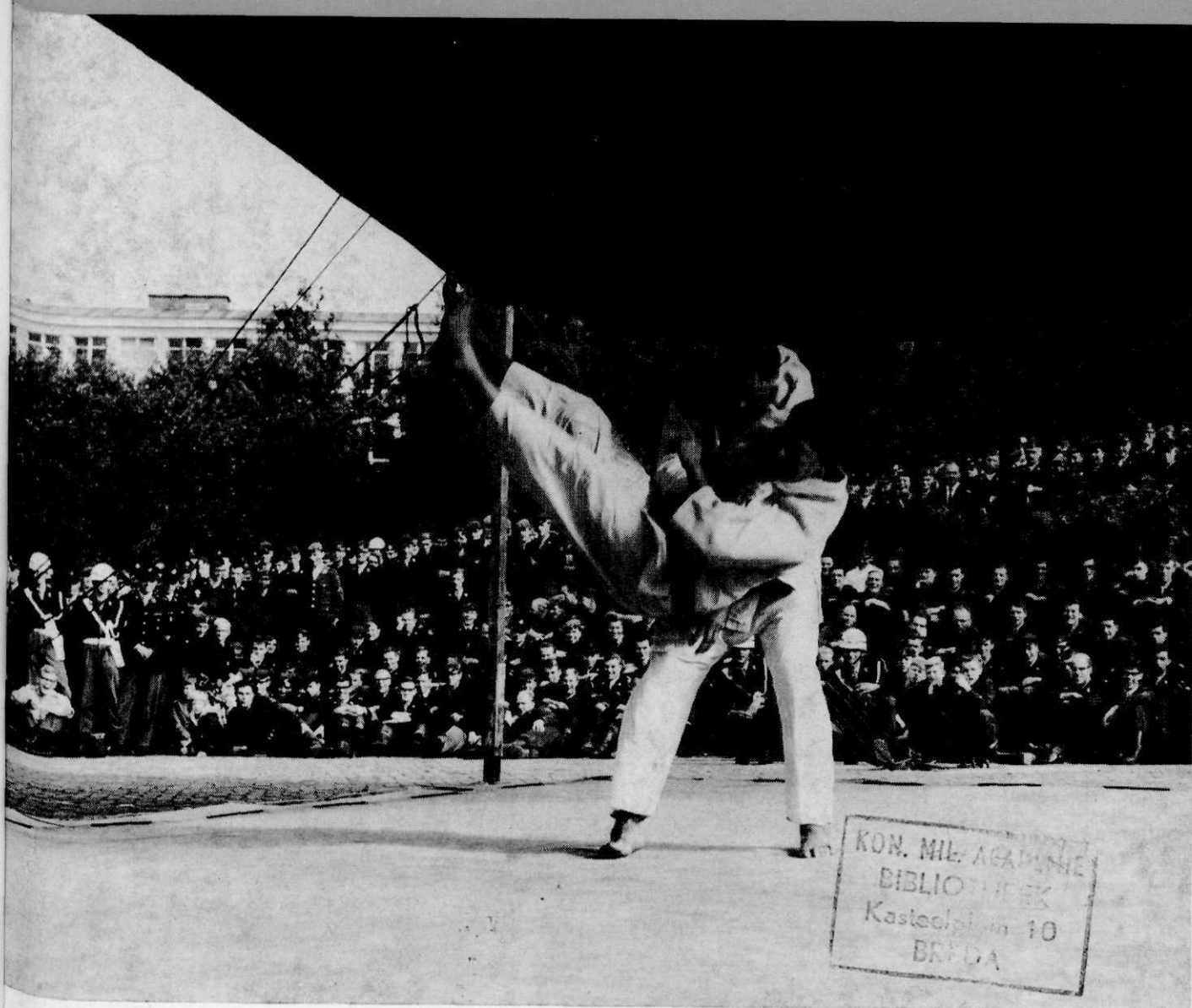

DE MILITAIRE SPECTATOR

WAARIN OPGENOMEN DE OFFICIELE MEDEDELINGEN VAN
DE KONINKLIJKE LANDMACHT EN DE KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Anton Geesink demonstreert

(zie het artikel op blz. 499)

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de Officiële Mededelingen van
DE KONINKLIJKE LANDMACHT EN DE KONINKLIJKE LUCHTMACHT

Hoofdredacteur:

E. J. C. van Hootegem, Luitenant-Generaal der Infanterie

Plaatsvervangend Hoofdredacteur:

R. J. W. Heslinga, Luitenant-Kolonel van de Generale Staf

Redactie:

H. Dieters, Luitenant-Kolonel van de Koninklijke Luchtmacht

S. van der Pol, Luitenant-Kolonel van de Koninklijke Luchtmacht

Th. J. van der Schoot, Majoor der Infanterie

ir. T. A. van Zanten, Luitenant-Kolonel van de Technische Staf

Maandblad

—

Nadruk verboden

Uitgave van Moormans Periodieke Pers N.V.

Lid van de Nederlandse Organisatie van Tijdschrift Uitgevers (NOTU)

Directie, Redactie, Administratie en Advertenties:

Zwarteweg 1 - Tel. 18 23 55 - Postgiro 4 47 15

Abonnementsprijs: f 18,- per jaar - Buitenland f 22,50 per jaar - Losse nummers f 1,75

Advertenties: contractprijzen op aanvraag

Inhoud

Officiële Mededelingen van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders 498

Redactioneel gedeelte

Kennis van zaken, fysiek en moreel 499

De intendanceproblematiek in een grotendeels gemechaniseerd legerkorps, door H. W. Zoomers, Kolonel van de Intendance Staf 502

Het veranderd gezicht van de infanterie, door J. Sjoerds, Kolonel der Infanterie, Commandant SROKI 509

De taak van de Sectie Adjudant-Generaal in de Legerkorps- en Divisiestaf, door W. Oldenhof, Majoor van de Infanterie 516

Meteorologie in het leger te velde, door E. H. T. ten Berge, Kapitein der Artillerie 524

De tactiek van de gemechaniseerde lichte artillerie (105 hw mech), door K. P. Bloema, Luitenant-Kolonel der Artillerie 529

Nieuwe uitgaven 515, 533

Vormingsaspecten bij de opleiding tot beroepsonderofficier KLu, door N. M. M. L. Hammeleers, Kapitein van de Koninklijke Luchtmacht 534

Meningen van anderen 538

Antwoord op meningen van anderen 539

Uit de binnenlandse vakpers 541

Uit de buitenlandse vakpers 542

Officiële Mededelingen

Koninklijke Landmacht

Koninklijke Luchtmacht

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders

LaO Nr 66022. Plicht van militairen en van burgerpersoneel tot melding van bepaalde ongevallen, waarbij een derde is betrokken.

LaO Nr 54156. Defensiestudiecentrum.

LaO Nr 66027. Overgang van officieren, behorende tot één der dienstvakken van officieren voor speciale diensten en in het bezit zijnde van de akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de lichamelijke oefening, naar de wapens of dienstvakken, waarbij een verdere bevorderinggang aanwezig is dan bij de dienstvakken van de officieren voor speciale diensten.

LaO Nr 58103. Nationale Reserve.

LaO Nr 66030. Voorschrift betreffende de studie in de economische wetenschappen op rijkskosten van beroeps-officieren der Koninklijke Landmacht.

LaO Nr 66031. Voorschrift betreffende de studie in de sociale wetenschappen op rijkskosten van beroeps-officieren der Koninklijke Landmacht.

LaO Nr 65013. Bevorderingsvoorschrift Landmacht 1958.

LaMed Nr 027-65. Aanwijzing tot straffen bevoegde commandanten.

Mededelingen

van de Inspecteur der Opleidingen

Opgave van nieuwe voorschriften en wijzigingen*

1e Opgave van wijzigingen op VS 2-1325, 3e druk, „Preventief onderhoud”. In de hoofdstukken V (preventief onderhoud geschut) en VIII (preventief onderhoud munitie) zijn wijzigingen aangebracht.

11e Opgave van wijzigingen op VS 2-1350, 6e t/m 14e druk, „Handboek voor de soldaat”. Diverse hoofdstukken zijn aangepast aan de thans geldende bepalingen.

1e Opgave van wijzigingen op VR 7-440/3, 2e druk, „Gevechtsexercitie pantseropvoertuigen infanterie”. Enkele in de praktijk opgedane ervaringen zijn in het voorschrift verwerkt.

Wijziging 11 op VS 2-1350, 6e t/m 14e druk (Handboek voor de soldaat). Diverse hoofdstukken zijn in overeenstemming met de desbetreffende voorschriften.

Wijziging 2 op VS 2-1120/2 (Velddienst deel 2, Tekens en afkortingen). De aanduiding van commandoposten, stafkwartieren en depots in het terrein is in overeenstemming gebracht met het bepaalde in Stanag 2035, 3e uitgave.

* Technische handleidingen en zuiver administratieve aangelegenheden niet opgenomen.

Wijziging 19 op VS 2-1500 (Reglement op de inwendige dienst bij de Koninklijke Landmacht). LaMed Nr 033 code 21/27ac en LaO Nr 66016 code 55.17/70 zijn in het voorschrift verwerkt.

Wijziging 2 op VS 7-600 (Het infanterieschietkamp Harskamp). Het meebrengen van nachtleger is hierin geregeld.

Nederlandse vereniging ter beoefening van de militaire historie

Tijdens een op 20 augustus 1966 in het ministerie van defensie gehouden vergadering is de bovengenoemde vereniging opgericht. Zij stelt zich tot doel:

— bestudering van de krijgsgeschiedenis en aanverwante hulpwetenschappen (zoals: uniformkunde, vaandelkunde, militaire heraldiek, studie van tradities, ceremonieel, decoraties enz.) meer in het bijzonder van Nederland en de (voormalige) overzeese Rijksdelen;

— verspreiding van de uit studie dienaangaande verkregen kennis, ook buiten de eigen kring;

— opwekking van belangstelling voor de doelstellingen van de vereniging;

— steunverlening aan erkende musea, korpsverzamelingen, instellingen en commissie, werkzaam op een of meer der interessegebieden van de vereniging;

— desgevraagde indiening van voorstellen aangaande uniformering, tradities en ceremonieel bij de bevoegde instanties.

De vereniging zal haar doel onder meer trachten te bereiken door:

— studie-, discussie- en ruilbijeenkomsten te houden;

— excursies te organiseren;

— een orgaan uit te geven;

— documentatiemateriaal ten dienste van de leden bijeen te brengen;

— morele, materiële en zo mogelijk financiële steun te verlenen aan militaire musea, korpsverzamelingen e.d.;

— samenwerking met gelijkgerichte buitenlandse verenigingen.

Het secretariaat is gevestigd: Burg. Caen van Necklaan 262, Leidschendam.

Adreswijzigingen

De aandacht wordt nogmaals erop gevestigd, dat officieren, die maandelijks van Rijkswege „De Militaire Spectator” ontvangen, bij wijziging van hun adres, dit *uitsluitend* kenbaar dienen te maken bij de commandant van het onderdeel, waarbij ze in onderhoud zijn gesteld. Derhalve niet *telefonisch* of schriftelijk bij de administratie van „De Militaire Spectator” of bij de Afdeling Personeelspubliciteit van het Ministerie van Defensie. De commandant van vorenbedoeld onderdeel zendt de voorgescreven mutatie-opgave aan de Afdeling Centrale Personeelsdocumentatie van het M.v.D., waarna toezending aan het nieuwe adres volgt.

Einde van de Officiële Mededelingen van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht.

Kennis van zaken, fysiek en moreel

* * Het is al weer enige tijd geleden, dat de
* publiciteitsorganen in ons land hun bijzondere aandacht schonken aan de toenemende achteruitgang van de lichamelijke conditie van de Nederlandse jongelingschap, die onder meer tot uiting was gekomen bij het verblijf in militaire dienst.

Ook wetenschapsmensen van verschillende richting hebben toen hun licht over deze materie doen schijnen en in het algemeen werd vastgesteld, dat de oorzaak moet worden gezocht in een minder goede lichamelijke opvoeding gedurende de jeugd-jaren, onder meer door een onvoldoende opleiding tijdens de schoolperiode.

Er is toen van burgerlijke zijde actie gevoerd en er zijn bepaalde maatregelen genomen, maar het is duidelijk dat een dergelijk, over vrijwel de gehele lijn verspreid, euvel niet in korte tijd kan worden opgeheven. Omstandigheden van allerlei aard verzetten zich daartegen. Alles kan niet tegelijk worden gefinancierd; onze grote bevolkingsdichtheid zal altijd beperkingen blijven opleggen; de Nederlandse volksmentaliteit is meer een beschouwende dan een militante; men heeft wel wat voor lichamelijke oefening over omdat het een betere lichaamsgesteldheid zal geven maar men moet daar zelf niet al te veel voor behoeven te doen; de jeugd beschikt over veel geld en rookt en drinkt daarom meer dan vroeger. En tenslotte is daar de toenemende motorisering, die een uitstekende lichaamsontwikkeling in de burgermaatschappij schijnbaar minder nodig begint te maken dan vroeger het geval was.

Teamwork en kracht

Het is door dit alles duidelijk dat enig voldoende resultaat, mocht dat al ooit worden bereikt, in elk geval zeer lang op zich zal laten wachten en dit is nu juist de reden, waarom men in dit opzicht binnen de strijdkrachten niet met de handen in de schoot kan gaan zitten, want die strijdkrachten kunnen geroepen zijn van vandaag op morgen op te treden en zullen dan hun taak ten volle moeten kunnen verrichten.

* *
*

Of men nu officier, onderofficier of lager in rang is, ieder lid van de strijdkrachten zal tenminste aan drie basisvoorwaarden moeten voldoen. Hij moet kennis van zaken hebben, hij moet lichamelijk volkomen geschikt zijn om alle ontberingen van het leven te velde in oorlogstijd te kunnen ondergaan en hij moet een hooggestemd moreel hebben. Deze drie dingen vormen in wezen de grondslag voor een goede gevechtsvaardigheid en gevechtsbereidheid, zonder welke een goede inzetbaarheid nooit kan worden verkregen. Zoals vaak, demonstreert zich ook hier een vicieuze cirkel.

Natuurlijk kan het voorkomen, dat iemand een hoog moreel heeft, zonder een goede lichaamsconditie of zonder een voldoende kennis van zaken; hiervan zijn voorbeelden te over. Nog onlangs sprong een kapitein in een draaikolk om een klein meisje uit het water te halen, hoewel hij de zwemkunst onvoldoende machtig was. Iets dergelijks evenwel is een uitzondering en van uitzonderingen kan een leger of een luchtmacht niet bestaan. Normaal is het, dat een man slechts iets dergelijks doet als hij goed kan zwemmen; als hij weet dat zijn lichaamsmogelijkheden het toelaten tot een dergelijke daad te komen.

Het spreekwoord zegt, dat een gewaarschuwd man voor twee telt; gevoeglijk had men dit spreekwoord kunnen voortzetten met de stelling dat iemand met een goed getraind lichaam dan voor drie telt, als hij dat lichaam moet inzetten voor een fysieke prestatie. Gewaarschuwd is hij dan doorgaans automatisch, als gevolg van het mentale deel van zijn training. Hij weet wat hij kan en zal daarom in de eerste plaats eerder (zelfs in zijn onderbewustzijn) tot de prestatie

Tactiek en snelheid

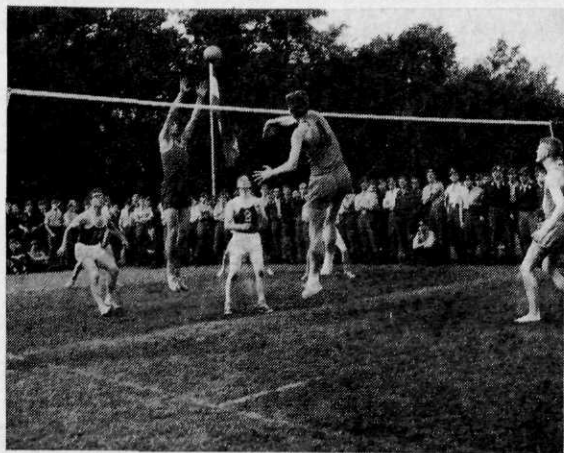
bereid zijn. En voorts een machtiger prestatie leveren, omdat hij ervan overtuigd is dat het voor hem maar een peuleschilletje is.

Een goede fysieke toestand zal voorts, indien bij een geheel onderdeel aanwezig, het moreel van dat onderdeel omhoog halen en daardóór de dienstprestaties. Dat kennis van zaken ook hier de cirkel sluit is duidelijk.

Het moge echter óók duidelijk zijn, dat de veel te geringe lichamelijke conditie, die de burgermaatschappij aan de gemiddelde rekrut meeg geeft, moet worden gecompenseerd door een zo intensief mogelijke militaire training gedurende zijn diensttijd, wil hij tenslotte kunnen voldoen aan de fysieke eisen, die voor een paraat militair moeten worden gesteld.

Bovendien staat vast, dat die training, juist omdat hij vóór zijn in dienst treden te weinig lichamelijke ontwikkeling heeft meegekregen, met bijzonder veel overleg ten uitvoer moet worden gelegd, wil men geen stukken maken, vooral in de

Teamwork, snelheid en lenigheid

beginperiode van zijn dienst. Men kan met hem niet van stapel lopen zoals dit vaak in buitenlandse legers kan, waar hij, tevoren, jarenlang deel uitmaakte van burgerlijke of semi-militaire jeugdorganisaties.

Hier dus geen vicieuze cirkel, maar in feite een tegenstelling: men mag de lichamelijke oefeningen, vooral in het begin, niet overtrekken, maar men moet de mensen, aan de andere kant, zo snel mogelijk brengen op een fysiek peil, dat veel hoger ligt dan dat van het normale burgerlijke leven.

* *
*

Dit kan alleen betekenen dat alle mogelijkheden, die zich in dienst voordoen, met de nodige tact moeten worden benut.

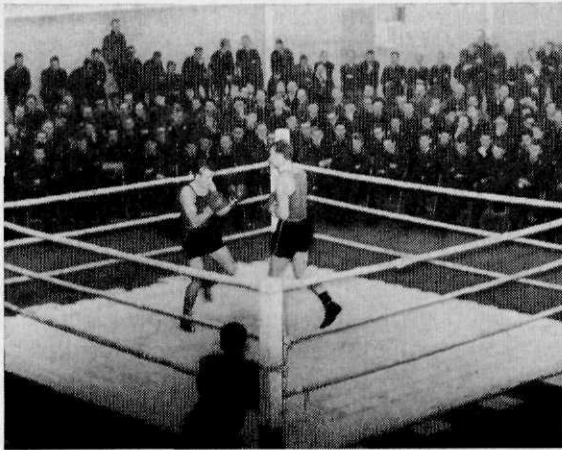

Persoonlijke inzet

Uiteraard door het geven van de normale lessen in lichamelijke opvoeding, die nooit een sluitpost mogen vormen op de begroting van de militaire opleiding en dit zeker niet zullen mogen doen als de aangekondigde diensttijdverkorting van twee maanden ingang zal hebben gevonden.

Verder doen zich bij de dagelijkse dienst voldoende gelegenheden voor, die ten aanzien van dit onderwerp kunnen worden uitgebuit, zonder dat dit andere dienstverrichtingen behoeft te beïnvloeden. Hoe vaak gebeurt het niet dat een onderdeel in een legerplaats, met zijn grote afstanden, van het ene punt naar het andere moet. Dat kan óók gebeuren in de looppas; uiteraard dient ook dit met overleg te geschieden en is het afhankelijk van de diensten (men moet natuurlijk niet ergens bezweet aankomen, waar men in zijn beste uniform moet zijn).

Maar vooral bij de buitendiensten kan veel meer

Geoefendheid en durf

aan lichamelijke oefening worden gedaan. Láát een batterij veldartillerie, die urenlang ligt te wachten maar eens een beetje sporten op een belendend terreingedeelte mits dit „geleid” geschiedt en niet tot excessen kan leiden. Láát een peloton infanterie, dat na uren in stelling te hebben gelegen, rust krijgt om te eten, maar eens een klein veldloopje maken tijdens die „rust”. Laat de troep bij een verplaatsing te voet maar eens extra in de looppas gaan. Houdt maar eens een oefening in de kleine oorlog méér, dan precies op het officiële programma staat.

Een punt dat hier nog de aandacht verdient is, dat juist bij gemechaniseerde en gemo'oriseerde eenheden de noodzaak van lichamelijke oefening bijzonder spreekt, vooral omdat de soldaat tenslotte normaliter tóch te voet zal moeten vechten.

Bij het steeds meer binnendringen in de strijdkrachten van de moderne ontwikkelingen van de techniek, is het op peil houden van de lichamelijke conditie van de troep, onwillekeurig, langzaam maar zeker in ongunstige zin beïnvloed. Dit is geen kritiek op het terzake gevoerde beleid, maar een harde realiteit, uit de omstandigheden geboren. Ons is bekend, dat hiertegen zoveel mogelijk wordt opgetreden; ons is echter ook bekend dat de moeilijkheden, die de troepencommandant heeft om met de beschikbare tijd door zijn gehele oefenstof te komen, hem tegenwoordig danig parten spelen, vooral ook omdat bij die oefenstof steeds meer vakken zijn die imperatief voor een bepaald aantal uren zijn voorgeschreven. Tezamen met de moeilijkheden, die er dan altijd nog op personeelsgebied zijn, wordt in feite wel eens het onmogelijke geëist, waardoor men van zelf dingen *moet* laten vallen.

Naar onze mening moet dat dan nooit de verdere fysieke ontwikkeling van de man zijn, zélfs niet al zou tenslotte blijken, dat een kleinigheid zou gaan mankeren aan zijn kennis van zaken.

Men kan geen ijzer met handen breken en in de vicieuze cirkel „kennis van zaken-fysiek-moreel” zouden wij, indien dan uiteindelijk tóch enige prioriteit zou moeten worden gesteld, voor de soldaat te velde de combinatie „fysiek-moreel” op de eerste plaats willen stellen. Vooral ook omdat juist deze combinatie hem later in zijn burgerleven tevens in zeer hoge mate tot steun zal zijn en derhalve meewerkt aan de opbouw van een gezond Nederlands volk.

De intendanceproblematiek in een grotendeels gemechaniseerd legerkorps

door H. W. ZOOMERS, Kolonel van de Intendance Staf

De nucleaire bedreiging noodzaakt tot spreiding en beweeglijkheid. Spreiding resulteert in grotere ruimten, die een voortdurend gevaar voor infiltraties opleveren. De beweeglijkheid wordt bereikt met de gemechaniseerde en gemotoriseerde middelen, waarmee de gevechts- en de verzorgende eenheden zijn uitgerust.

De gevechtseenheden beschikken ten behoeve van de verzorging over een verzorgingselement, waarmee de verzorging — zo nodig het gevecht op de voet volgend — kan worden gerealiseerd. Een deel hiervan werd daartoe gemechaniseerd, bv. de pantserrupsvrachegroep. Het resterende deel, bv. de transportgroep van het verzorgingspeloton, in wezen belast met de herbevoorrading, kan uitsluitend bij gevechtspauzes mede ter ondersteuning worden ingezet. De inzet, ook van het verzorgingselement, behoort tot de verantwoordelijkheid van de commandant.

Bij een zelfstandige eenheid is het de S4 die, niet als administratieve, doch als operationele staf-functionaris, voor zijn commandant onder alle omstandigheden leiding moet geven aan de logistieke ondersteuning van de eenheid. Hem dienen, behalve de middelen die hem voor de verzorging ter beschikking staan, zodanige extra middelen ter beschikking te worden gesteld, dat de herbevoorrading bij, of de afvoer op, de aangewezen verzorgingseenheden onder alle omstandigheden is verzekerd, waarbij de verzorging binnen de eenheid in principe met eigen middelen dient te geschieden.

Het snelle, beweeglijke, gemechaniseerde/gemotoriseerde gevecht, waarbij Infanterie en Cavalerie één gevechtsteam vormen, de Artillerie voor rechtstreekse steun hen „op de track” moet kunnen volgen en de Genie de vereiste steun (eveneens met gelijkwaardige terrein- en gevechtsvaardigheid) moet kunnen verlenen, heeft geleid tot de tactisch kleinste formatie, de pantserbrigade en de pantserinfanteriebrigade, waarin tevens, op de behoefte van de brigade afgestemde, logistieke organen werden opgenomen, zodat de brigade tactisch en logistiek een zelfstandig geheel vormt. De brigades opereren voorshands in divisieverband; zij zijn onderling uitwisselbaar en er kun-

nen pantserzware en infanteriezware divisies worden geformeerd. Zij kunnen zonodig „zelfstandig” optreden, indien daartoe opdracht wordt verstrekt. Alle commando-, staf- en speciale-stafkanalen dienen daarom voorshands op de divisiestaf uit te komen, zodat daar op elk moment het commando kan worden gevoerd.

Elk optreden, snel en beweeglijk met de noodzaak tot spreiding om zelf geen A-doel te creëren, vereist grote gebieden, waarbinnen, gelet op de vijandelijke reactietijd, steeds verwissel- en reservestellingen dienen te zijn voorbereid. Een statische toestand moet bij voorkeur worden vermeden, aanpassing aan de telkens opnieuw wisselende situatie moet snel mogelijk zijn. Ook de verbindingsmiddelen dienen hierop te zijn ingesteld.

Wat voor de tactiek geldt, geldt in beginsel ook voor de logistiek. Met alle elementen, in het bovenstaande aangeduid, dient ook de logistiek rekening te houden. Zij dient elke ontwikkeling, ook die bij de tactische eenheden, nauwkeurig te volgen en bij voortduring, als het ware in één beoordeling van de toestand, na te gaan óf, en zo ja in welke mate, de volgende ontwikkelingen ook voor haar van belang, ja van nut, kunnen zijn:

- spreiding met verwissel- en reservestellingen en veelvuldige verplaatsingen;
- beweeglijkheid door mobiliteit met een gelijke of geschikte terreinvaardigheid;
- beveiliging tegen infiltraties in het algemeen en bij transporten/verplaatsingen in het bijzonder;
- geïntegreerd optreden, al of niet in een „functionele” organisatie tot en met een optreden in het organieke verband van bv. een logistieke eenheid/formatie;
- zelfstandig optreden onder een administratief commando, dan wel een geleid optreden onder een logistiek commando;
- directe bevoorrading door de zorg van de logistieke organisatie, of een indirecte bevoorrading door de zorg van de gebruikende eenheid.

De logistiek houdt daar dan ook rekening mee. Met name vinden wij deze factoren terug in de organisatie van de brigade- en ook van de divisie-

treinenbataljons. Een administratief commando over geïntegreerd optredende (bevoorrading en herstel) voornamelijk functioneel georganiseerde, zelfstandige logistieke eenheden.

Het staf en stafdetachment hiervan overkoepelt de organiek ingedeelde logistieke eenheden. De *bevelvoering* strekt zich niet uit over de externe verzorgingstaak van de bevoorradingscompagnie, de herstelcompagnie en de geneeskundige compagnie, die bij de brigade- en de divisietroepen-treinenbataljons zijn ingedeeld. Hiervoor gaan de bevelen van de brigade (divisie) rechtstreeks naar deze compagnieën en de bataljonscommandant wordt geïnformeerd. De commandanten van de compagnieën in de brigadetreinenbataljons zijn tevens de speciale stafofficieren van de brigadecommandanten.

In de bevoorradingscompagnie vinden wij onder meer een, voornamelijk functionele, groepering van de bevoorrading met Klasse I-, III- en V- (beperkt) goederen, met PSU-goederen, intendance-onderhoudsmiddelen en bureaubehoeften. Wij vinden er de bevoorrading en het transport in één hand; de *bevoorrading* geschiedt *indirect*, met uitzondering van de *bulkbevoorrading* Klasse III, die volgens de „*directe bevoorradingsmethode*” geschiedt.

In de herstelcompagnie vinden wij eveneens een *functionele* groepering van het 3e-echelonsherstel van de Technische Dienst, Intendance en Genie (beperkt), alsmede de eveneens *functioneel* georganiseerde taak voor de bevoorrading met winkelartikelen, directe ruilartikelen en verwisselvoorraden.

De gehele eenheid, met haar voorraden, is mobiel, zodat zij zowel aan de factor beweeglijkheid als aan de factor spreiding kan voldoen.

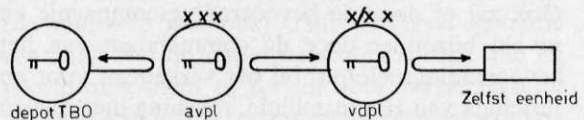
Wat voor de logistiek in het algemeen geldt, geldt uiteraard ook voor de Intendance. Aan de tactische inzet van een grotendeels gemechaniseerd legerkorps zal de intendanceverzorgingstechniek zich zodanig moeten aanpassen, dat een optimale intendanceverzorging voor alle legerkorpseenheden wordt verkregen. Deze doelstelling nu bepaalt de intendanceproblematiek binnen het legerkorps.

De intendanceverzorging binnen het legerkorps omvat de bevoorrading met Klasse I, Klasse III en IIIa, de intendance Klasse-II- en IV-goederen, waaronder ook PSU-goederen en de intendanceonderhoudsmiddelen ressorteren, alsmede de bevoorrading met de Cadi-artikelen; zij omvat het verlenen van diensten als de kantinedienst, de

bad- en wasdiensten voor algemeen hygiënische doeleinden, alsmede het beschikbaar stellen van werktroepen; voorts het verrichten van reparaties aan het intendancematerieel; de bureaubehoeften worden via de Klasse-I-kanalen aan de klanten verzonden; zij verzorgt alle werkzaamheden aan de gravendienst verbonden; zij is belast met het verzamelen en classificeren van in het operatiegebied onbeheerd aangetroffen materieel, zowel eigen als vijandelijk.

De intendanceverzorging wordt gerealiseerd met behulp van de intendance-elementen en -eenheden bestemd voor de verzorging van de brigades of divisietroepen en met behulp van intendance-eenheden behorende tot de intendancebataljons onder bevel van de commandant van de Intendancegroep, die niet alleen bestemd zijn voor de verzorging van de legerkorpstroepen, maar die in het bijzonder zijn belast met het inrichten van aanvullingsplaatsen, waarop de bevoorradings- en herstelcompagnieën van de brigades en de divisietroepen zelf weer als klant voor de intendanceverzorging worden aangewezen, alsmede met het inrichten van verzamelplaatsen. Door de intendancebataljons kan eveneens steun met werktroepen en met kantinediensten worden verleend; ook kunnen begraafplaatsen worden ingericht. Zolang er nog geen bad- en wasinstallaties voor algemeen hygiënische doeleinden ter beschikking komen, dient door de commandanten zelf plaatselijk in deze behoeften te worden voorzien.

De intendanceverzorgingstechniek binnen het legerkorps is in beginsel gebaseerd op het systeem van de *indirecte bevoorrading*, voor de Lkavpln zelf geldt het principe van *directe bevoorrading*; haar worden de benodigde goederen in de avpln afgeleverd. Aldus ontstaat de in afb. 1 geschetste intendanceverzorgingsketen.

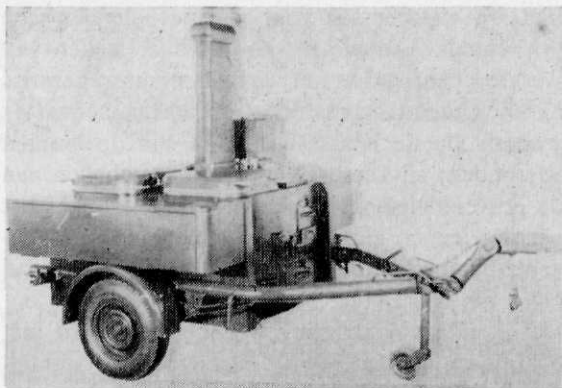

Afb. 1 Intendanceverzorgingsketen

Met betrekking tot de intendanceproblematiek binnen het legerkorps kan een onderscheid worden gemaakt tussen de intendanceproblematiek op brigade- en divisieniveau en de intendanceproblematiek op legerkorpsniveau.

Intendanceproblematiek op brigade- en divisieniveau

Deze heeft betrekking op de bevoorradingsfunc-

Afb. 2 Mobiele veldkeuken

tie, de procedures en rapportages, de herstelcapaciteit, de diensten, de bevelsverhouding en de positie van de speciale-stafofficieren, de uitrusting, de organisatie en de verbindingen.

Alle eenheden beschikken over de voorgeschreven onderdeelbelading Klasse I en Klasse III; de aanvullende voorraden van deze Klassen worden door de bevoorradingscompagnieën meegevoerd. Beide voorraden samen vormen de operationele voorraad. Deze reservevoorraden stellen zowel de divisie als de brigades in de gelegenheid de operaties gedurende een bepaalde tijd zelfstandig te continueren. Uiteraard zal, zodra de omstandigheden dit toelaten, in- en extern tot herbevoorrading moeten worden overgegaan. De operationele voorraden Klasse I en III zijn vrijwel harmonisch op elkaar afgestemd.

Hoewel het beginsel van de dagelijkse herbevoorrading met verbruiksgoederen blijft gehandhaafd, zal dit door de operationele omstandigheden niet altijd mogelijk zijn. In dat geval dient door de bevoorradingscompagnie te worden aangenomen, dat een dagvoorraad door de eenheden is verbruikt, zodat bij de rapportages hiermee rekening dient te worden gehouden.

Ook zal er door de bevoorradingscompagnie en in het bijzonder door de commandant van het bevoorradingspeloton, bij het verkennen voor en inrichten van zijn installatie, rekening mee dienen te worden gehouden, dat zowel de veldpost als de aanvulling personeel langs de Klasse-I-kanalen lopen, de PSU-goederen via de Klasse-I-kanalen worden bevoorrad, waartoe speciaal personeel beschikbaar is, en ook de bureaubehoeften via de Klasse-I-kanalen aan de klanten worden gezonden. Indien Cadi-steun wordt verleend, zal ook hiervoor ruimte in het Klasse-I-gebied beschikbaar moeten zijn.

De bevoorrading van al deze verbruiksgoederen zal op een zo eenvoudig mogelijke wijze moeten

kunnen geschieden. Vandaar dat zij functioneel onder een éénhoofdige leiding werden georganiseerd, vandaar dat onder operationele omstandigheden met een eenvoudige behoefteopgave — informele aanvraag — kan worden volstaan, vandaar ook dat de voorraden principieel mobiel dienen te worden gehouden, om de operaties te kunnen volgen.

Klasse I

Voor een harmonische voeding zal zoveel mogelijk, ook door de gevechtseenheden, „vers” moeten worden gegeten, althans een veldrantsoen. Het onderscheid tussen veldrantsoen A (geheel vers) en het veldrantsoen B (geconserveerde componenten) gaat vervallen, zodat het veldrantsoen geheel of partieel vers of geconserveerd kan worden aangevraagd en verstrekt, waardoor een grotere aanpassing aan de tactische omstandigheden kan worden verkregen.

Voor de bereiding van het veldrantsoen komt een mobiele veldkeuken, op aanhanger gemonteerd, ter beschikking van de eenheden (zie afb. 2). Hiermee kan voor een sterkte van 200 man, bij een voorbereidingstijd van gemiddeld totaal 20 man-uren (voor het schillen/schoonmaken van aardappelen/groenten e.d.), boven en behalve het organieke kokspersoneel, per onderdeel beschikbaar te stellen, in 1½ uur een volledige warme maaltijd worden bereid en rijdend warm gehouden. Hoewel het „cook while you move” hiermee niet geheel wordt gerealiseerd, aan het principe van de gevechtseenheden „keep moving” kan nu ook bij het gebruik van verse levensmiddelen gevolg worden gegeven.

Uit de organisatie van de enkelvoudige onderdelen van de pabrigs en de painfbrigis blijkt, dat zowel de keukengp als de adm/bevogg beschikken over 1 van 3 ton, resp. voorzien van een waterwagen en een ahw 1 ton. Door de invoering van de veldkeuken ontstaat een tractieprobleem. Duidelijk is dat de ahw 1 ton plaats moet maken voor de watertrailer tijdens „verplaatsingen”, omdat de keukenwagen en de veldkeukenaanhanger als één geheel moet worden gezien.

Wanneer de keukenwagen is opgesteld, kan de chauffeur van de keukenwagen mede het watertransport gaan verzorgen. Door de kleinere keukenuitrusting in de van van de keukengp kan mogelijk in het laadruimtetekort van de adm/bevo gp tijdens verplaatsingen worden voorzien. Aannemende dat de tijd die voor de brigades en divisietroepen voor herbevoorrading beschikbaar is, afhankelijk van het jaargetijde, ca. 6 uur be-

draagt, en dat onmiddellijk na terugkomst tot distributie van het veldrantsoen kan worden overgegaan, behoeft voor bederf, ook bij aanvoer van vers of gekoeld vlees of verse vleeswaren niet te worden gevreesd, daar e.e.a. dan binnen 24 à 36 uren kan zijn geconsumeerd. Indien de *afstand* voor de herbevoorrading niet binnen 6 à 8 uur tweemaal kan worden overbrugd, dient *diepbevoren* vlees te worden verstrekt.

Kan aan deze twee voorwaarden niet worden voldaan, dan dienen vlees en vleeswaren geconserveerd te worden verstrekt, of er dient op dit niveau „koelcapaciteit”, bv. van 2 × 1 ton ahw per brig/divtrn, ter beschikking te staan.

Een functionaris voor de zelfstandige aankoop is op dit niveau niet aanwezig, zodat ook zelfstandige aankoop via een keuring door de plaatselijke kanalen (bv. „Standortverwaltung”) niet mogelijk is. Daar op dit niveau bovendien geen menuvaststelling plaatsvindt, zal slechts worden gedistribueerd, wat op de Lkavpln werd ontvangen. Experimenten in deze richting, ook in vrede-tijd, waren deswege te vermijden. Aangenomen mag worden, dat in het gevechtsterrein de verwervingsmogelijkheden zeer gering, of in het geheel niet aanwezig, zullen zijn.

Indien de bevoorrading eenmaal op gang is gekomen, is het — mede gezien de artikelsgewijze stapeling van de aanvullende voorraad van de bevoocie op de daarvoor bestemde voertuigen — noodzakelijk, dat transportruimte wordt vrijgemaakt door de artikelen aan de grond te zetten, om herbevoortransport beschikbaar te hebben. Met het oog op een gehele of gedeeltelijke verstrekking van een veldrantsoen aan een brigade, zal de bevoocie in de voornacht herbevoorrading moeten plegen op de Lkavpln Kl I om in de nanacht aan de klanten te kunnen verstrekken. Slechts indien aan alle klanten een rantsoen zou moeten worden verstrekt, dat in de aanvullende voorraad is opgenomen, kan de uitgifte vóór de herbevoorrading plaatsvinden.

Klasse III

Van het dagverbruik mogas per pabrig als norm uitgaande, verbruiken de tankbataljons 73%, het painfbat (AMX) 9%, de afdeling veldartillerie 5% en alle overige onderdelen samen 13%. Bij één van de *painfbrigs* verbruikt het tankbataljon 60%, het painfbat (AMX) 13%, de painfbats (YP 408) 7%, de afdeling veldartillerie 4% en alle overige onderdelen samen 16% van het *dagverbruik mogas*. Het is duidelijk dat de bulkklant het tankbataljon is. Het is ook duidelijk dat de

benzineauto's als bulkaanvoermiddel ook voor de bulkklant zijn bestemd. Het motto moet dan ook zijn: bulkaanvoer voor de bulkklant. Alle overige eenheden dienen op basis van de „can” leeg tegen vol te worden bevoorraad. Een ander gebruik van de bulkaanvoer, ook in vrede-tijd, dient in het algemeen te worden vermeden. Experimenten waren op basis van bovengenoemde cijfers te vermijden.

Tot deze conclusie zijn de Duitsers met de inzet van hun benzineauto's in de jaren na de Tweede Wereldoorlog ook gekomen. Bovendien hebben zij echter ook de mogelijkheid om andere onderdelen door middel van de benzineauto direct te kunnen aftanken tijdens een rustpauze, de verplaatsing en het verblijf in een verzamelgebied, diepgaand bekeken. Daarbij is men tot de volgende conclusie gekomen:

a. In deze gevallen alleen de benzineauto inzetten voor voertuigen die een *behoefte* hebben van 300 l of meer.

b. Jerricanbevoorrading is de meest efficiënte wijze om de overige voertuigen te kunnen aftanken.¹

De *bulkbevoorrading* van de bulkklant — altijd door en via de brigade — geschiedt volgens de „directe methode”. Voor de beveiliging van het convoi en/of de aanvoerweg dient te worden gezorgd. De bevoocie — verantwoordelijk voor de bevoorrading — heeft hiertoe geen middelen. Hoewel onder de huidige omstandigheden de benzineauto's de tankonderdelen opzoeken, blijft het probleem, dat de benzineauto slechts aflevert aan de klant en dat de S4 van de zelfstandige eenheid de interne distributie met eigen, eventueel zelfs gemechaniseerde, middelen zou moeten kunnen verzorgen. Bij bulkbevoorrading dient de klant derhalve over eigen bulkopslag en eigen bulkoverslagmiddelen te beschikken.

De *jerricanbevoorrading* op basis „leeg tegen vol” (de indirecte methode) blijft in eerste instantie een zaak van de onderdeelcommandant, die bij voortdoring dient te zorgen voor verzamelen en afvoeren van lege jerricans en na herbevoorrading de volle cans moet distribueren. Dit klemt temeer daar bij 1 LK alle onderdelen uitsluitend de onderdeelbelading mogas bezitten (inhoud brandstofreservoirs van de voertuigen en organieke jerricans).

De herstelcompagnie beschikt over verwisselvoorraden en directe ruilartikelen en bevoorraadt met winkelartikelen. Het zou juist zijn haar tevens te

¹ Zie: *Truppenpraxis* (1964)(12)984.

belasten met de bevoorrading van de reserve-delen; zij zelf zou immers uit de aard van haar herstelfunctie de grootste klant zijn en binnen de brigade/divtrn zou de aanvullingsvoorraad reserve-delen op één plaats worden gehouden, waar deze vakkundig kan worden beheerd en bij voort-during gesaneerd.

De herstelcapaciteit voor de intendanceartikelen is uitermate gering, zodat vrijwel volledig op verwisseling en vervanging moet worden gerekend, daar herstel pas na afvoer via de verzorgingsketens in het moederland kan plaatsvinden. In feite zal er dus vrijwel uitsluitend worden verzameld en geclassificeerd.

Behalve aan een gravendienstelement, ondergebracht bij de bevoorrading, wordt uit hygiënische en moreelsoverwegingen toch sterk de behoefte gevoeld aan een bad- en wasinstallatie op dit niveau, welke laatste ook de PSU-bevoorrading in gunstige zin zal beïnvloeden. Nog versterkt met een eigen Cadi-element maakt het de zelfstandige brigade áf.

Oefeningen in groot verband en oefeningen in het buitenland zullen in vreedstijd met de inzet van eigen middelen de oorlogsprocedure ook op deze terreinen het best benaderen.

De grote beweeglijkheid, de wisselende onderbevelstellingen vereisen een flexibiliteit in de bediening, die het mogelijk moet maken onmiddellijk op de zich steeds wijzigende omstandigheden te reageren. Dit is bij een onder-bevelstelling van deze dienstelementen op eenvoudiger wijze te realiseren, dan dat deze diensten uit het Lkavpl-gebied moeten worden verleend.

In aansluiting op hetgeen reeds gesteld is met betrekking tot de bevelsverhouding, dient te worden aangetekend, dat de commandanten van de brig-bevocien en de Divisie Intendance Officier, waaraan toegevoegd de commandant van de divtrn-bevocie, de speciale stafofficieren zijn voor de Brigade- resp. de Divisiecommandant. Zij zijn in de commandolijn verantwoordelijk voor de efficiënte wijze van bediening en in de technische lijn, die loopt via de divisie- en LK-Intendance-Officier en uitmondt bij de Inspecteur der Intendance voor een juiste intendancetechnische gang van zaken.

Vandaar dat de bevelen op het logistiek terrein van de brigade- en de divisiestaf komen en rechtstreeks zijn gericht aan de commandanten van de bevoorradingcompagnieën. De commandant van het treinenbataljon wordt hieromtrent geïnformeerd. Zo zullen ook de rapportages door de compagniescommandant als commandant van de

installatie aan de Brigade of Divisie moeten worden gericht en info aan de bataljonscommandant en het naasthogere speciale-stafniveau.

De verbindingsmiddelen dienen zulks mogelijk te maken. Zowel de interne verbindingsmiddelen als de externe dienen de logistieke eenheden in staat te stellen zich met hun gespreide installaties, de neveninstallaties, de commandanten, de speciale-stafsecties, de klanten en de naasthogere verzorgende installaties in verbinding te stellen.

De nog jonge logistieke organisatie op brigade- en divisieniveau is in beproeving. Een positieve en constructieve instelling van alle betrokkenen zal hopelijk op korte termijn kunnen bewijzen dat met deze nieuwe organisatie de onderlinge uitwisselbaarheid en eventueel de zelfstandigheid der brigades daadwerkelijk zal zijn gediend.

Het logistieke team zal het gevechtsteam graag, zo mogelijk met gelijke gevechts- en terreinvaardigheid, steunen.

Intendanceproblematiek op legerkorpsniveau

De groeiende behoeften van de gemechaniseerde brigades/divisies scheppen grote bevoorradingproblemen, in het bijzonder voor de dagelijkse verbruiksgoederen als levensmiddelen en motorbrandstoffen.

Klasse I

De behoefte aan levensmiddelen, aan de sterkte gebonden, is weinig elastisch, zodat de nodige hoeveelheid in principe niet zal veranderen. Wel kan men zich afvragen of de diverse soorten rantsoenen blijvend in dezelfde verhoudingen zullen worden geconsumeerd.

Vindt thans een herbevoorrading met veld-, groeps- en individuele rantsoenen plaats in de verhouding 60 : 25 : 15, dan komt mij dit voor de divisie- en legerkorpstroepen aanvaardbaar voor. De voor de brigades geldende tactische omstandigheden zouden globaal een verschuiving in het gebruik kunnen laten zien van 15 : 70 : 15, hetgeen bij de verwerving en de herbevoorrading zou leiden tot een herziening van de geldende verhouding in, weer globaal, een verhouding van 45 : 40 : 15.

Bovendien moet men zich afvragen of de omverpakkingen van de huidige groeps- en individuele rantsoenen 10-in-1, die in principe op de in eerste aanleg geplande bemanningen van de AMX'n/YP 408'n waren gebaseerd, niet moeten worden herzien en aangepast aan de huidige en

nog te verwachten uitrustingen. Een toenemend gebruik van groepsrantsoenen wettigt een grotere variatie daarvan, daar zulks uit moreelsoverwegingen van groot belang is.

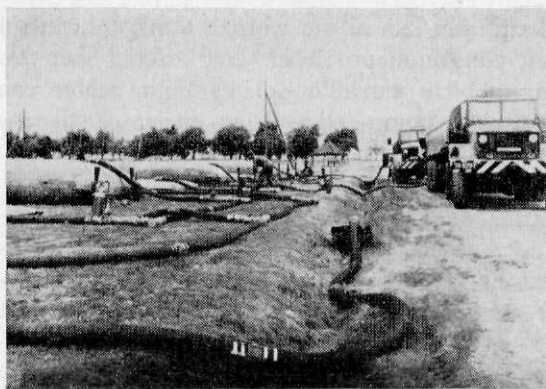
Daar, zoals wij reeds hebben gezien, telkens het rantsoen „volgende dag” langs de operationele voorraad van de eenheden — zijnde de reservevoorraden — wordt bevoorradt in aansluiting op het rantsoen „lopende dag”, dient de menubewaking per klant op de Legerkorps-avpl te geschieden. De klant zelf zal immers eventueel een informele aanvraag indienen voor bv. x veldrantsoenen. Deze menubewaking is in het bijzonder van belang indien veldrantsoenen — in welke hoeveelheid ook — worden verstrekt en kan daar werkelijk tot haar recht komen, indien over alle componenten waaruit veldrantsoenen worden samengesteld, wordt beschikt, en niet over slechts enkele menu's, waaruit toch ook restanten ontstaan. Aldus kan de Legerkorps-avpl zich in 24 uur aanpassen aan de door de klant vastgestelde behoefte voor het volgende verplegingsetmaal. Uiteraard dient op legerkorpsniveau dan tenminste koelcapaciteit voor de opslag van vlees/vleeswaren ter beschikking te komen.

Klasse III

De behoefte aan motorbrandstoffen is, in tegenstelling tot die van levensmiddelen, wél elastisch. Zij varieert van de operationele dagbehoefte tot het huishoudelijke verbruik, hier te ramen op bv. de halve opsdagbehoefte.

Wat nu opvalt is dat de voorgeschreven dagen, omgerekend tot de „voorgeschreven voorraad”, als *niet elastisch*, op basis van de opsdagbehoefte werden vastgesteld. Werden zij *wél elastisch* bepaald, dan zou de totaal aan te houden voorraad, gelet op het huishoudelijke verbruik, met 40% kunnen worden verminderd. Ergo is de „voorgeschreven voorraad” 100%; de directe behoefte 60%.

Bij de samenstelling van de organisatie en de uitrusting is voorts ervan uitgegaan dat met 75% der middelen in 100% van de nodige capaciteit kan worden voorzien. De hierdoor ontstane capaciteit is precies afgestemd op verwerking van de directe behoefte van 60%, volgens de vastgestelde verhouding tussen bulk- en canbevoorrading, zijnde 1 : 2. Hieruit volgt dat de directe behoefte zich *niet mobiel* in de Legerkorps Klasse-III-aanvullingsplaatsen bevindt (60%) en dat de overige 40% — *nog mobiel* — ter beschikking staat op de eindpunten, eindhavens, eindstations en dat zij tezamen de „voorgeschreven voorraad” vormen.

Afb. 3 De „Bravin” brandstofaanvullingsinstallatie voor bulk-opslag

Hieruit volgt voorts dat deze aldaar mobiel dienen te worden gehouden, teneinde zich daarmee aan het verloop van de operatie — aanval, achtervolging, verdediging en terugtocht — te kunnen aanpassen. Aldus kunnen deze mobiele voorraden bij aanval en achtervolging als een mobiele „operationele reserve” worden aangemerkt, en bij verdediging en terugtocht aan buit of vernietiging worden onttrokken.

Dit systeem ware, ongeacht de transportmiddelen die hierdoor worden gebonden, te handhaven. Het biedt nog drie bijkomende voordelen, namelijk: de goederen worden niet eerder gelost dan wanneer zij werkelijk nodig zijn, zij komen slechts op diè plaats aan de grond waar ze werkelijk nodig zijn en zij verzekeren, als eventueel 3e element, een spreiding die aan de meest stringente, laatstelijk gestelde, eisen voldoet, daar de installatie zelf, indien noodzakelijk, tegelijkertijd in twee lokaties werkzaam kan zijn.

Ook op de Legerkorpsaanvullingsplaats zelf wordt de gang van zaken veel beter te overzien. Alle klanten bevoorraden op de LK-installatie. De bulkopslag (afb. 3) is bestemd voor de bulkklant. Alle overige klanten handhaven het oude principe op basis van de can: leeg tegen vol. Aldus ontstaat er naast een „can-lijn” een „bulk-lijn”. Ook binnen de aanvullingsplaats wordt de verhouding bulk : can = 1 : 2 aangehouden. De commandant is er voor verantwoordelijk dat zijn installatie gevuld blijft. Als vuistregel mag de operationele reserve per avpl nooit meer bedragen dan 2/3 van de organieke avpl.-capaciteit. Het meerdere moet voor deroutring in aanmerking worden gebracht. Aldus zal op zo efficiënt mogelijke wijze een van de belangrijkste problemen — het creëren van de Klasse-III-verzorgingsketen — kunnen worden gerealiseerd.

Waren verplaatsingen voorheen een tonnagepro-

bleem, dan kan dit nu worden teruggebracht tot een consumptieprobleem. Het leveren van een zg. mobiele aanvullingsplaats blijft echter een transport-, pomp-, en overslag- en een personeelsprobleem.

Zowel de Klasse-I- als de Klasse-III-bevoorrading worden verzorgd door de Gemengde Intendance Aanvullingsplaats Compagnieën, die hierdoor alleen reeds met de bevoorrading van resp. 15 en 80% van de intendancegoederen zijn belast. Per aanvullingsplaatsgebied worden om deze functionele bevoorradingcompagnie als kern, alle overige intendance-elementen tot een logistiek intendancedetachement verenigd, dat door een bataljonsstaf wordt gecommandeerd. Deze bataljonsstaven treden op als de vooruitgeschoven oren en ogen van Commandant 101 Intendancegroep, tevens Hoofd Sectie-Intendance van het Legerkorps. De bevelen, ook die met betrekking tot de externe logistiek, bereiken de commandanten via de bataljons. Indien de omstandigheden daartoe noodzaken kunnen zij echter rechtstreeks aan de compagniescommandanten worden opgegeven, waarna het bataljon dan wordt geïnformeerd.

Het bataljon ziet zowel toe op de efficiënte uitvoering van de opdrachten als op de intendance-technische gang van zaken, rapporteert hieromtrent aan de groepscommandant ten behoeve van de speciale-stafsectie, of handelt — indien onmiddellijk moet worden opgetreden — en brengt rapport uit over de genomen beslissingen. Het

bataljon dient volledig op de hoogte te zijn van de gang van zaken bij de intendance, en zodanige maatregelen te nemen, dat de gegeven opdrachten op de meest efficiënte wijze worden uitgevoerd. Ten aanzien van de Klasse-II en -IV (PSU en intendance-onderhoudsmiddelen inbegrepen), de kantinedienst, de verzamelplaats en de graven-diensttaken vinden gedetailleerde operationele onder-bevelstellingen plaats, zoals ook geschiedt met de Zwarte Transportcompagnie BOS, die volledig over de logistieke intendancedetachementen per aanvullingsplaats wordt opgesplitst om aldus alle intendance-elementen onder eenhoofdige leiding te plaatsen en per aanvullingsplaatsgebied over alle elementen te kunnen beschikken. De bouwstenenorganisatie verschaft daartoe de nodige flexibiliteit en maakt elke gewenste groepering mogelijk.

In het voorgaande heb ik getracht na te gaan met welke factoren rekening dient te worden gehouden om, in aansluiting op de tactische ontwikkelingen, met de thans ter beschikking komende middelen de intendanceverzorging zo efficiënt mogelijk te realiseren. De logistieke ontwikkeling, zij het met een lagere prioriteit en dus langzamer, volgt duidelijk de normen die aan de motorisatie en mechanisatie ten grondslag liggen. Dat is begrijpelijk. In het bijzonder zal echter de terreinen gevechtvaardigheid van de logistieke eenheden zoveel mogelijk gelijke tred moeten houden met de te ondersteunen gevechtseenheden.

Het veranderd gezicht van de infanterie

door J. SJOERDS, Kolonel der Infanterie, Commandant SROKI

In het kader van de door Commandant I-LK gewenste en gestimuleerde uitwisseling van gedachten over de voor-opleiding van personeel bestemd voor het vervullen van een functie bij het parate legerkorps wordt deze serie artikelen besloten met een analyse van de verschillen tussen de infanterie van vroeger en nu. Aan de samenstelling van dit artikel werkten mee: Majoor J. K. Anten, voormalig S3-41 Painfbat (thans S3-SROKI), Kapitein R. J. A. Th. van Heerde (voormalig compagniescommandant van 41 Painfbat, thans toegevoegd S3-SROKI) en de Kapiteins H. J. Smit (CC-41 Painfbat) en P. L. H. Besters (CC-42 Painfbat).

Het veranderd optreden van de infanterie op het gevechtsveld brengt mee, dat ook in andere sectoren bij de infanterie vele veranderingen moeten plaatsvinden. Waar deze veranderingen, deze verschillen met vroeger, liggen hoop ik in dit artikel aan te tonen.

De veel gestelde vraag bij de parate infanterie-eenheden, die nu worden gemechaniseerd, is: „Hoe pas ik mijn opleiding zo goed mogelijk aan? Hoe stem ik de instelling van mijn personeel zo goed mogelijk af op de eisen van dit nieuwe optreden?” Kortom: „Hoe maken wij de officieren, het kader en de soldaten „mech-mind-ed”?

Het was deze vraag, die de commandant van het 1e Legerkorps mij enige tijd geleden voorlegde en die hij graag behandeld zag in De Militaire Spectator.

Vanzelfsprekend wil het gestelde in dit artikel niets afdoen aan de waardering voor alle instanties die de overgang van „oude” naar „nieuwe” infanterie hebben voorbereid of begeleid (bijvoorbeeld HKKL, PIROC (RTS) en IS.) Het feit blijft echter bestaan dat commandanten en officieren, die nu hun „nieuwe” infanterie moeten gaan vormen, zich onvoldoende kunnen voorstellen voor welke aspecten er nu een ander accent is, of moet komen te liggen. Het onderwerp is actueel en urgent.

Het omscholen van infanterie tot pantserinfanterie is een zaak van psyche en fysiek, van techniek en tactiek. Anders gezegd: een zaak van mentale instelling, van lichaamsconditie, van vaardigheden en van denken en doen. Op deze aspecten van het infanterist-zijn moeten de accenten voor de pantserinfanterie komen te liggen. Ik zal zo dadelijk meer gedetailleerd enkele voorbeelden noemen.

Zoals mijn officieren en ik ons inspinnen om de

nieuwe infanterie te leren aanvoelen, zo zullen er meer groepen van infanterieofficieren zijn, die de consequenties van het veranderd gezicht van de infanterie analyseren. Mits goed voorgelicht kan, en moet, elke infanterieofficier meedenken over, en meebouwen aan de toekomst van, de infanterie. De infanterie moet leven van ideeën om de infanterie vooruit te helpen. Daarom moeten de officieren de bouwstenen ook kunnen aandragen; zij moeten ook in staat zijn een spijker te slaan in het in aanbouw zijnde huis van de pantserinfanterie. Welnu, dat kan.

Dank zij de vrije meningsuiting, die de hoofdredacteur van De Militaire Spectator kort geleden nog eens heeft beklemtoond, zijn de officieren in staat ook door middel van publikaties hun ideeën over opleiding en optreden van de infanterie bekend te maken. Het grote belang van dit bewust meelevens en meebouwen kan niet genoeg nadruk krijgen. Bevestiging van mijn mening vond ik ook in de uitspraak van Generaal-Majoor Züblin van het Westduitse leger. Hij schreef onlangs:

„Eine Stärke jeder Armee, die den Fortschritt will, ist der freie Geist. Es ist undenkbar Fortschritte zu erreichen, wenn nicht mehr gedacht wird. Denken allein genügt aber nicht, man muss sich auch äussern.”

Maar om zich te kunnen uiten — ik herhaal het — moet de voorlichting over de thans aan de gang zijnde ontwikkeling (zowel technisch als tactisch) snel en frequent zijn. Dit geldt met bijzondere nadruk voor de opleidingsinstituten van de infanterie.

Het „post 70”-tijdperk moet voor de officier geen gesloten boek zijn tot 1970. Zijn opleiding is erop berekend, dat hij meedenkt en meebouwt. De gouverneur van de KMA gaf het potentieel

Uitgestegen gevecht

van de jonge officier in zijn jaarverslag 1965 aldus weer:

„Wij zijn getuigen van de ontwikkeling van een nieuwe generatie officieren; mannen, die qua karakter, bezieling en vakmanschap de hoge tradities voortzetten van de KMA-officier, doch bij wie daarnaast bewust is aangekweekt het vermogen tot zelfstandig kritisch denken en handelen”.

Geven wij deze officieren niet de nodige informatie om zelfstandig kritisch te kunnen denken en te handelen dan is een vierjarige wetenschappelijke opleiding aan de KMA niet aan hen besteed.

Samen met de andere officieren, die ook nog over ervaring beschikken, kan een waardevolle bijdrage ontstaan voor het vaststellen wat onze moderne infanterie behoeft en op welke wijze zij haar materieel wil gaan gebruiken.

Ik wil thans overgaan tot het noemen van een aantal zaken waaruit moge blijken, dat de infanterie anders is geworden.

Selectie

De selectienormen voor de soldaten zijn nog steeds afgestemd op een lopende infanterist. De selectie dient te worden aangepast aan de gewijzigde taak en het gewijzigd optreden van pantserinfanterie. De gewillige, maar trage, eenvoudige ziel uit de tijd van de lopende infanterie past niet meer in de pantserinfanterie.

Er is voor pantserinfanterie ook een betere kwaliteit officier nodig dan voor lopende infanterie.

„Auf Grund des hohen Kampfwertes der heutigen Bataillone müssen an der Qualifikation der Führer solcher Verbände (im Krieg und im Frieden) hohe Anforderungen gestellt werden” (General Major Jordan van de Kampftruppen).

Als wij deze uitspraak onderschrijven dan houdt

dit ook in, dat de kwaliteit van onze groepscommandanten omhoog moet.

De conclusie ten aanzien van kader en officieren zal — indien de huidige opleidingstijden van vaandrags en sergeanten niet kunnen worden verlengd — luiden, dat noodgedwongen meer beroepspersoneel moet worden opgenomen, dan voorheen.

Reactiesnelheid

De lopende infanterie had op het gevechtveld een snelheid van 3 km per uur. De pantserinfanterie heeft in haar voertuigen een gemiddelde snelheid van 10 à 12 km per uur. Officieren en kader zullen dus $4 \times$ zo snel moeten denken en handelen. Zij moeten sneller analyseren, besluiten, bevelen en leiden. Zij moeten meer dan één aangelegenheid tegelijk kunnen doen. Hoewel tactiek geen wiskunde is, bevestigen de oefeningen het door mij gemaakte rekensommetje.

Agressiviteit en durf

De drang naar voren, die bij „lopende infanterie” door haar „voet”werk werd gestimuleerd, is op deze wijze bij pantserinfanterie niet aanwezig. Het rijden in een pantservoertuig — hoewel belast met een bepaalde waarnemingssector — is voor de man in de groep een passieve bezigheid. Dit „zit”werk moet te velde plotseling, in verband met terrein en/of vijand, worden vervangen door het „voet”werk. Het passief zijn wordt afgewisseld met korte of langere explosies van uiterst actief optreden. Hiervoor is nodig dat een grote mate van agressiviteit wordt aangekweekt. Hiertoe verdient het aanbeveling in de opleiding op te nemen: een deel commandotraining (zoals de Belgische infanterie nu reeds doet); het beoefenen van het nabijgevecht; het doorlopen van

een gevechtscursus; het nemen van de touwbaan; het springen uit rijdende voertuigen; het beoefenen van roadwork; het spelen van rugby en het boksen. De oefening *Pantserstorm* is ook reeds een begin hiervan.

De stof dient in het opleidingsschema bij de eigen eenheid te worden gegeven en niet door het volgen van allerlei — als los zand aan elkaar hangende — cursussen en cursusjes. Uiteraard kan deze stof in de aanloopperiode niet worden onderwezen door dienstplichtige instructeurs, die zelf nog aan hun eerste oefening bezig zijn.

Leiderschap

Door de specialisatie, die nu ook al op compagniesniveau is doorgedrongen (AMX-monteurs, radiomonteur, wielvoertuigmonteur, sergeant-opzichter onderhoud rupsvoertuigen) is beheersing van alle facetten van het werk door de commandant niet meer mogelijk.

Men krijgt dat, zelfs op dit niveau al, het leiderschap gaat bestaan uit de beoordeling van de adviezen, die de commandant krijgt. Een beoordeling, die voor een groot deel zal zijn gebaseerd op de persoon van de adviseur. Bovendien ontstaat grotere zelfstandigheid voor ondercommandanten, daar zij veelal buiten waarneming zijn van hun naasthogere commandant.

Ook de voorbeelden van leiderschapsconflicten, zoals die op de SROKI worden behandeld, dienen thans afgestemd te zijn op de infanterie, die leeft met haar voertuig. Als voorbeelden noem ik het geval, dat de voertuigcommandant de chauffeur beveelt „versnellen” en de chauffeur weigert, omdat hij naar zijn mening het voertuig daarmee kapot maakt. Of het geval dat — bij het onder vuur komen van het voertuig — de commandant beveelt het voertuig te verlaten en een

lid van de bemanning of de hele groep weigert dit te doen.

Teamgeest

De infanterie heeft nu ook een „bul” waarvoor zij moet zorgen. Dit gezamenlijk bezit brengt meer teamgeest met zich. Het uitzoeken van een harmonische bemanning van een voertuig is thans belangrijker dan het samenstellen van een tirailleurgroep, waar het team bestond uit het buddy-systeem.

Lo en Sport

Ook de Lo en Sport dienen afgestemd te zijn op het werk, dat uiteindelijk moet worden gedaan. Het lijkt mij niet juist een Lo-en-Sport-syllabus af te werken, die (zoals thans het geval is) voor iedereen gelijk is (afgezien van de voertuig-Lo). Fysiek snel reageren bijvoorbeeld kan stimulerend werken op het mentaal snel reageren.

Exercitie

Het is tussen mij en mijn officieren een omstreden zaak of er ten aanzien van de exercitie een verschil tussen „oude” en „nieuwe” infanterie is. Toch geloof ik, dat wij het in wezen wel eens zijn. De exercitie bij de „oude” infanterie was reeds fout. Wat dit betreft is er dus geen verschil als ik de huidige exercitie voor de „nieuwe” infanterie ondoelmatig vindt. In de tijd van Prins Maurits was de huidige exercitie tevens gevechts-exercitie en zij werd destijds ook alleen daarom gebruikt. Wij hebben deze exercitie tot de huidige dag gecultiveerd en ze gebruikt als graadmeter voor de discipline, om de mensen weer in de hand te krijgen en vaak als tijdvulling.

Ook per helikopter kan infanterie worden ingezet voor speciale acties

Mechanisatie: snelheid, veiligheid, vuurkracht

Een straffe exercitie van de hoognodige bewegingen is noodzakelijk om het ceremonieel correct te kunnen doen verlopen. Overbodigheden bij bijvoorbeeld wachtparade en dergelijke dienen van alle franje te worden ontdaan. Kostbare opleidingsuren worden hiermee improductief gemaakt. De nieuwe infanterie heeft een uitgebreide voertuig- en gevechtsexercitie. Zij is doelmatig en dient een sterk accent te krijgen ten koste van de meer dan overjarige exercitie van thans.

Zelfhulp en kameradenhulp

Deze lessen hebben een sterker accent gekregen, aangezien de pantserinfanterist, veel meer dan de „oude” infanterist, bij verwonding is aangewezen op zelfhulp of hulp van zijn kameraden, zowel in het voertuig bij het redden van personeel uit het voertuig als bij het optreden als uitgestegen infanterie.

Kaartlezen

Ook het kaartlezen moet op andere wijze worden bekeken. Het gemotoriseerd kaartlezen, het „denken in wegen” en het analyseren van opmarsroutes moet thans op de voorgrond staan. De sterk toegenomen beweeglijkheid van het gevecht maakt het voor de pantserinfanteriecommandant, tot en met het niveau van pelotonscommandant, noodzakelijk om in het bijzonder „wegen” te kunnen analyseren.

Het gevecht in vredetijd speelt zich af op oefenterreinen; het gevecht in oorlogstijd zal zich

slechts tijdelijk in het terrein afspelen. Gemechaniseerde eenheden zullen zo snel mogelijk de „wegen” zoeken voor hun opmars, vertraging flankbeveiliging of flankdreiging; ja, ook de aanval die thans over grote diepte wordt gevoerd, zal de „weg” als aanvalsas kunnen hebben.

Een ander punt is, dat daadwerkelijke terreinverkenning zoals die vroeger plaatsvond, momenteel door de grotere diepten veelal niet meer uitvoerbaar is. Het opmaken van een plan moet veelal geschieden aan de hand van een zeer minutieuze kaartstudie.

Onderhoud

Het onderhoud van een kostbaar pantservoertuig brengt mee, dat noodzakelijkerwijs meer aandacht aan het onderhoud moet worden besteed dan vroeger. De dwingende „onderhoudsgerichtheid” van al het personeel zal zich mede doen gelden ten aanzien van ander materieel.

Technisch inzicht

In vergelijking met vroeger moet nu op lager niveau veel meer techniek worden bedreven. De .50, de verbindingen, het onderhoud, het beheersen van infraroodapparatuur en andere technische snufjes, eisen een grote mate van technisch inzicht. Een ander type infanterist dus.

In het beoordelingsformulier voor officieren zal nu een wijziging worden opgenomen, waarbij elke officier ook kan worden beoordeeld op zijn technisch inzicht.

Infanteristische taak voor verkenners

Commando

Het commando is voor alle commandanten ingewikkelder geworden, aangezien, behalve het uitgestegen gevecht, ook het bereden gevecht moet worden beheerst. Bovendien is een gedegen kennis omtrent het optreden van het tankpeloton en het peloton 106 tlv, méér nog dan vroeger, ook voor de pelotonscommandanten noodzakelijk, daar zij veelal rechtstreeks ermee zullen moeten samenwerken.

Was de doorstroming voorheen van tirailleurcompagnie naar ondersteuningscompagnie, thans moet als het moeilijker commando toch zeker de painfcie gelden vóór de ostcie.

De tijd is voorbij, dat van de compagniescommandanten alleen de commandant ostcie op bataljonsniveau moest denken. In het kader van het beweeglijk gevecht moet de C-painfcie dit thans evenzeer. Hij heeft daarenboven nog te maken met zijn 14 pa-voertuigen. Pas als de ostcie ook zal zijn gemechaniseerd, zullen de rollen weer omdraaien.

Nog een andere figuur wil ik hier noemen. Was de MTO voorheen geen centrale figuur in het bataljon, thans is de WTO (zeer onjuiste benaming) een centrale figuur in het painfbat.

Slot

Zo zijn er tussen de infanterie van „vroeger” en „nu” verschillende markante verschillen aan te wijzen. Ik hoef ze niet uitputtend te vermelden om te demonstreren, dat wij allen met open ogen

de nieuwe tijd in moeten gaan. Als wij ons goed realiseren wat er van pantserinfanterie wordt geëist dan zullen wij vanzelf beseffen wat en hoeveel er moet veranderen.

Het zg. „mech-minded” maken van het personeel geldt in eerste instantie voor het oudere beroepspersoneel. Het is opgeleid in de oude tijd en zal moeten omschakelen. Dit geldt niet voor dienstplichtig personeel dat voor eerste oefening onder de wapens komt. De vaandrigs en sergeanten worden opgeleid als pantserinfanterist en weten niet anders. Voor het beroepspersoneel gelden, voor de omscholing, de aspecten die ik in de aanvang van dit artikel noemde: de mentale instelling, de lichaamsconditie, de vaardigheden en het veranderd denken en doen. Maar er zullen, ondanks alle omscholing, altijd infanteristen zijn, die nooit pantserinfanterist worden.

Nabeschouwing

Aangezien verlenging van de opleidingstijd voor vaandrigs en dienstplichtige sergeanten uitgesloten moet worden geacht, zal ernaar moeten worden gestreefd om, binnen de gestelde duur van 6, resp. 5 maanden, het peil van de opleiding toch nog te verbeteren.

Hiervoor moge ik twee suggesties geven.

De opleiding van de onderofficieren zou binnen het kader van de thans geldende instroming zonder bezwaar met enkele weken kunnen worden verlengd. Zij zouden dan tegelijk met de vaandrigs bij de parate eenheden arriveren. Dit be-

tekent op 5 maanden opleiding reeds een winst van 10 à 14%.

De tweede suggestie betreft het noodgedwongen afschaffen van een aantal vakken, die niet rechtstreeks de militair-technische opleiding dienen. Door het afschaffen van onderwerpen als: inlichtingendienst, MSHPG, het verminderen van de uren voorlichting (!), militaire wetten, huishoudelijke dienst e.d., zou de mogelijkheid worden geschapen de kwaliteit van de zuiver militair-technische opleiding te verbeteren.

Naschrift van de Inspecteur der Infanterie

Kolonel Sjoerds heeft mij verzocht enkele punten uit zijn artikel te willen beklemtonen.

Voor zover zijn betoog dat nog behoeft, wil ik dit gaarne doen. Daarbij wil ik vooropstellen dat het een ieder vrij staat zijn zienswijze te geven over mogelijke oplossingen van de problemen die ons met betrekking tot de pantserinfanterie bezighouden.

De artikelenserie over de opleiding van de aanstaande reserve-officier en de dienstplichtige onderofficier van het wapen der infanterie, waarvan dit laatste artikel de afsluiting vormt, is bedoeld als voorlichting aan de commandanten van parate infanterie-eenheden omtrent het peil van die opleiding en de beoogde resultaten.

Voor een goed begrip met betrekking tot de opleiding van personeel voor de pantserinfanterie zij hier duidelijk gesteld dat voorshands uitsluitend de parate infanteriebataljons van het 1e Legerkorps zijn, of nog worden, uitgerust met pantserrups- of pantserwiervoertuigen.

Wij dienen derhalve ook bij onze opleidingen rekening ermee te houden dat het Nederlandse (oorlogs)leger nog vele jaren infanterie-eenheden zal omvatten die hun infanterietaak zullen moeten verrichten zonder daarbij de beschikking te hebben over pantservoertuigen. De titel van het artikel van Kolonel Sjoerds heeft thans derhalve alleen betrekking op de parate, in legerkorpsverband ingedeelde infanterie-eenheden.

Aangezien de hoofdinspanning van de opleidingssector van de infanterie erop is gericht het legerkorps zo goed mogelijk voor hun taak berekende infanteristen te verschaffen, is de aandacht zoveel mogelijk gericht op de opleiding van de *pantserinfanterist*. Dit geldt zeker voor een opleidingseenheid als de SROKI, waar het overgrote deel van het daar in opleiding genomen dienstplichtige personeel wordt bestemd voor in-

deling als pelotons- en groepscommandant bij de parate infanterie-eenheden van het legerkorps. Meer dan van enige andere school in de infanterieopleidingssector diende aan de SROKI de opleiding dan ook te worden aangepast aan de eisen die aan pelotons- en groepscommandanten van de pantserinfanterie moeten worden gesteld.

Voor het *op te leiden* personeel betekenen deze gewijzigde eisen geen veranderingen. Dit personeel, aangewezen voor een officiers- of een onderofficiersopleiding, wordt immers sedert de invoering van pantserinfanterievoertuigen van huis uit opgeleid tot pantserinfanterist. Het betekent echter wél dat in de toegemeten opleidingstijd meer van hen wordt verlangd dan het geval is bij de opleiding van de „conventionele” infanterist. Met behoud van de opleidingseisen die voor de „conventionele” infanterie zijn gesteld, moeten zij bovendien voldoen aan de daarbij gekomen eisen, gesteld aan de *pantserinfanterist*.

Ik ben het dan ook met Kolonel Sjoerds eens dat de opleiding tot aanstaand reserve-officier en dienstplichtig onderofficier zo rationeel mogelijk dient te worden opgezet. Alle, ongetwijfeld zeer nuttige, kennis die niet direct is gericht op het optreden als oorlogscommandant dient uit het opleidingsprogramma te worden geschrapt en kan wellicht in de parate periode worden onderwezen. Dit klemt temeer daar de opleidingstijd nog verder dient te worden bekort als gevolg van de voorgenomen diensttijdverkorting.

Voor het met *de opleiding belaste* infanteriepersoneel betekenen de gewijzigde eisen echter wel een grote verandering. Van dit personeel, tewerkgesteld in het parate legerkorps en in de sector van de infanterie-opleidingen, wordt een groot aanpassingsvermogen gevraagd. Deze aanpassing is een kwestie — zoals Kolonel Sjoerds dit aanduidt — van psyche en fysiek van techniek en tactiek.

Voor wat betreft de *techniek* van de pantserinfanterievoertuigen is reeds lang voor de invoering van deze voertuigen bij het legerkorps een aanvang gemaakt met het bijbrengen van de nodige technische vaardigheid aan het infanterieberoepspersoneel. Ruim 500 officieren en onderofficieren volgden sedert januari 1963 een rijen onderhoudscursus op gepantserde infanterievoertuigen aan het Pantser-Infanterie Rij- en Opleidings Centrum (het PIROC). Bijna 200 kadetten en KMS-leerlingen volgden aan het PIROC een oriëntatiecursus, voor wat betreft de

kadetten gevolgd door een rij- en onderhoudscursus op AMX-voertuigen vóór hun indeling bij één van de parate AMX-bataljons. Tenslotte hebben, behalve de hiervoor genoemde categorieën, ruim 300 beroepsofficieren en onderofficieren op enigerlei wijze een oriëntatiecursus aan het PIROC gevolgd.

Door de Infanterieschool zijn, voor wat betreft de *tactische aanpassing* ontwerpvoorschriften opgesteld en oriënterende oefeningen voor het optreden van de pantserinfanterie ontworpen. Alvorens een paraat infanteriebataljon werd uitgerust met pantservoertuigen werden officieren en kader gedurende een week door instructeurs van de Infanterieschool georiënteerd ten aanzien van het tactisch optreden van de pantserinfanterie.

De verdere bekwaming zal dienen te geschieden bij de parate infanterie-eenheden.

De fysieke en psychische aanpassing is een kwestie die grotendeels samenhangt met de wil van het personeel om zich om te schakelen op de moderne infanterie. Een grondige vakkennis is voorwaarde voor een juiste vervulling van de opgedragen pantserinfanterietaak.

Tot slot nog één opmerking. Hoezeer de moderne bewapening en uitrusting de infanterist ook kunnen helpen zijn taak uit te voeren, toch zullen deze middelen eerst dán hun hoogste rendement afwerpen wanneer het gebruik daarvan is gebaseerd op de taak van de infanterie, het veroveren en/of het behouden van het gevechtsterrein door uitschakeling van de vijand. Het kennen van deze taak is een eerste vereiste.

Nieuwe uitgave

Die Deutschen Flugzeuge 1933-1945, door K. K. Kens en H. J. Nowarra, 2e verb. dr., 935 blz., 776 afb. Uitg: J. F. Lehmanns Verlag, München.

Reeds in 1961 verscheen de eerste druk van dit boek, waarin de ontwikkeling van de Duitse luchtvaart tot het einde van de Tweede Wereldoorlog werd neergelegd. Na het verschijnen van het werk is veel aanvullende, maar ook nieuwe informatie ter kennis van de samenstellers gekomen. Gegevens, die vooral zijn verkregen uit documentatie die tijdens de laatste periode van, en kort na, de oorlog door de geallieerden werd buitgemaakt, maar die enkele jaren geleden weer in de Bondsrepubliek is teruggekeerd. Het beschikbaar komen van deze nieuwe bronnen is voor de samenstellers aanleiding geweest om de onderhavige 2e druk te laten verschijnen, een uitgave die, uitgaande van de thans aanwezige gegevens, een zeer volledig beeld geeft van de vliegtuigontwikkeling, zowel militair als civiel, in Duitsland gedurende de periode 1933-1945.

In het begin van het omvangrijke en zeer verzorgde boek wordt een korte schets gegeven van de organisatie van de civiele luchtvaart, de militaire luchtvaart en de vliegtuigindustrie. Daarna wordt op overzichtelijke wijze per

fabrikant een gedetailleerde beschrijving gegeven van de verschillende projecten die tijdens de periode van het Derde Rijk zijn ontwikkeld en al dan niet zijn gerealiseerd. Deze beschrijvingen vormen zeer interessante lectuur, niet in het minst omdat behalve uiteraard vele technische en produktiedetails, bij vele projecten de operationele overwegingen die tot de ontwikkeling hebben geleid, zijn opgenomen. Dit gedeelte wordt afgesloten met een tabellarisch overzicht waarin van de behandelde vliegtuigen gegevens zijn opgenomen zoals type (taak), motor, afmetingen, gewicht, prestaties en bewapening. Hoewel de titel zulks niet doet vermoeden wordt vervolgens terecht aandacht besteed aan ontwikkelingen op het gebied van vliegtuigmotoren (zuiger-, turbine- en raketmotoren), geleide en ballistische raketten en vliegtuigbewapening. Het boek is rijkelijk geïllustreerd. De 776 illustraties omvatten silhouetten die bij de bespreking van de belangrijkste projecten zijn opgenomen en vele foto's die in een apart hoofdstuk zijn ondergebracht.

Dit boek bevat in het bijzonder voor de belangstellenden op het terrein van de vliegtuigontwikkeling en voor de luchtvaarthistorici vele interessante gegevens en zal een waardevol naslagwerk blijken te zijn. D.

De taak van de Sectie Adjudant-Generaal in de Legerkorps- en Divisiestaf

door W. OLDENHOF, *Majoor van de Infanterie*

Vergelijking tussen bedrijfsleven en Koninklijke Landmacht

Overeenkomsten

Beheer van materieel en personeel is dwingend noodzakelijk om door een inzet van beide componenten volgens een vooropgezet plan te komen tot het doel, waarvoor de organisatie is gesticht. Hieruit vloeit de noodzaak voort, om zowel materieel als personeel zodanig te „beheren” dat het vereiste produktie(opleidings-)peil wordt bereikt en zo mogelijk wordt opgevoerd.

Wij zullen in dit artikel alleen de personeelskant beschouwen. Het is duidelijk dat het aanwezige personeel geen constante factor is. Behalve door het natuurlijke verloop (afkeuring, ontslag, enz.) zal de behoefte aan personeel ook veranderen wanneer de organisatie zich wijzigt. Tevens zullen bij voortduring personeelsleden, die door ervaring of verworven vakkennis meer tot hun recht komen in een meeromvattende taak, naar een zodanige functie moeten worden verplaatst (carrièreplanning).

Kortom, er dient een orgaan binnen de organisatie aanwezig te zijn, dat zich met het beheer van het personeel bezighoudt. Deze organen treffen wij zowel bij het bedrijfsleven als bij de krijgsmacht aan.

Verschillen

Een belangrijk verschil tussen het commerciële bedrijf en de krijgsmacht is echter dat het eerste werkt met het oogmerk om zoveel mogelijk winst te maken, doch dat dit oogmerk bij de krijgsmacht uiteraard in het geheel niet aanwezig is. Uit deze gezichtshoek is het dan ook onmogelijk zulk een commercieel bedrijf in al zijn facetten te vergelijken met een organisatie als de Landmacht is.

Personeelsbeheer binnen de Landmacht

Wie is nu de „personeelsbeheerder” binnen de

Landmacht, en in dit geval binnen het Legerkorps of Divisie?

Hiervoor zijn in feite twee functionarissen aan te wijzen die, ieder voor zich, een deel van dit beheer voor hun rekening nemen en daarvoor een bepaalde stafverantwoordelijkheid dragen.

Hoofd sectie G1 van Legerkorps- of Divisiestaf is belast met de behandeling van beleidsaangelegenheden, die hem door de commandant worden opgedragen en die betrekking hebben op een groot aantal personeelsaspecten, zoals onder meer organisatie, personeelsaanvulling, krijgstuicht, personeelszorg in de ruimste zin van het woord, troepensterkte, lokaties en rapportages. Uit de opsomming van deze werkzaamheden zal het duidelijk zijn, dat Hoofd Sectie G1 zich zelden bezighoudt met het „individuele” personeelsbeheer. Voor dat laatste werd in de organisatie de Adjudant-Generaal opgenomen, die zijn taak uitvoert met toegevoegd personeel van de sectie AG. In tegenstelling tot de G1, die een GS-officier is, behoort de AG tot de speciale staf van de eenheid. Als zodanig is hij rechtstreeks verantwoordig aan zijn commandant; hoofd sectie G1 daarentegen behoudt toch stafverantwoordelijkheid. De Chef van de Staf kan hierbij coördinerend optreden.

Taak Sectie Adjudant-Generaal

Welke is nu de taak van de Adjudant-Generaal? Deze vraag is gemakkelijker gesteld dan beantwoord. Toch zal hieronder een opsomming worden gegeven van de voornaamste werkzaamheden (in vreedetijd), waarvan enkele aspecten verder aan een nadere, zij het summier, beschouwing zullen worden onderworpen.

1. De Individuele personeelszaken, zoals verplaatsing, tewerkstelling, detachering, bevordering, terugstelling, ontslag, klein- en grootverlof, schorsing, beoordeling, enz.
2. Controle op en verwerken van de individuele rapportages.
3. Controle op en leiding geven aan de mechanische registratie van personeelsgegevens.

4. Wijzigen van functiecodenummers.
5. Controle op de instroming van het dienstplichtig personeel.
6. Leggerbeheer over dat personeel, waarvoor de mobilisatievoorbereiding is opgedragen aan zijn commandant.
7. Verstrekking van reglementen, voorschriften en oefenaanwijzingen.
8. In personeelstechnisch opzicht steun verlenen aan personeelsfunctionarissen van lagere niveaus.
9. Toezicht op archieven en postregistratie.

Toezicht op de individuele personeelszaken

Zoals hierboven reeds genoemd, kan onder dit hoofd een groot aantal zaken worden gegroepeerd, doch de lezer zal het de schrijver niet euvel duiden, indien ook hier slechts een greep wordt gedaan uit de veelheid van werkzaamheden. Daarbij is dan in de eerste plaats gedacht aan het belang dat het lezen hiervan kan hebben.

Beroepsofficieren

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE INSPECTEUR

a. De Inspecteurs houden het bestand bij van de hen ter beschikking gestelde beroepsofficieren van hun Wapen of Dienstvak en delen deze officieren in (behoudens de hoofdofficieren en officieren met stafbevoegdheid).

b. Zij zijn bevoegd tot het overplaatsen of wijzigen van de tewerkstelling en detacheren van de tot hun Wapen/Dienstvak behorende beroeps- (of als zodanig dienstdoende) officieren; voor zover deze niet bij de onder hun bevelen gestelde staven, troepen en inrichtingen zijn geplaatst, doen zij dit na overleg met de desbetreffende autoriteit.

De Inspecteurs zijn voorts, voor wat betreft de carrièreplanning, behalve de op andere wijze aan hen terzake gegeven richtlijnen, gebonden door het gestelde in de Wet Bevordering en Ontslag Beroepsofficieren. In bijlage II van deze wet is opgenomen het Besluit praktische diensttijd Beroepsofficieren Landmacht. In de artikelen 2, 3 en 4 staat het volgende te lezen.

Artikel 2

a. Voor bevordering tot de rang van kapitein is een praktische diensttijd van twee jaren vereist voor: de officier, die behoort tot:
het wapen der infanterie,
het wapen der cavalerie,
het wapen der artillerie,

het wapen der genie, voor zover hij niet is bestemd om uitsluitend werkzaam te zijn onder de bevelen van de Directeur voor gebouwen, werken en terreinen, het wapen van de verbindingdienst, het wapen der Koninklijke marechaussee, het dienstvak der intendance, het dienstvak der aan- en afvoertroepen, het dienstvak van de technische dienst, of het dienstvak van de geneeskundige troepen; de officier van het dienstvak der militaire administratie.
b. Onder praktische diensttijd, als bedoeld in het eerste lid, wordt verstaan:
voor de officier, bedoeld in het eerste lid, onder a., de tijd gedurende welke hij in de rang van tweede luitenant of eerste luitenant dienst heeft verricht in compagnies-, eskadrons- of batterijverband; voor de officier van het dienstvak der militaire administratie, de tijd gedurende welke hij in de rang van tweede luitenant of eerste luitenant dienst heeft verricht bij een korpsadministratie.

Artikel 3

a. Voor bevordering tot de rang van majoor is een praktische diensttijd van twee jaren vereist voor: de officier, die behoort tot:

de Generale Staf,
het wapen der infanterie,
het wapen der cavalerie,
het wapen der artillerie,
het wapen der genie, voor zover hij niet is bestemd om uitsluitend werkzaam te zijn onder de bevelen van de Directeur voor gebouwen, werken en terreinen, het wapen der verbindingdienst, het wapen der Koninklijke marechaussee, het dienstvak van de intendance-staf, het dienstvak van de technische staf, het dienstvak der intendance, het dienstvak der aan- en afvoertroepen, het dienstvak van de technische dienst, of het dienstvak van de geneeskundige troepen; de officier van het dienstvak der militaire administratie.

b. Onder praktische diensttijd, als bedoeld in het eerste lid, wordt verstaan:

voor de officier, bedoeld in het eerste lid, onder a, de tijd gedurende welke hij in de rang van kapitein dienst heeft verricht in regiments-, bataljons, of afdelingsverband, of in het verband van een daarmee overeenkomend onderdeel;

voor de officier van het dienstvak der militaire administratie, de tijd gedurende welke hij in de rang van kapitein dienst heeft verricht in de functie van korpsadministrateur.

Artikel 4

a. Voor bevordering tot de rang van kolonel is een praktische diensttijd van één jaar vereist voor:

de hoofdofficier, die behoort tot:

de Generale Staf,
het wapen der cavalerie,
het wapen der artillerie,
het wapen der genie,
het wapen van de verbindingdienst,
het wapen der Koninklijke marechaussee,
het dienstvak van de technische staf,
het dienstvak der intendance,
het dienstvak der aan- en afvoertroepen,

het dienstvak van de technische dienst of het dienstvak van de geneeskundige troepen; de hoofdofficier van het dienstvak der militaire administratie.

b. Onder praktische diensttijd, als bedoeld in het eerste lid, wordt verstaan:

voor de hoofdofficier, bedoeld in het eerste lid onder a, de tijd gedurende welke hij in de rang van majoor of luitenant-kolonel ingevolge een beschikking van Onze Minister van Oorlog een organieke hoofdofficiersfunctie van commandant, of plaatsvervangend commandant, bij een troepenformatie, dan wel een hoofdofficiersfunctie van hoofd van een stafsectie van een regiment, bataljon, afdeling of een daarmee overeenkomend onderdeel, heeft bekleed;

voor de hoofdofficier van het dienstvak der militaire administratie de tijd gedurende welke hij in de rang van majoor of luitenant-kolonel ingevolge een beschikking van Onze Minister van Oorlog een organieke hoofdofficiersfunctie bij een controle-bureau der militaire administratie of een gelijkwaardige controlefunctie heeft bekleed.

Bovendien wordt ten aanzien van de bevordering tot luitenant-kolonel als bevorderingsmaatstaf gehanteerd, dat majoors, willen zij voor bevordering in aanmerking komen, op grond van hun capaciteiten in staat moeten worden geacht een aantal van de in de organisaties van hun wapen voorkomende commando-, Staf- en administratieve functies in de naasthogere rang te vervullen, in eerste instantie bij de parate eenheden.

Het streven naar een zekere alzijdigheid van de officier, die deze dient te verwerven voor het bekleeden van de naasthogere rang, bewerkstelligt dat elke volgende praktische diensttijd bij voorkeur moet worden vervuld in een andersoortige functie.

Dientengevolge zal betokkene veelal eerst moeten worden opgeleid (bij voorkeur vóórdat hij in het parate onderdeel wordt geplaatst) en, eenmaal opgeleid, nog ervaring moeten opdoen in de nieuwe functie.

Al deze eisen dwingen de inspecteurs om, gelet op het grote aantal officieren en het betrekkelijk geringe aantal functies binnen het Legerkorps, een officier, zodra hij aan de gestelde normen heeft voldaan, uit de legerkorpsfunctie te ontheffen, teneinde deze plaats vrij te maken voor een andere officier. Een en ander brengt noodgedwongen een voortdurende functiewisseling met zich mee, waardoor de zo noodzakelijke continuïteit op veelal sleutelfuncties in een bataljon/afdeling/brigade in ongunstige zin wordt beïnvloed.

Tussen de wapens en dienstvakken onderling kan dat nogal verschillen, ten gevolge van de verhouding tussen het aantal officieren van dat

wapen/dienstvak en de beschikbare plaatsen binnen 1 LK en de carrièreplanning van de desbetreffende inspecteurs.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE TROEPENCOMMANDANT

De troepencommandant is verantwoordelijk voor het op juiste wijze uitvoeren van zijn opdrachten met de hem ter beschikking gestelde middelen. Hij zal dus streven naar een zo hoog mogelijke graad van inzetbaarheid van zijn onderdeel. Het hem ter beschikking gestelde personeel is een zeer belangrijke factor hierbij en een gerechtvaardigde eis is dan ook een 100% vervulling van de functies volgens de organisatietabel. Voorts, dat wordt gestreefd naar vakbekwaam en geschikt personeel en naar continuïteit in de functies (een uiterst moeilijke opgave).

Beide verantwoordelijkheden zijn in hun praktische uitvoering op bepaalde belangrijke punten strijdig. Hierop stuit de AG, nog buiten beschouwing latend de specifieke wensen, die elke commandant heeft op het gebied van de in zijn onderdeel te plaatsen officieren.

Door alle bovengenoemde omstandigheden wordt het plaatsen van personeel veelal het werken met compromissen, waarbij vaak geen van de partijen aanvankelijk met de uiteindelijke oplossing is ingenomen.

Van de commandant moet echter worden verwacht, dat hij de nieuwkomende officier onvooroordeeld tegemoetreedt en hem een eerlijke kans geeft in de hem mogelijk vreemde omgeving en functie, zich daarbij steeds realiserend, dat de ene officier nu eenmaal een langere inwerkperiode behoeft dan de andere.

Resumerend zien wij dus, dat het helaas vaak voorkomt dat binnen 1 LK, soms tegelijkertijd in eenzelfde eenheid, vacatures moeten worden gemaakt en weer vervuld en dat dit, behalve gelukkig ook wel „pijnloze” verplaatsingen, vaak ook moet geschieden met vaktechnisch minder ervaren officieren of officieren, die tijdens hun plaatsing nog een aanvullende opleiding behoeven.

Tot op heden hebben wij op het gebied van de beroepsofficiersfuncties nog weinig te kampen gehad met reële tekorten. Wagen wij ons echter aan een voorzichtige toekomstblik, dan zien wij drie aspecten die hierop een ongunstige invloed kunnen gaan uitoefenen, namelijk:

— een versnelde promotiegang, die nu reeds is aangevangen met de subalterne officieren bij de bevordering van eerste luitenant tot kapitein, per 1 juli 1966. Dit zal zich kunnen voortzetten in de hogere rangen;

— vervroegde deelneming van kapiteins aan de cursus stafdienst ter voorbereiding op de krijgskundige studiën, met het oog op een verwacht tekort aan gebrevetteerde officieren;

— het te geringe aantal jonge officieren dat vanaf de KMA ter beschikking komt van 1 LK.

Hierdoor is te vrezen dat, behalve in de functie van pelotonscommandant, zich ook in de functies van compagnies/eskadrons/batterijcommandant versnelde mutaties en mogelijk zelfs tekorten zullen gaan voordoen.

Beroepsonderofficieren

De verantwoordelijkheden van de inspecteurs en van de troepencommandanten ten aanzien van de beroepsonderofficieren zijn in wezen gelijk aan die inzake de beroepsofficieren. De bevorderingsgang is vastgelegd in het Bevorderingsvoorschrift Landmacht 1958, zoals dit laatstelijk werd gewijzigd bij de Ministeriële kennisgeving van 14 juli 1961 (zie Landmachtorder 61013, code 51.14/22). Hierin zijn opgenomen de eisen, waaraan een onderofficier moet voldoen, alvorens in aanmerking te komen voor een opleiding tot de naasthogere rang.

Een verschil met de officierscarrière is wel dat de onderofficier bij het bereiken van de rang van sergeant-majoor/opperwachtmeester gelegenheid heeft zich in een richting te gaan specialiseren met een grote mate van zekerheid, dat hij in de door hem gekozen richting tot in de hoogste onderofficiersrang kan blijven dienen. Een ander belangrijk verschil met de beroepsofficieren is het ontbreken van de mogelijkheid tot bevordering bij keuze.

Factoren die een ongunstige invloed hebben op de bemoeiingen van AG met betrekking tot de vervulling van de onderofficiersfuncties zijn:

— het chronisch tekort aan onderofficieren, verschillend per wapen/dienstvak;

— noodzakelijke vervanging i.v.m. leeftijd, gezondheid, beoordeling of gezinsomstandigheden, waardoor de man niet meer geschikt is voor een parate functie;

— de regelmaat, waarmee ook onderofficieren allerlei cursussen moeten volgen, veroorzaakt door functiewijziging of door invoering van o.a.

nieuw materieel op allerlei gebied, zowel wapen-, vervoer- als verbindingstechnisch.

Ook in het onderofficiersbestand is het dus een voortdurend gaan en komen, zij het dan dat verhoudingsgewijs van een grotere blijvende kern kan worden gesproken. Door het chronisch tekort wordt AG gedwongen tot het onsympathieke verdelen van de tekorten over de eenheden.

Dienstplichtigen

Ook hier liggen de verantwoordelijkheden van Inspecteurs en troepencommandanten in hetzelfde vlak als bij de officieren en onderofficieren. De inspecteur is verantwoordelijk voor de opleiding van de juiste aantallen dienstplichtigen voor de diverse functies; de troepencommandanten moeten de in hun onderdeel geplaatste dienstplichtigen door verdere opleiding en oefening de vereiste kennis en ervaring in hun functie geven, opdat zij, alvorens met klein verlof te vertrekken, in staat kunnen worden geacht hun taak in oorlogstijd naar behoren te vervullen.

In nauwe samenwerking met de Inspecteurs en Sectie G1 is het de taak van de AG in deze te zorgen voor de handhaving van de meest redelijke verdeling van het aantal beschikbare dienstplichtigen:

— naar rang en wapen/dienstvak;

— naar opleiding (specialist/niet specialist);

— naar indeling (Ondas/Indas);

en wel zodanig dat een goede inzetbaarheid van het onderdeel is gewaarborgd.

Werkbasis

Als werkbasis heeft de AG:

— de OTAS (Organisatie Tabel/Autorisatie Staat);

— de van hogere niveaus ontvangen plaatsingsbeschikkingen;

— de van de onderdelen ontvangen maandelijks opgave ter controle op het Aanvullingssysteem.

De ideale toestand

Het voor 100% opvullen van de in de desbetreffende organisaties aangegeven functies waarbij het streven blijvend moet zijn gericht op het bereiken van deze (ideale) toestand, namelijk het instromen van vervangers voor elke dienstplichtige, die met klein verlof vertrekt, of aan wie vervroegd klein verlof wordt verleend, dan wel wordt afgekeurd. Dit geldt zowel voor het Indas als voor het Ondas.

De feitelijke toestand

Deze is veel minder rooskleurig. Door diverse, hier niet nader te noemen, oorzaken, levert iedere potentiële lichtingsploeg een totaal aan dienstplichtigen, dat nauwelijks voldoende is om aan het *absoluut noodzakelijke* aantal te voldoen. Bovendien voldoen deze dienstplichtigen vaak niet aan de gestelde ABOHZIS-eisen, of zijn niet in staat een specialistische opleiding met succes te volgen. Wanneer een lichting dan uiteindelijk onder de wapenen komt, blijkt er altijd weer een tekort te bestaan; dit ten gevolge van verloop in de periode tussen keuring en opkomstdatum, die vaak langer dan een jaar bedraagt. Per functie wordt dan een aantal in opleiding genomen, afhankelijk van de behoefte die onder andere zal ontstaan bij het uitstromen van de oudste lichting. Aangezien bij deze opleidingen altijd moet worden gerekend met een aantal dat voor de beoogde functie niet geschikt blijkt te zijn of om andere redenen, zoals afkeuring, wordt afgevoerd, worden gedifferentieerde percentages opleidingsverloop aangehouden. Dit systeem gaat aanvankelijk altijd ten koste van de aantallen dienstplichtigen, bestemd voor de eenvoudige functies. Het resultaat kan zijn, dat er overschotten kunnen voorkomen in de meer eenvoudige functies, doch dat er in de meer gespecialiseerde enkel- en dubbelfuncties soms aanzienlijke tekorten kunnen ontstaan.

In het algemeen kan worden gesteld, dat er een tekort aan dienstplichtigen bestaat en dat de AG — in overleg met de erbij betrokken Inspecteur — is gehouden ten aanzien van deze tekorten passende maatregelen te nemen, zoals:

— het stellen van functionele prioriteiten, af-

hankelijk van taak en soort eenheid (INDAS/ONDAS);

— verhoudingsgewijs verdelen van het potentieel.

Dit gebeurt na ingewonnen advies bij de secties G3 (in verband met de oefenkalender, duur en aard van de door de onderdelen te houden oefeningen) en G4 (naar aanleiding van het verzorgingstotaal van het aanwezige of binnenkort te ontvangen materieel).

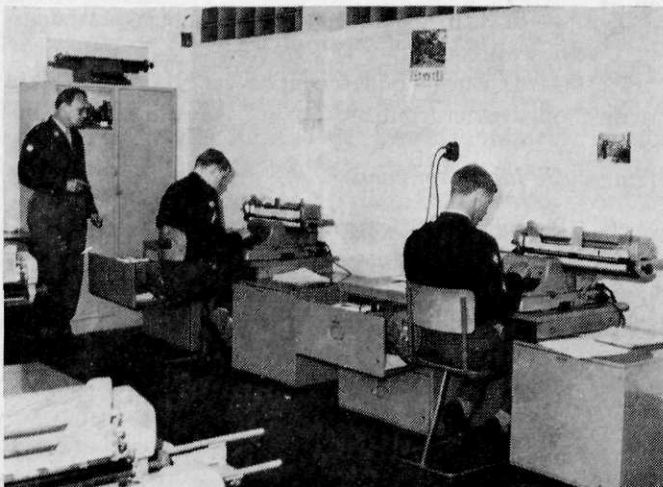
Personeelsrapportages

Ook hier wordt een greep gedaan uit de vele personeelsrapportages, waarvan de voornaamste het OCA (Onderdeels Controle Aanvullingssysteem) is. Deze rapportage levert maandelijks een inzicht in de wijze waarop de organisatie is gevuld met personeel (naar categorie en functie) en kan als basis dienen om personeelsindeling op de juiste wijze te controleren. Bovendien vormt zij mede de grondslag voor het opleidingschema van de diverse wapen/dienstvakinspecteurs.

Een groot nadeel van deze rapportage is, dat de samenstelling ervan tijdrovend is, temeer indien de opsteller zijn gegevens ondoelmatig of onjuist ordent.

Gelukkig zal deze rapportage binnen afzienbare tijd langs mechanische weg bij de afdeling MEVAG (Mechanische en Electronische Verwerking van Administratieve Gegevens) van het ministerie van defensie, zijn te produceren. De betrouwbaarheid hiervan zal echter ook dán afhangen van de juistheid van de gegevens, die door het laagste niveau (cie/bt/esk) worden verstrekt. Een voortdurend toezicht hierop door de betrokken commandanten is dus noodzakelijk.

Saldo-Quickapparatuur in bedrijf t.b.v. mechanische personeelsregistratie

MEVAG te De Lier: magneetbandapparatuur, rechts: het instellen van een magneetband

Bureau Mechanische Registratie

De AG houdt toezicht op en is verantwoordelijk voor de goede gang van zaken bij het BMR. Om praktische redenen is men er in het recente verleden toe overgegaan de personeelsregistratie bij het Legerkorps op drie punten te centraliseren (LK-troepen, 1 Div „7 dec” en 4 Div) waartoe drie BMR's werden opgericht.

Met deze indeling werd tevens bereikt dat op LK/Div-niveau kon worden beschikt over de complete set registratiekaarten (die voorheen onder de diverse korpsadministrateurs was verdeeld), en dat andere, tijdrovende en minder effectieve, kaartsystemen konden vervallen.

De door het BMR dagelijks op ponsbanden verwerkte mutaties worden terstond naar de Afdeling Centrale Personeelsdocumentatie (CPD) van het ministerie van defensie verzonden, alwaar met behulp van een bladschrijver de mutaties weer in leesbare vorm op speciale formulieren worden overgebracht. Dezelfde ponsbanden worden voorts onmiddellijk doorgezonden naar de afdeling MEVAG, alwaar de mutaties in het zich aldaar bevindende personeelsbestand worden aangebracht.

Voor het voeren van een zo effectief mogelijk (personeels)beleid zijn deze moderne hulpmiddelen uiteraard van onschatbare waarde.

Het behoeft geen betoog dat de op deze wijze verkregen gegevens slechts dan betrouwbaar kunnen zijn wanneer het zich bij de afdeling MEVAG bevindende bestand geheel „up to date” is. Deze toestand kan alleen worden verkregen indien alle, zich ten aanzien van het geregistreerde personeel voordoende, veranderingen onmiddellijk d.m.v. de DIMUB (Dagelijkse In-

dividuele Mutatie Berichtgeving) juist en volledig worden doorgegeven.

Wijziging functiecodenummers

De Divisiecommandant is in de hiërarchieke lijn de eerste functionaris, die bevoegd is functiecodenummers van personeel te wijzigen. De AG voert namens hem de werkzaamheden daaraan verbonden uit, daarbij strenge controle uitoefenend of wijziging noodzakelijk is en zo ja, of dit nog consequenties heeft op bijvoorbeeld de duur van de eerste oefentijd van een dienstplichtige.

Dit laatste geldt uiteraard slechts zolang de eerste oefentijd van een kaderlid of specialist langer duurt dan van een niet-specialist. Om die reden is het dan ook van groot belang dat een commandant een hem ter beschikking gestelde zogenaamde specialist tewerkstelt in de functie, die overeenstemt met zijn functiecodenummer, zodat niet alleen alles wat in deze man is geïnvesteerd bij zijn opleiding tot zijn recht komt, doch de dienstplichtige ook geen aanleiding kan vinden voor het indienen van een verzoek om vervroegd klein verlof.

Controle op de instroming van het dienstplichtig personeel

Bij de onderdelen van het 1e Legerkorps kennen wij momenteel twee systemen van aanvulling met dienstplichtig personeel, nl.:

1. het individuele aanvullingssysteem (INDAS);
2. het onderdeelaanvullingssysteem (ONDAS).

Het INDAS is tijdens de laatste oorlog gegroeid uit de noodzaak om, zonder de eenheid als zo-

danig te vervangen, de verliezen bij de onderdelen op te vullen met opgeleid personeel.

Dit systeem heeft het voordeel dat een zekere continuïteit wordt gewaarborgd. Het nadeel van dit systeem is echter dat bij een op deze wijze geformeerd onderdeel de bezetting steeds wisselt, waardoor de, vooral bij tactische onderdelen zo noodzakelijke, teamgeest minder tot zijn recht zal komen dan bij onderdelen waarbij de gehele bezetting aan dienstplichtig personeel vrijwel haar gehele dienstdtijd gezamenlijk bij één onderdeel doorbrengt.

Het ONDAS is ingevoerd om bij de tactische onderdelen de bezwaren, verbonden aan het INDAS, te vermijden en houdt in dat bij de:

Infanterie de tirailleursciën en mortiergroepen;
Cavalerie de tankeskadrons, verkenningeskadrons en verkenningpelotons van de zelfstandige verkenningeskadrons;

Artillerie de gevechtsbatterijen m.u.v. de HJ-batterijen alsmede de pelotons van de batterijen 105 mm atmech;

Genie de veldcompagnieën en de pantsergeniepelotons van de pantsergeniecompagnieën;

als geheel bij het Legerkorps instromen met uitzondering van het personeel, als kader, chauffeurs en specialisten, dat buiten het Legerkorps moet worden opgeleid en dat geleidelijk bij de onderdelen binnenstroomt tijdens de voortgezette opleiding.

Hiermee wordt bereikt dat het dienstplichtige personeel bij de bovengenoemde onderdelen tenminste 12 maanden, dus de gehele parate periode van het onderdeel en het grootste deel zelfs 14 tot 16 maanden, gezamenlijk bij het onderdeel dient.

Een nadeel van dit systeem is echter dat, indien een dienstplichtige moet worden vervangen, men is gebonden aan de lichtingsploeg waaruit het onderdeel is opgebouwd en waardoor men dus wordt beperkt in de mogelijkheden.

Als basis voor de controle op beide aanvullingsystemen hanteert de AG ook in deze de OCA.

Leggerbeheer

Dit beheer strekt zich uit over dat personeel, dat met groot verloop is en een mobilisabele functie vervult in de organisaties van het Legerkorps of Divisie. De uitvoerende werkzaamheden van de mobilisatievoorbereiding van dit personeel, waarmee de betrokken commandant wordt belast,

worden uitgevoerd onder leiding van de AG en bestaan uit:

- opstellen en bijhouden van de OAL's (oorlogsappellijsten);
- controle op de leggerinhoud;
- verstrekken van lastgevingen;
- opvragen en verstrekken van betaalboekjes;
- het waarschuwen en oproepen van personeel dat voor herhalingsoefeningen onder de wapenen dient te komen.

Verstrekking van reglementen, voorschriften en oefenaanwijzingen

De verstrekking van reglementen en voorschriften, die onder supervisie van de AG geschiedt, is gericht op die welke deel uit maken van de „onderdeelsset” en van de persoonlijke uitrusting. De basis van verstrekking van de „onderdeelsset” is de autorisatie staat boekwerken (ASB), die door de Legerkorpscommandant wordt vastgesteld. Iedere commandant dient deze set aan te vragen en op de voorgeschreven wijze te beheren. Dit laatste houdt onder meer in dat wijzigingsbladen eveneens in voldoende aantallen worden verstrekt en dat vervallen boekwerken uit de circulatie worden genomen.

Geen enkele organisatie binnen het Legerkorps kent een functionaris, die de werkzaamheden verbonden aan het boekbeheer tot zijn taak kan rekenen, met het gevolg dat de staat van deze voorschriften over het algemeen beneden een redelijk niveau is. Het gevolg hiervan is weer, dat geen zekerheid bestaat, dat — waar dan ook — kan worden teruggevallen op recent verschenen of bijgewerkte (gewijzigde) voorschriften.

Vooral bij de huidige evolutie van de tactiek, overgang naar motorisatie/mechanisatie, is het noodzakelijk dat elk niveau over de vereiste (organieke) beheerder komt te beschikken.

Steunverlening aan personeelsfunctionarissen

Hieronder valt in de eerste plaats het met raad en daad terzijde staan van bedoelde functionarissen.

Natuurlijk mag van de lagere niveaus worden geëist, dat alle werkzaamheden verbonden aan het personeelsbeheer en de personeelszorg naar behoren en aan de hand van de bestaande reglementen, voorschriften en richtlijnen worden uitgevoerd, doch bovendien is het hogere niveau gehouden waar nodig steun te verlenen.

Voorts is het de taak van de AG om de commandanten te adviseren met betrekking tot de tewerkstelling van subalterne officieren en onderofficieren in zijn onderdeel.

Toezicht op de stafarchieven

Met betrekking tot de beveiliging van gegevens, controle op:

1. de toepassing van het in het classificatievoorschrift gestelde over de opberging van archiefstukken van de onderscheidene classificaties;
2. de bevoegdheid van personeelsleden van de Staf om kennis te nemen van geclassificeerde gegevens uit de archieven.

Met betrekking tot het beheer, controle op:

1. het vaststellen van de bewaartermijnen voor correspondentie archiefstukken overeenkomstig de hiervoor gegeven regels in het voorschrift

„Vernietiging stukken Landmacht” (VS 2—1112);

2. het verwijderen en zonodig vernietigen van stukken + de bijbehorende registratiemiddelen — onder andere fiches uit de archieven, na afloop van de bovengenoemde bewaartermijnen;
3. het inleveren van de archiefresten die na 5 jaar nog aanwezig zijn en verder bewaard moeten blijven bij het Centraal Archief Depot te 's Gravenhage.

Résumé

Uit het voorgaande is duidelijk geworden, dat een doelmatig personeelsbeheer, gevoerd door terzake kundigen, de sleutel vormt tot een goed functionerende, inzetbare organisatie.

Een op deze taak gerichte opleiding voor bedoelde personeelsfunctionarissen is een vanzelfsprekende en gerechtvaardigde eis.

Aanwijzingen voor medewerkers

Wij verzoeken U om Uw bijdragen in te leveren in enkelvoud, getypt met een marge van tenminste 3 cm, met dubbele spatie en voorzien van Uw naam, adres en evt. gironummer. Bijdragen voor de rubriek „Meningen van anderen” echter in duplo in te zenden.

Voorts eventuele schetsen of tekeningen en foto's niet tussen de tekst aan te brengen, doch wel aan te geven, waar deze tussen die tekst moeten worden opgenomen.

Men voege tekeningen en schetsen afzonderlijk bij, in Oostindische inkt en op teken- of calqueerpapier. Letters en cijfers moeten daarbij zo groot worden

getekend, dat zij na verkleining duidelijk leesbaar blijven. Daartoe moeten zij, na verkleining, nog tenminste 1 mm groot zijn. Men houde er daarbij rekening mee, dat tekeningen en schetsen als regel, bij reproductie, in het algemeen worden verkleind tot kolombreedte en ten hoogste tot 15 cm breedte.

TOEVOEGING VAN SCHETSEN EN AFBEELDINGEN, RESPECTIEVELIJK FOTO'S, VERHOOGT DE AANTREKKELIJKHEID VAN UW ARTIKELEN TEN ZEERSTE, VOORAL INDIEN ZIJ ORIGINEEL ZIJN

Meteorologie in het leger te velde

door E. H. T. TEN BERGE, Kapitein der Artillerie

Throughout history, weather conditions have played an important role in the success or failure of military operations, and therefore must be a carefully considered part of any military plan or operation.

(FM 6—15, Artillery Meteorology)

Bovenstaand citaat behoeft geen nader betoog, daar zonder meer vaststaat dat het weer tenminste zo oud is als de mensheid, en dat de activiteiten van de mens — waaronder zeker ook de oorlogvoering — steeds in hoge mate van datzelfde weer afhankelijk zijn geweest. De behoefte om tevoren te weten hoe het weer zich in een bepaalde tijdsperiode zal ontwikkelen is dan ook altijd aanwezig geweest. De huidige weersverwachtingstechniek door weeranalyse heeft echter tot het midden van de vorige eeuw moeten wachten op de uitvinding van de telegrafie en later de telex, waardoor het mogelijk werd in korte tijd van grote gebieden weerrapporten te verzamelen, in kaart te brengen en door vergelijking te analyseren. Aan de hand van de weerkaarten konden, met behulp van de theoretische kennis van de atmosferische verschijnselen, de veranderingen van het weer van dag tot dag worden onderzocht en konden regels worden opgesteld voor deze weersveranderingen. Daarmee was een eerste stap gezet op de weg naar het maken van weersverwachtingen. De historische ontwikkeling van de meteorologie als wetenschap en van de daaruit resulterende werkwijze van weerdiensten blijft hier verder buiten beschouwing.

Het weer en de krijgsmacht

Met de in de Eerste Wereldoorlog begonnen invoering en het gebruik van luchtschepen, vliegtuigen, ver dragende wapens en chemische strijdmiddelen groeide voor de krijgsmacht snel de behoefte aan weergegevens, waartoe vooreerst nog gebruik werd gemaakt van de bestaande civiele meteocentra.

Uit de annalen van de Tweede Wereldoorlog zijn van beide zijden van het front honderden voorbeelden aan te halen, waaruit de weerafhankelijkheid van militaire operaties duidelijk naar voren komt. Ook blijkt dat het weer lang niet altijd nadelig behoeft te zijn, en dikwijls de ene

partij in de kaart speelt doch tegelijkertijd voor de andere een lastige tegenstander is.

Wil men dus de invloed van het weer of klimaat bij de voorbereiding en uitvoering van militaire operaties mede in beschouwing nemen — en de noodzaak daartoe wordt momenteel alom onderkend — dan dient men te kunnen beschikken over weergegevens in de meest uitgebreide zin des woords.

Voor de marine en de luchtstrijdkrachten is de behoefte aan betrouwbare en aan speciale eisen aangepaste weerkundige voorlichting evident en, onder meer uit veiligheidsoverwegingen, ook in vreedstijd van groot belang. Vandaar dat voor deze krijgsmachtdelen reeds nu een uitgebreide meteorologische dienst werkzaam is op de schepen, in het KLu-Meteo-Centrum en op de militaire vliegbases.

Artillerie-meteo

In de landmacht was tot enkele jaren geleden de artillerie vrijwel het enige wapen dat beschikte over „meteo”. De meteoploegen van de artilleriemeetbatterij en van de luchtdoelartillerie vervaardigen de zg. ballistische meteoberichten aan de hand van waarnemingen van de bovenlucht (zie afb. 1). Op grond van deze berichten worden correcties aangebracht op de theoretische kogelbaan om de invloed van de van standaard afwijkende atmosferische weertoestanden zoveel mogelijk te elimineren. De schootstafels voor de verschillende vuurmonden zijn namelijk mede gebaseerd op een standaardatmosfeer waarin voor de elementen hoogte/luchtdruk, temperatuur en luchtdichtheid vaste waarden in de diverse luchtlagen zijn aangenomen. Deze waarden worden echter bijna nooit volgens de standaard waargenomen, hoewel de afwijkingen meestal klein zijn. Voorts is uit praktische overwegingen in de standaardatmosfeer windstille aangenomen, doch voor de invloed van de altijd aanwezige wind moet wel degelijk, zowel voor richting als snelheid, worden gecorrigeerd.

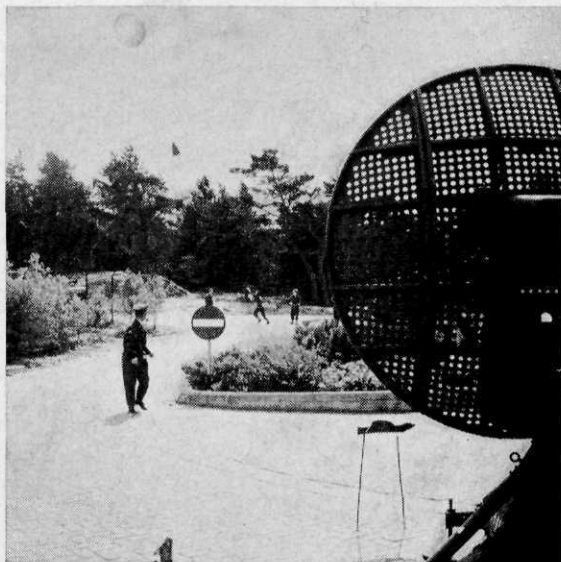
Meteorologische inlichtingen voor het leger te velde

Werd in de Eerste Wereldoorlog voor het verkrijgen van meteogegevens nog teruggevallen op de civiele weerdiensten, thans vermeldt het VS 30-5 „Gevechtinlichtingen”, dat de belangrijkste bron voor weerinformaties wordt gevormd door de periodieke weersverwachtingen van de luchtmacht, zonder daarbij overigens aan te geven waar en hoe deze informatie moet worden verkregen.

Deze lacune is inmiddels, ten voordele van de landmacht, grotendeels opgevuld. De weerkundige voorlichting voor de territoriale landstrijdkrachten wordt immers in het KLu-Meteo-Centrum verzorgd door, „onder de rook van het KNMI” bij de Luchtmacht in de meteorologie opgeleid landmacht personeel; het parate legerkorps beschikt over een eigen meteodienst. Hiermee wordt bereikt dat de nodige weergegevens in de gedachte snelle en beweeglijke (kernwapen)-oorlog dicht bij de hand zijn, aangepast zijn aan de specifieke behoeften van de verschillende staven en onderdelen en worden gepresenteerd door meteorologen van de landmacht die ter plaatse op de hoogte zijn van de tactische situatie en plannen en bovendien ook in dit verband een aan de KL „eigen taal” spreken en verstaan.

De opdracht van de legerkorpsmeteosectie is dan ook: het verstrekken van weer- en klimaatinformaties voor het operatiegebied ten behoeve van

Afb. 1 Het oplaten van de ballon met reflector en radiosonde met meetinstrumenten door een meteoploeg van 101 Ambt; op de voorgrond de speciale radar voor het volgen van de ballon en meten van de wind

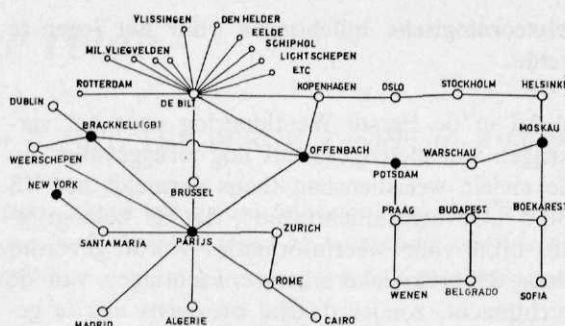

de staf en alle staven en eenheden onder bevel. Primair wordt deze taak uitgevoerd door het op vaste tijden uitgeven van algemene weersverwachtingen en van een aantal speciale verwachtingen, onder meer voor NBC-doeleinden, luchtsteunorganen, squadrons lichte vliegtuigen e.d., alsmede door de dagelijkse „briefing” tijdens de stafbespreking. Bovendien dient de LK-meteoroloog op de hoogte te blijven van de operationele ontwikkeling en plannen en hij zal bijdragen moeten leveren voor de tactische weer- en terreinstudies en de G2-bvt. Ook zal hij ten aanzien van weer of klimaat, adviezen moeten geven met betrekking tot de meest gunstige tijdstippen of perioden voor het uitvoeren van operaties.

Ontstaan van een weersverwachting

Voor het merendeel van de lezers zal de kennis van „het weerbericht” niet veel verder gaan dan hetgeen dagelijks via de publiciteitsmedia openbaar wordt. Méér is ook niet nodig, en ook een commandant is tevreden met essentiële uitspraken, liefst zo vër mogelijk vooruit. De werkzaamheden van een meteodienst te velde bestaan echter niet — zoals door velen nog ten onrechte wordt verondersteld — uit het simpele doorgeven van het weerbericht, zoals dit door een of ander instituut wordt uitgegeven. Dit bericht wordt trouwens in oorlogstijd vrijwel zeker niet omgeroepen en is bovendien te summier en te globaal. Daarom zullen de gegevens en verwachtingen zelfstandig moeten worden geproduceerd. Een weersverwachting berust op gegevens van weerwaarnemingen, die door een zeer uitgebreid net van vaste — en in oorlogstijd ook mobiele — waarnemingsstations worden verricht en die zo snel mogelijk naar de verschillende meteocentra worden overgebracht. De WMO (World Meteorological Organisation, onderdeel van de Verenigde Naties) is het internationaal overkoepelend orgaan dat richtlijnen geeft aan de deelnemende landen ten aanzien van de tijdstippen en de wijze van waarneming, de berichtgeving (in codes), het realiseren en in stand houden van het speciale meteoverbindingsnetwerk en de programmering daarvan, de uitwisseling van gegevens, de frequenties voor radioverbindingen, de uitrusting en bemanning van weerschepen, enz. In NAVO-verband is iets dergelijks voor oorlogstijd voorbereid. Hieruit moge blijken dat de weerkundige voorlichting, evenals de gehele oorlogvoering, in grote mate afhankelijk is van het functioneren

van de verbindingen. Afb. 2 geeft een indruk van de WMO-lijntelexverbindingen in Europa. Voorts bestaat er nog een aantal radio- en facsimile-(beeldtelex-)netten of -omroepen en speciale circuits voor burger- en militairluchtverkeer, waarin zeer-korte-termijn-weerberichtgeving wordt uitgewisseld, alsmede technische gegevens omtrent vliegveldstatus en -hulpmiddelen. Ook in de meteorologie wordt direct en dankbaar geprofiteerd van de snel voortschrijdende techniek, door gebruikmaking van verfijnde instrumenten voor waarnemingen op de grond, in de bovenlucht en zelfs uit satellieten, van steeds snellere en betere verbindingsmiddelen (telex, facsimile, televisie). Ook computers behoren al enige jaren tot de uitrusting van meteorocentra.

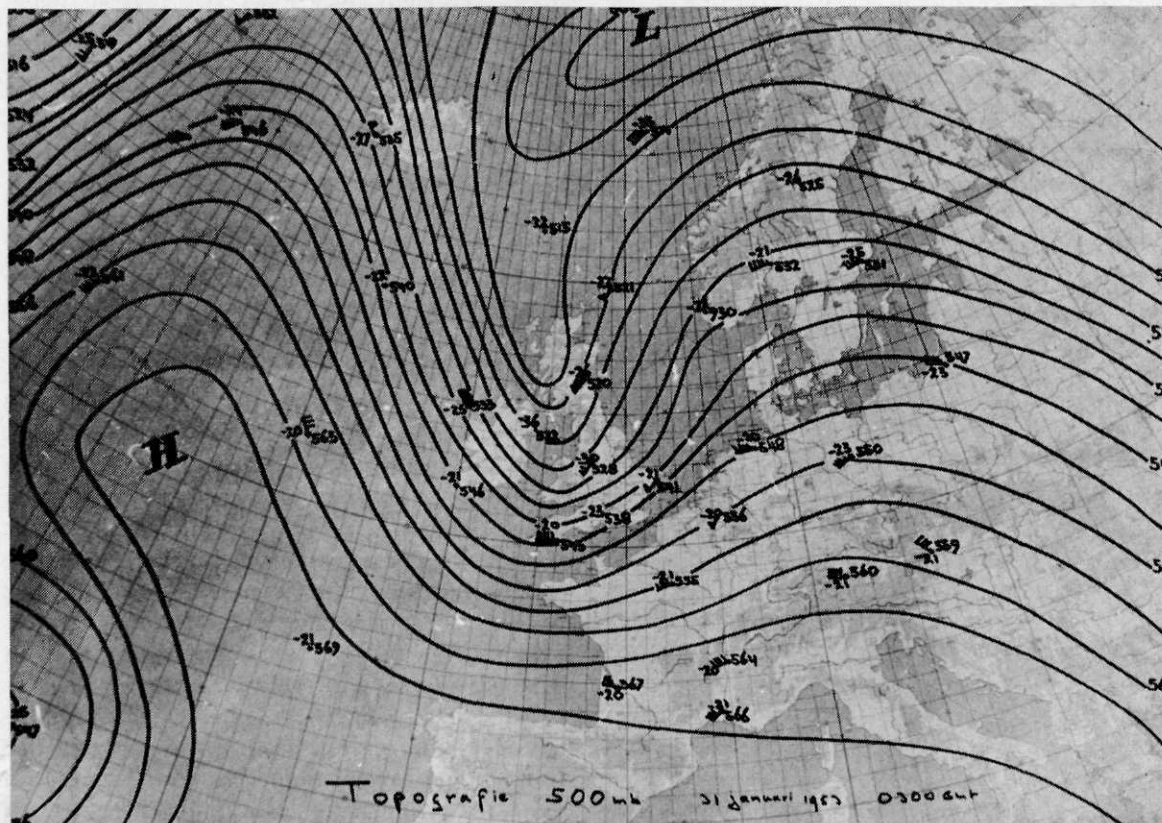
Afb. 2 Overzicht Europees lijntelex-meteonetwerk
 ○ waarnemingsstation, ● internationaal verzamelcentrum, ○ nationaal verzamelcentrum

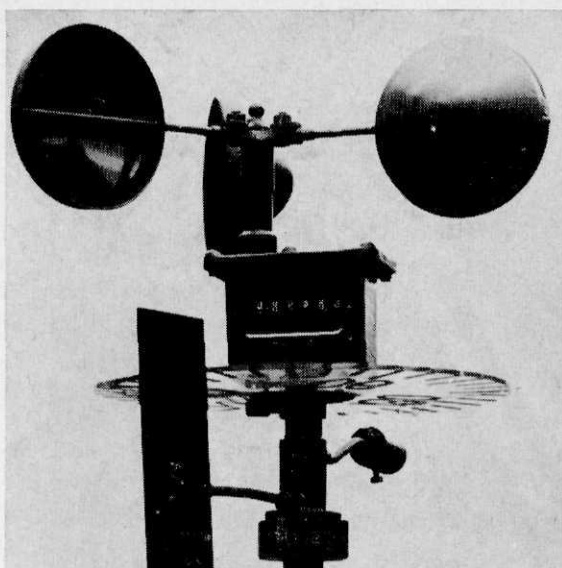
De voortdurende stroom van waarnemingsgegevens die door daartoe aangewezen meteorocentra uit een groot gebied in een 3-uurlijkse cyclus wordt verzameld en per telex weer wordt uitgezonden, alsmede de geheel of gedeeltelijk verwerkte producten, in de vorm van weerkaarten e.d., die per facsimile worden verzonden, dienen door de „gebruikende eenheden” in kaart te wor-

den gebracht en vervolgens te worden geanalyseerd en geïnterpreteerd.

Een waarnemingsrapport van het weer aan de grond heeft, teneinde het bericht zo kort mogelijk te houden, de volgende gecodeerde vorm, bijvoorbeeld: 260 63416 70259 07122 43561 14806 84918 86362, waarin 260 het station aanduidt en verder elk cijfer of elke combinatie in een bepaalde groep een gegeven is voor een zeker weerslelement, zoals hoeveelheid, soort en hoogte van bewolking, zicht, heersend weer,

Afb. 3 Geanalyseerde kaart van de luchtstroming op ca. 5 km hoogte, in de nacht voorafgaande aan de stormramp op 1 febr. 1953; de lijnen verbinden de punten waar de luchtdruk, op dezelfde hoogten boven zeeniveau, 500 millibar bedraagt

Afb. 4 Eenvoudige windmeter voor mobiel gebruik

wind, luchtdruk en luchtdrukverandering, temperatuur, vochtigheid, enz. Al deze gegevens worden in het verwachtingsstation op de weerkaart van de desbetreffende waarnemingstijd geplot waarna de meteoroloog de kaart analyseert, dat wil zeggen de ligging van depressies en hoge-drukcentra bepaalt, de luchtdrukverdeling en heersende luchtstroming in tekening brengt, posities vastlegt van fronten, die de scheiding vormen tussen twee luchtmassa's met duidelijk verschillende eigenschappen, en gebieden met regen, buien, mist enz. markeert. Zo ontstaan de uit de dagbladen bekende weerkaarten. Aan de hand van de weerkaarten van 1 of meer uren tevoren wordt de verplaatsing van het weer op de voet gevolgd. Ook de gegevens over de opbouw van de atmosfeer en de luchtstroming in de hogere luchtlagen (zie afb. 3) worden in kaart gebracht en geanalyseerd. Dit alles, gevoegd bij de praktische ervaring van de meteoroloog, zijn kennis van de theoretische weersontwikkeling en de beschouwing van de mogelijke regionale en lokale invloeden die op het weer zullen inwerken, stellen hem in staat een verwachting over een bepaalde periode en voor een bepaald gebied uit te spreken.

Dat desondanks nog regelmatig weersverwachtingen geheel of gedeeltelijk „fout gaan” vindt onder meer zijn oorzaak in de nog steeds gebrekige kennis van de grillige atmosfeer, die nog volstrekt niet is doorgrond. Kleine storingen, die zich snel en groot kunnen ontwikkelen, worden, ondanks de vele waarnemingen, nog te dikwijls niet tijdig ontdekt, ook al doordat vooral op en boven de zeeën het net van waarnemingsstations

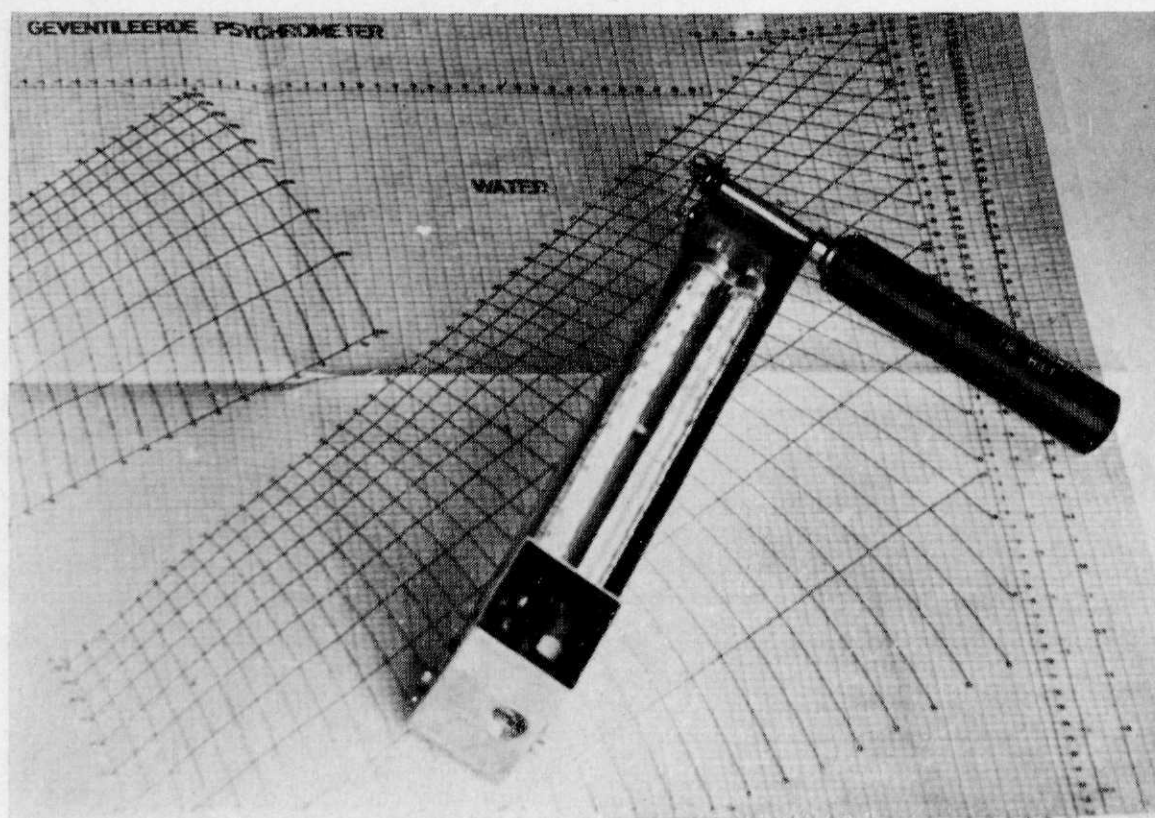
Afb. 5 Het aftappen van de regenmeter

grote gebieden onbewaakt laat. Intussen wordt voortdurend gewerkt aan de verbetering van de waarnemingen, de kennis van de atmosfeer en de verwachtingstechniek. Nochtans kunnen op korte termijn geen revolutionaire verbeteringen worden verwacht. (Zie ook afb. 4, 5 en 6).

Verwachtingsperiode

Voor marine, lucht- en landmacht lopen de perioden en de grootte van de gebieden waarvoor verwachtingen nodig zijn nogal uiteen; ook kunnen de elementen in de verwachtingen bepaald niet eensluidend zijn. De luchtmachtoperaties voltrekken zich doorgaans in betrekkelijk korte tijd, maar het gebied (de vliegroute) kan daarentegen honderden kilometers beslaan. De marine heeft, behalve bij landingsoperaties, eveneens een groot gebied ter beschikking, maar kan daarin, door de betrekkelijk geringe snelheid, nog voldoende uitwijkmogelijkheden benutten, zodat voor deze beide onderdelen de verwachting doorgaans beperkt kan zijn v.w.b. de termijn.

De grondstrijdkrachten willen echter voor hun operatieplannen — op legerkorpsniveau — weten hoe het weer in een klein gebied gedurende een zo lang mogelijke periode (tenminste enkele dagen) zal zijn. Hoe langer echter de verwachtingsperiode, hoe geringer de trefzekerheid van de verwachting. Middelbare termijnverwachtingen (3 à 5 dagen) houden vaak nog wel enigszins betrouwbare, maar toch vage, gegevens in over de tendens van de weersontwikkeling (warmer-kouder, droger-natter, meer of minder wind enz.), doch op langere termijn is de tref-

Afb. 6 Grafiek en psychrometer voor het bepalen van luchttemperatuur en -vochtigheid aan de grond

zekerheid voorsnog te gering om als basis te kunnen dienen voor definitieve plannen. Men zal in dat geval dan ook op klimatologische gegevens moeten vertrouwen, waarmee procentuele kansbepaling heel goed mogelijk is.

Weer bij oefeningen

Bij oefeningen waarbij daadwerkelijk troepen worden ingezet of waaraan in het kader van de oefening de luchtmacht of marine in actie is, is het vrijwel ondoenlijk „kunstmatig” weer te gebruiken. Bij alle oefeningen op de kaart, of oefeningen waarbij procedures, rapportages, verbindingen enz. het voornaamste doel vormen, dient aan het draaiboek aangepast oefeningsweer te worden uitgegeven. In geval van gebruik van het actuele weer als oefeningsgegevens is het in dit geval nl. lang niet denkbeeldig dat de oefening vastloopt of irreële beelden oplevert: bv. resultaten van first-light-recce's uit een gebied dat in dichte mist is gehuld, of een ongewenste richting van verspreiding van fall-out, enz.

De G2/S2 en het weer

Op alle niveaus is de G2/S2-functionaris verantwoordelijk voor de weerkundige voorlichting van staf en onderdelen. Hij heeft de gegevens ook zelf nodig bij de voorbereiding en het leiden van het werk van zijn verzamelorganen; indien deze door de weersomstandigheden worden beperkt, verkrijgt een commandant minder volledige inlichtingen dan hij zou mogen verwachten. Bij de evaluatie van de vijandelijke mogelijkheden en zijn mogelijke wijze van optreden zijn de meteorologische gegevens eveneens onontbeerlijk. Door het gebruiken van de verwachtingen en klimaatgegevens als onderdeel van de analyses en beschouwingen bij het maken van operatieplannen en -bevelen kan de nadelige invloed van het weer worden beperkt, zodat dit niet langer de factor behoeft te zijn die in het gevecht de schaal naar de verkeerde kant doet doorslaan. Anderzijds kan het voordeel, dat door bepaalde weersomstandigheden wordt geboden, reeds in de planningfase worden uitgebuit.

De tactiek van de gemechaniseerde lichte artillerie (105 hw mech)

door K. P. BLOEMA, Luitenant-Kolonel der Artillerie

Bij de invoering van de mechanisatie in onze strijdkrachten was het nodig om het tactische optreden van de gemechaniseerde wapens opnieuw in beschouwing te nemen. Het meest onduidelijk was daarbij de positie van de artillerie, die immers slechts ten dele werd gemechaniseerd (de afd 105 hw in de brigade) en gedeeltelijk nog getrokken bleef (een deel van de brigade-afdelingen en de divisie-artillerie).

Zolang de volledige mechanisatie, die door het invoeren van de 155 hw mech in de toekomst nog meer zal worden benaderd, niet is gerealiseerd, dient in de interimperiode de tactiek van de huidige gemechaniseerde artillerie te worden aangepast aan de huidige middelen. De tactische aanpassingsproblemen hebben derhalve vooral betrekking op het optreden van de afdeling 105 hw mech.

Ten aanzien van deze aanpassing bestonden er (en bestaan nog) totaal verschillende opvattingen, lopende van het vrijwel ongewijzigd handhaven van de tot nu toe gevolgde tactiek, tot het over grote afstanden lokaliseren en decentraliseren van de lichte afdeling veldartillerie, met het inzetten van nagenoeg zelfstandige batterijen ten behoeve van een soort bataljonsgevechtsteam.

Factoren

Er is een groot aantal factoren van invloed op het optreden van de artillerie. Er zijn wapentechnische en algemene factoren. Van deze laatste zijn de belangrijkste:

- het aanpassen aan het nucleaire gevechtsveld;
- het te allen tijde blijven verlenen van vuursteun.

Het gevolg hiervan is dat op het nucleaire gevechtsveld rekening moet worden gehouden met *spreiding* in de lokaties van de onderdelen, en met *mobilititeit*.

Spreiding

In de opstellingen van de artillerie is spreiding nodig om het effect van een vijandelijk kernwapen zo gering mogelijk te doen zijn.

Er dient rekening te worden gehouden met de volgende twee verschillende manieren van kernwapeninzet door de vijand.

1. Vijandelijke kernwapeninzet op het *gehele* brigade-, divisie-, of zelfs legerkorpsvak, zonder dat dit hoegenaamd door de vijand met andere middelen wordt aangevallen. In dit geval zullen grote kt-waarden worden gebruikt, verdeeld over het gehele vak en gericht op de gebieden waar de vijand de grootste resultaten verwacht. Tegen dit kernwapengebruik zou de spreiding van de batterijopstellingen binnen de afdeling zó groot moeten zijn, dat van een afdelingsverband nauwelijks meer sprake is. Wel echter noodzaakt dit mogelijk vijandelijk optreden tot het *zolang mogelijk verblijven in verspreide afwachtingsgebieden*. Een oplossing is bijvoorbeeld: één batterij in stelling, de overige batterijen zijn ingemeten doch blijven elk in een ander, ver verwijderd, afwachtingsgebied. In dit gebied, dat ten minste op 6,5 km afstand moet zijn gelegen, moet dekking worden gezocht tegen de hittestraling van een kernwapen van bv. 50 kt.

2. De tweede wijze van te verwachten vijandelijk kernwapengebruik kan zijn gericht op het vernietigen of verzwakken van onze posities met het doel ons gebied binnen te dringen. (Dit sluit het gebruik van grotere kernwapens in de diepte overigens niet uit.) In dit geval zijn vlak achter de voorste lijn eigen troepen kleinere kt-waarden te verwachten (bv. 5, 10 of 20 kt), aangezien deze kernwapeninzet is gericht op doelen aan het front en de veiligheid van de eigen (voor ons: vijandelijke) troepen het gebruik van zeer grote a-wapens niet rechtvaardigt. De invloed op de artillerie hangt nu af van verschillende factoren, zoals de mate van gedekt zijn van het personeel, het weer en het terrein, en natuurlijk van de kracht, de hoogte en de afstand waarop de explosie plaatsvindt.

Wijze van ontplooiing

Hoe zal de tactische ontplooiing van de afdeling 105 hw mech nu moeten zijn?

Het veiligste is: zo ver mogelijk uit elkaar. Dit is echter in strijd met de artilleristische taak om snel geconcentreerd vuur te kunnen uitbrengen, waartoe de vuurmondbatterijen liefst dicht bij elkaar zullen worden geplaatst.

De afstand tussen de batterijen hangt nu geheel af van de wijze waarop de tactische commandant zijn artillerie wil gebruiken en het risico dat hij daaraan wil verbinden. Is zijn artillerie in staat om langdurig te opereren met personeel, dat is gedekt tegen de voornaamste kernwapeneffecten, dan loopt deze artillerie in de meest ongunstige situatie (explosie midden in de afdeling, indien deze in een driehoek is opgesteld) een *matig* risico bij een onderlinge afstand tussen de batterijen van ca. 3,5 km. De afdeling is in dit geval geneutraliseerd.

Zijn de weers- en terreinomstandigheden voor ons gunstig, de te verwachten kt-waarden klein, of het noodzakelijk te aanvaarden risico groter (de explosie hoeft niet altijd op het meest ongunstige punt te komen), dan kan een iets kleinere afstand worden genomen.

In dit laatste geval zou ik mij willen aansluiten bij de reeds in voorschriften voor legeringsgebieden genoemde tussenruimte tussen de batterijen van ca. 3 km. Bij een grotere afstand wordt de mogelijkheid tot het afgeven van afdelingsvuren op een redelijke afstand vóór onze voorste lijn eigen troepen namelijk te gering.

In dit verband geldt de opmerking dat van de kernwapeneffecten de hittestraling (thermaal) het verst reikt, waardoor het gewenst is dat in de stellingen in een kernwapenoorlog zoveel mogelijk wordt gewerkt met van boven gesloten AMX, met dekzeilen op de voertuigen, met vuurregelingcentra niet in de open lucht, geen ontblote bovenlichamen, mouwen omlaag en gemakkelijke kleding (snel dekken), dus geen hinderende bepakkings.

Continue vuursteun

De eis van het verlenen van continue vuursteun maakt het noodzakelijk dat, bij de spreiding van de batterijen binnen de afdeling, echelonering in de diepte wordt toegepast, zodat bij verplaatsingen naar voren of naar achteren steeds een deel van de afdeling in staat is om vijandelijke doelen te blijven aangrijpen.

Om met de beperkte dracht van de AMX toch een zo breed mogelijk vuurbereik te krijgen is het gewenst dat:

1. de artillerie zo dicht mogelijk achter het front

optreedt waardoor het vuur ver in vijandelijk gebied reikt;

2. de artillerietechnische voorbereidingen rekening houden met een brede vuursector door op de vuurkaart 1600⁰/₀₀ uit te zetten en de waaielhoekmeter te voorzien van twee nummeringen;
3. het vuurbereik in de breedte wordt bevorderd door verspreide opstelling van de batterijen, indien dit mogelijk is in verband met de tactische situatie.

Een verspreide opstelling van de batterijen verbreedt het vuurbereik, zoals in afb. 1 is te zien, doch het verkleint het gebied waarop vuur van drie batterijen tegelijk mogelijk is. Ten aanzien van het in afb. 1 gegeven schema geldt de waarschuwing dat dit ook slechts als zodanig moet worden gezien; de werkelijkheid zal in vele gevallen anders zijn dan de tekening aangeeft.

Het aanroeren van het onderwerp verspreiden mag niet geschieden zonder dat daarbij enkele artillerietechnische bezwaren zouden worden genoemd, zoals de mogelijkheid dat elke batterij:

- afzonderlijk moet worden ingemeten;
- een andere kaarthoekhoofdrichting nodig kan hebben;
- met andere STL-gegevens moet werken;
- soms met verschillende meteogegevens rekening moet houden;
- soms met verschillende ladingen zou moeten schieten;
- meer verbindingsmoeilijkheden zal ondervinden.

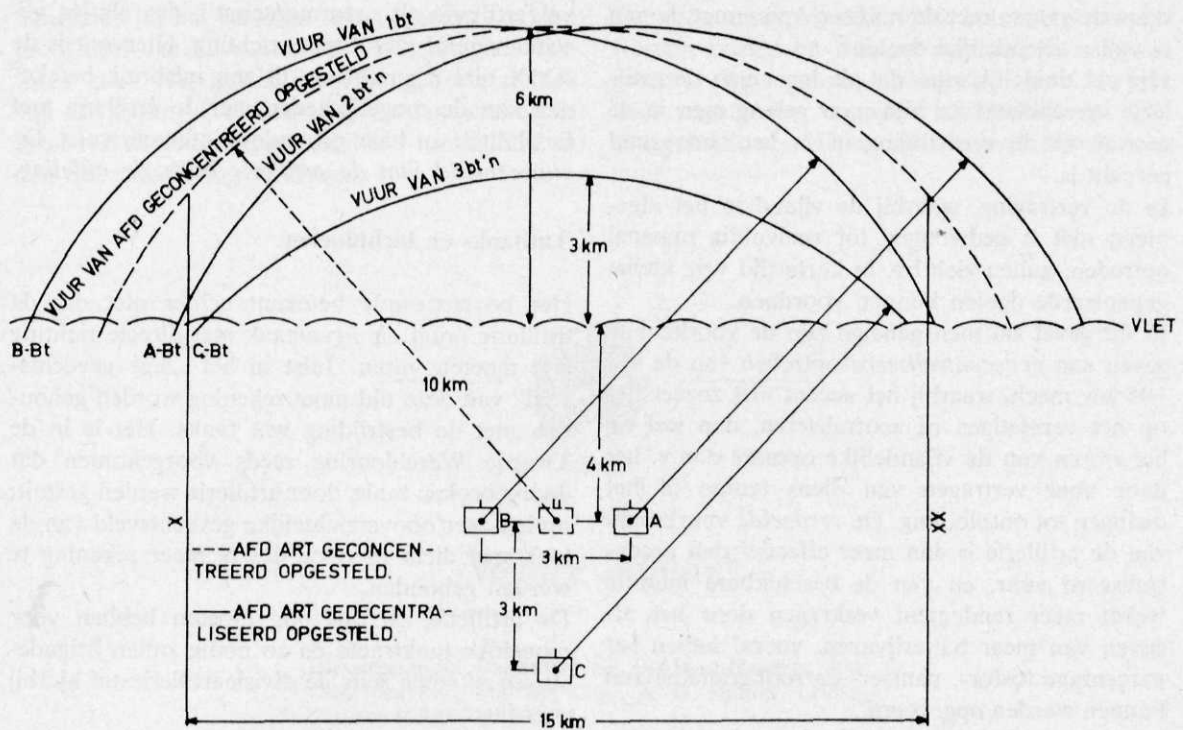
Het gevolg hiervan is dat een tactische commandant zich zal moeten realiseren dat verspreide opstelling binnen de afdeling artillerie, als uitvloeisel van deze technische bezwaren, een minder snel en flexibel optreden tot gevolg heeft.

Mobiliteit

Mobiliteit op het gevechtsveld heeft ten aanzien van het optreden van de artillerie een aantal eisen tot gevolg. De artillerie moet:

1. snel verplaatsen door het terrein;
2. veelvuldig verwisselen van stelling;
3. snel stellingverkenningen uitvoeren;
4. een snelle vuurbereiding uitvoeren.

Aan de eerste eis is met de invoering van de AMX ten dele voldaan. Een aantal voertuigen behield echter zijn wieltractie, o.a. het VRC-voertuig en de munitiewagens, waardoor de terreinvaardigheid toch ook haar beperking heeft.

Afb. 1 De vuursectoren 105 hw mech in een brigade vak van 15 km breedte

De tweede eis heeft tot gevolg dat in beweeglijke situaties een afdeling artillerie veelal met één batterij bezig is met stelling veranderen, zodat dan het afdelingvuur slechts bestaat uit het vuur van twee batterijen. Door het kleine kaliber is de uitwerking gering. Mobiliteit beïnvloedt het artillerievuur dus in ongunstige zin.

Het veelvuldig van stelling veranderen — men hoort wel eens de (nogal optimistische) wens: elk uur verplaatsen — heeft echter zijn beperkingen. Voor de terreinmeetdienst zijn té veelvuldige verplaatsingen te enen male niet bij te houden. Verder vergt een dergelijk optreden zeer veel van het personeel dat ook zijn rust nodig heeft; en ten slotte legt het materieel sterke beperkingen op in verband met onderhoud en reparaties.

De derde eis (snelle verkenningen) noodzaakt bij gespreide opstellingen tot het zoveel mogelijk aan de batterijcommandanten delegeren van de verkenning der batterijstellinggebieden. Zij kunnen daartoe gebieden of zones toegewezen krijgen. Dit heeft bovendien het voordeel dat in de situatie van een niet-geconcentreerde afdelingsstelling de afzonderlijke batterijstellingen gemakkelijker zijn in te passen in het terrein en er minder kans is op bezetting van een deel van het gebied door andere onderdelen.

Een verder bijkomstig voordeel van de gedecen-

traliseerde verkenningen is, dat bij de daarop volgende verplaatsingen ook meestal meer spreading zal liggen tussen de opmarswegen van de batterijen, en de wegbezetting geringer zal zijn, dan wanneer een afdeling, geconcentreerd optredend, langs één route verplaatst.

De eis van snelle vuurvoorbereiding is een typische artillerietechnische aangelegenheid. Zolang de terreinmeetdienst nog niet beschikt over gyro's, laser-apparatuur en voertuignavigatie, en er ten behoeve van de vuurregeling nog geen FADAC aanwezig is, is de artillerie beperkt in haar mogelijkheden tot versnelling van de terreinmeet- en vuurregelingsprocedure. De TMD zal wellicht meer gebruik moeten maken van de simultaanmethode of de poolsteroriëntatie. Ten aanzien van de vuurregeling is er de besliste eis van het splitsbare vuurregelingscentrum, óf de mogelijkheid dat één van de batterij-VRC's de taak van het afd.-VRC overneemt wanneer dit bezig is zich te verplaatsen.

Inzet van de artillerie

Ten aanzien van de door de artillerie te leveren continue vuursteun veroorzaakt het mobiele optreden van de vijand wel de grootste moeilijkheden. De wijze waarop onze operatie, en daarmee onze vuursteun, worden voorbereid, hangt ten

nauwste samen met de manoeuvre en met de aan te vallen vijandelijke doelen.

Het zal duidelijk zijn, dat de inzet van de artillerie verschillend zal zijn naar gelang men in de aanval, in de verdediging of in het verdragend gevecht is.

In de vertraging, waarbij de vijand in het algemeen niet is gedwongen tot veelvuldig massaal optreden, zullen zich bv. in korte tijd vele kleine gepantserde doelen kunnen voordoen.

In dit geval zal men geneigd zijn de voorkeur te geven aan *gedecentraliseerd* optreden van de afd 105 hw mech, waarbij het accent niet zozeer ligt op het vernietigen of neutraliseren, dan wel op het *storen* van de vijandelijke opmars d.m.v. het door vuur vertragen van diens tempo of het dwingen tot ontplooiing. De *verdeelde* vuurkracht van de artillerie is dan meer effectief dan gecentraliseerd vuur, en van de beschikbare munitie wordt meer rendement verkregen door het afgeven van meer batterijvuren, vooral indien het percentage fosfor-, pantser- en rookgranaten zou kunnen worden opgevoerd.

Geheel anders is de situatie in de verdediging. De brigadecommandant kan hier, onder meer d.m.v. zijn artillerie, een zwaartepunt leggen en zijn artillerievuursteun gebruiken in nauwkeurige coördinatie met de hoog opgevoerde vuurkracht van het bataljon infanterie, met de antitankmiddelen en met het hindernissenplan. De vuurkracht van de artillerie zou dan wel eens het meest effectief kunnen zijn bij *gecentraliseerd* gebruik en met het ten volle benutten van de flexibiliteit van dit wapen.

De batterijen binnen de afdeling dienen dan vrij dicht bij elkaar te zijn opgesteld. Alleen dán zijn de voorwaarden aanwezig voor goede en snelle vuursteun. De risico's bij vijandelijke kernwapeninzet zijn echter groter.

Bij de aanval of tegenaanval zal het afgeven van intensief vuur op weerstand biedende kernen meestal van meer belang zijn dan gedecentraliseerd vuur (batterijvuur) op kleine doelen. Niet storen, maar *vernietigen* of *neutraliseren* is dan veelal de hoofdzaak. Dus *gecentraliseerd* vuur door liefst de gehele afdeling artillerie, die niet mag worden gehinderd door artillerietechnische belemmeringen die zouden kunnen voortkomen uit een te gespreide opstelling. De grootste veiligheid wordt dan verkregen door veelvuldige en snelle verplaatsingen.

Na al het bovenstaande moet — wellicht ten overvloede — ernstig worden gewaarschuwd tegen het eventuele gebruik van gemechaniseerde

veldartillerie als „stormgeschut”, dus als los geschut vurend met directe richting. Hiervoor is de AMX niet ingericht en dit zou misbruik betekenen van de mogelijkheden van de artillerie met flexibiliteit en haar gebundeld indirecte vuur. De *vuureenheid van de artillerie blijft de afdeling*.

Antitank- en luchtdoelen

Het bovenstaande betekent echter niet dat de artillerie nooit als *neventaak* met directe richting zou moeten vuren. Juist in het „lege gevechtveld” van deze tijd moet rekening worden gehouden met de bestrijding van tanks. Het is in de Tweede Wereldoorlog reeds voorgekomen dat doorgebroken tanks door artillerie werden gestuit; op het zeer onoverzichtelijke gevechtveld van de toekomst dient hiermee des te meer rekening te worden gehouden.

De artillerie zal dus oog moeten hebben voor mogelijke tanktracés en zo nodig zullen brigade-staven of soms zelfs de divisieartilleriestaf hierbij coördineren.

Een ander aspect is de vuursteun tegen luchtdoelen in het brigadevak. Hiervoor kan de AMX niets doen. Slechts enkele nabijverdedigingsmiddelen zouden misschien kunnen worden ingezet. Bescherming tegen vijandelijke luchtverkenningen is van groot belang. Behalve camouflage en maskering zijn spreiding en mobiliteit de beste methoden van verdediging. Er moet steeds worden bedacht dat een afdeling artillerie een belangrijk doel is, zowel voor de vijandelijke verdragende artillerie als voor haar luchtwapen, en dat zij in een kernwapenoorlog een „lonend doel” is.

Samenvatting

De huidige gemechaniseerde artillerie in de brigade is een middel in de handen van de tactische commandant, dat nog maar gedeeltelijk is aangepast aan de oorlogvoering op het nucleaire gevechtveld.

Het hangt van de tactische situatie af op welke wijze de brigade- of hogere commandant zijn artillerie zal gebruiken en welke risico's hij daarvoor aanvaardt. Soms zal een meer gedecentraliseerd optreden van de artillerie kunnen samengaan met de eisen ten aanzien van de gewenste spreiding, doch in andere gevallen zal een meer gecentraliseerd optreden nodig zijn, hetgeen ook meer risico's meebrengt.

Het is echter steeds van belang om de risico's voor de artillerie zo gering mogelijk te doen zijn,

aangezien bij het verloren raken hiervan ook een groot deel van de vuursteun van de brigade verloren gaat. Het zoveel mogelijk gebruik maken van afwachtingsgebieden vóór de daadwerkelijke inzet van de artillerie is hierbij één van de methoden die aanbeveling verdienen.

Tenslotte moet bij elke inzet het antitankaspect worden gezien en ook zal het oog naar boven moeten zijn gericht, aangezien gemakkelijke waarneming door de vijand onmiddellijk zal worden gestraft met diens conventionele of nucleaire vuur.

Nieuwe uitgave

Die strategische Bedeutung des Ost-West-Handels, door
M. von Berg, 206 blz. Uitg.: A. W. Sijthoff, Leiden,
1966. Prijs: f 17,—.

Dit boek is in opdracht van de NAVO geschreven. Het is een goed gedocumenteerde studie over de Oost-West-handel met betrekking tot de politieke achtergronden. Op duidelijke wijze worden de uitgangspunten en structuur van de buitenlandse handel van de communistische landen behandeld, waarbij een apart hoofdstuk wordt gewijd aan de „interzonehandel” tussen Oost- en West-Duitsland. Volgens schr. is de Oost-Westhandel niet los te zien van de politiek; de Sovjet-Unie heeft met het accepteren van de vreedzame coëxistentie het communistische doel van de proletarische wereldrevolutie niet veranderd en gebruikt hierbij m.u.v. de warme oorlog alle middelen als diplomatie, recht, psychologie, wetenschap, sport, kunst en economie, waarbij de buitenlandse handel een belangrijke plaats inneemt. In het laatste deel van het boek wordt de invloed van de Westelijke integratiepolitiek op de Oost-Westhandel besproken, waarbij de EEG in het middelpunt staat. Het is nog niet gelukt een eensgezinde handelspolitiek van de NAVO-landen met de communistische landen te formuleren. De procentuele handel met de communistische landen is echter gering en slechts t.a.v. IJsland, Griekenland en Turkije kan van een zekere economische afhankelijkheid van de Oost-Westhandel worden gesproken. Schr. acht een op de communistische landen afgestemde handelspolitiek van de Westelijke landen in het kader van de NAVO een dringende noodzaak.

Het boek vormt de vijfde studie in de „Atlantische Reeks”. Deze reeks is een verzameling van studies over onderwerpen die betrekking hebben op de NAVO. Andere studies in de reeks zijn: 1. Developing countries and NATO, door M. W. J. M. Broekmeijer; 2. Le rôle de l'opinion publique dans la Communauté Atlantique, door Annamaria Sternberg Montaldi; 3. The pressure on the dollar, door Maria Negrepointi-Delivanis; 4. Civilians and the NATO status of forces agreement, door G.I.A.D. Draper.

v.d.P.

Vormingsaspecten bij de opleiding tot beroepsonderofficier KLu

door N. M. M. L. HAMEL EERS, Kapitein van de Koninklijke Luchtmacht

Inleiding

In de serie „De praktijk van het leidinggeven”, onder redactie van het Nederlands Instituut voor Bedrijfspedagogie te Zeist, las ik in het boekje „Het geheim van de goede chef” een mij pakkende illustratie. Op blz. 84 staat onder meer:

In de eerste paar dagen van onze militaire loopbaan stak onze sergeant niet onder stoelen of banken dat hij recruten als kaffers en stom vee beschouwde. Onder onze hersenschedels bevond zich zaagsel en de man liet niets na om ons te laten merken dat wij van het standpunt van een sergeant beschouwd niets dan minachting en verachting verdienden. De man meende het natuurlijk niet zo kwaad *want de militaire pedagogiek bedient zich wel meer van wonderlijke middelen*, maar dacht U, dat wij enige moeite deden om ons niet als „kaffers” te gedragen? Wij gedroegen ons zo stom mogelijk en waren uiterst geraffineerd in het bedenken van mogelijkheden om de zaak in het honderd te laten lopen.

Welke bezwaren de lezer ook tegen dit citaat mag hebben, mijn bezwaar richt zich vooral tegen het door mij gecursiveerde gedeelte en wel in het bijzonder tegen de tegenwoordige tijd die in dat gedeelte van het citaat wordt gebruikt. (Uitgave van de 2e druk van het boekje: 1960.)

In dit artikel zal ik aantonen dat de militaire pedagogiek wel degelijk tracht met haar tijd mee te groeien en dat de toegepaste middelen niet „wonderlijk” zijn.

Het bovenstaande zal mij noodzaken:

— de belangrijkheid van de vorming in de militaire opleiding te belichten en wel in het bijzonder voor de opleiding tot beroepsonderofficier KLu;

— de toe te passen en toegepaste methodieken in beschouwing te nemen.

Begrip vorming

Met het woord „vorming” duidt men — aldus Strasser — een aspect van de opvoedingsactiviteit aan, namelijk de daadwerkelijke integratie van

een aangeboden waarde in de intieme persoonlijkheidsstructuur van de pupil.

Het bovenstaande is één van de vele omschrijvingen die aan het woord vorming worden gegeven. Zoals er even veel, zo niet meer, theorieën bestaan over wat nu in feite persoonlijkheid is.

Tóch zullen wij, teneinde communicatie mogelijk te maken, de omschrijving van de pedagoog Strasser in dit artikel volgen. Onder opvoedingsactiviteiten wil ik met Symonds¹ verstaan: „Het bijstaan van de enkeling bij zijn aanpassing aan zijn omgeving en bij het ontwikkelen van gewoonten en bekwaamheden die hem in staat stellen dit zo effectief mogelijk te doen”. Gaat men echter zo ver dat men de enkeling wil helpen een reorganisatie in zichzelf aan te brengen — een nieuwe instelling — dan noemt Symonds dat therapie.

Uit het vorenstaande blijkt dat verwerking van beleefde contacten en ervaringen voor het individu voor zijn gedragsbepaling in een omgeving bijzonder belangrijk is.

Welke zijn de aangeboden waarden in een militaire opleiding, zoals die van bijvoorbeeld de onderofficier-KLu, en hoe vindt de aanbidding plaats?

Het zal duidelijk zijn dat de vormingsactiviteit dient te zijn gericht op de werkelijkheid waarin de pupil komt te verkeren. De aspirant-beroeps-onderofficier KLu zal na korte of langere tijd in de KLu-organisatie een leidinggevende positie innemen. Hij moet derhalve in staat zijn om mensen en groepen van mensen op een dusdanige wijze te beïnvloeden dat het gestelde organisatie-doel wordt bereikt. Deze doelstelling nu zal zowel de wijze van leidinggeven als de aan de persoonlijkheid van de onderofficier te stellen eisen sterk beïnvloeden.

Omdat de vorming gericht is op de persoonlijkheid van de onderofficier en verband houdt met de eisen die aan de persoon worden gesteld,

¹ Supervisor and counseling. „*Teachers College Rec.* (1941)(10).

KLu F-104G's in formatie

moeten wij in dit verband de doelstelling van de KLu kort omschrijven.

Doelstelling KLu

Het doel van de KLu is een krachtige efficiënte luchtmacht op te bouwen en te handhaven met een hoge graad van operationele paraatheid. Eventuele gewelddadige verdediging van het luchtruim en tactische luchtoperaties dienen tijdig en effectief te kunnen worden uitgevoerd.

Deze doelstelling wordt verwezenlijkt met middelen die voornamelijk op technische en elektronische grondslagen berusten. Het hanteren van de middelen doet in de KLu dan ook bedrijfstechnische aspecten ontstaan. *Verregaande specialisatie, met als gevolg de noodzaak tot teamwork, heeft de wijze van leiding geven aan kleine afdelingen en groepen in de KLu-organisatie van vitaal belang doen worden.*

De (hogere) onderofficier/chef is in het organisatiepatroon van de KLu voor deze taak bestemd.

Eisen voor KLu-personeel, in het bijzonder onderofficieren

Gelet op het gestelde in de voorgaande punten alsmede de consequenties van de doelstelling van de KLu, wil ik de eisen te stellen aan een onderofficier als volgt formuleren.

1. Innerlijke bereidheid en persoonlijke inzet voor het organisatiedoel, steunend op zijn instelling ten opzichte van de organisatie en de doelstelling.
2. Sociale bekwaamheid en vaardigheid.
3. Vaktechnische en militaire bekwaamheid en vaardigheid, die verder in dit artikel buiten beschouwing blijven aangezien deze het resultaat

zijn van kennis en praktische toepassing daarvan. Een en ander steunt op opleiding.

De vormingsactiviteit, gericht op de persoonlijkheidsstructuur zal zich vooral dienen te richten op de in pt 1 en 2 gestelde eisen.

Vormingsactiviteit

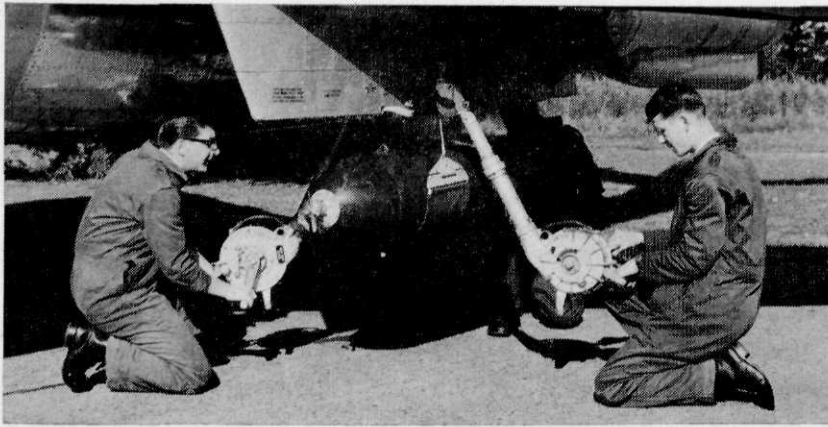
Behalve kennis zal de onderofficier KLu dienen te beschikken over een aantal goed ontwikkelde eigenschappen en vaardigheden zodat hij als persoon in staat is zijn gedragsrol in de KLu-organisatie op de juiste wijze te kunnen vervullen.

Als de aspirant-onderofficier als 17- à 18-jarige de opleidingsschool — de Luchtmacht Kaderschool (LKS) te Schaarsbergen — betreedt, is zijn opvoeding nog in volle gang. De leeftijdsfase waarin hij verkeert, alsook de maatschappelijke normen en waarden bepalen in sterke mate zijn gedrag.

Vanaf het moment van zijn toetreding tot de KLu-organisatie zullen hem bepaalde normen en waarden worden *aangeboden* die verband houden met doelstelling en structuur van de organisatie waarvan hij deel uitmaakt. De wijze van aanbieding zal worden bepaald door de geaardheid van het individu én door rekening te houden met de eisen, te stellen aan de persoonlijkheid van een onderofficier KLu.

Om te komen tot innerlijke bereidheid en persoonlijke inzet dient er eerst een acceptatie van de doelstelling en een waardeoordeel daarover plaats te vinden. De interne voorlichting zal hierbij een belangrijke rol vervullen. Hierbij wordt de aspirant-onderofficier KLu zoveel mogelijk actief betrokken, bijvoorbeeld door de discussiemethodiek.

De sociale bekwaamheid en vaardigheid zijn voor

Teamwork in kleine groepen

de KLu uiterst belangrijk. Zowel als lid van een groep en zeker als leider van een kleine groep speelt de geschiktheid voor een contactfunctie een zeer grote rol. Deze sociale bekwaamheid en vaardigheid kan bijzonder goed worden ontwikkeld en ervaren door het werken in kleiner groepsverband tijdens de opleidingsperiode.

Hierdoor worden bovendien de zelfstandigheid, het verantwoordelijkheidsbesef en de creativiteit gestimuleerd, eigenschappen die voor iedere leider van belang zijn doch die, gelet op de werkwijze(n) in KLu-verband, voor een onderofficier in de KLu-organisatie onontbeerlijk zijn.

Hoe kan deze vormingsactiviteit nu gericht worden toegepast?

Vorming in en door groepsverband

Groepsverband is voor de aspirant-onderofficier realiteit, zowel in opleidingstijd als bij tewerkstelling in de praktijk.

Het aanbieden van waarden is wezenlijk iets anders als het opleggen ervan. In het eerste geval zal de aspirant-onderofficier zelf zijn houding in contact met zijn medegroepsleden dienen te bepalen. Met andere woorden: hij verwerkt de waarde. Er is sprake van (zelf)vorming. Het op-

leggen van normen en waarden — hoe noodzakelijk vaak ook — geeft nimmer de garantie van een innerlijke verwerking in de persoonlijkheidsstructuur.

De begeleider — „counselor” — van de groep zal zowel door de wijze van aanbieding als door de manier waarop een door hem noodzakelijk geachte ingreep plaatsvindt, de opvoedingsfeer van de groep bepalen.

Begrippen als groepswerk, groepsdynamiek, groepstherapie en groepsbegeleiding worden door velen anders verstaan. In dit artikel kunnen wij hierop niet verder ingaan. Walter M. Lifton heeft in zijn boek „Working with groups” (1962) en in een artikel „Group therapy in educational institutions” deze begrippen geformuleerd.

De belangrijkste voordelen van werken in kleiner groepsverband zijn de volgende.

1. Door het optreden in de groepssituatie krijgt de enkeling niet alleen te maken met de medemensen en moet hij zijn aanpassingsvermogen ontwikkelen, doch tevens komt het optreden in groepsverband tegemoet aan zijn behoefte aan zekerheid. (Wat zijn de grenzen binnen deze samenleving en hoe kan ik tezamen met de anderen aan mijn behoeften tegemoet komen?).
2. Doordat leden in de groep oplossingen vinden

Teamwork onder moeilijke omstandigheden

ontstaat er een natuurlijke stimulans om ook zelf te trachten oplossingen te vinden.

3. Doordat de leden tezamen voor dezelfde opdracht staan en tot op zekere hoogte hun eigen gedragsregels en normen kunnen bepalen, wordt „de ander” meer gewaardeerd en eerder aanvaard.

4. Het met elkaar optreden in allerlei verschillende situaties maakt dat men zich verantwoordelijk voelt, niet alleen voor eigen „inbreng” doch ook voor de uitwerking van eigen gedrag of voor meerderheidsgedrag op de anderen.

In zijn boek „Working with groups” stelt Walter M. Lifton dat een goed groepsprogramma in de praktijk aan de volgende eisen moet voldoen.

1. Rekening houden met de belangen en behoeften van de groepsdeelnemers.

2. Deelnemers actief betrekken bij het uitzetten van de grenzen van de groep.

3. De atmosfeer in de groep moet het accent hebben van een zekere vrijheid en een bepaalde verantwoordelijkheid ten aanzien van haar deelnemers.

4. De begeleiders moeten zich in hun rol op hun gemak voelen.

Dit laatste houdt in dat de begeleider duidelijk de verantwoordelijkheid heeft verwerkt die hij tegenover zijn instelling en tegenover de groepsleden draagt. Aanvankelijk zal de rol van de begeleider vrij diep ingrijpen.

Over dit begeleiderschap zijn vele studies verschenen; onder meer houdt het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde zich hiermee op beperkte schaal bezig.

De oorspronkelijke begeleider zal steeds meer zijn „leiderschap” door leden van de groep vervuld zien.

Alhoewel op beperkte schaal met deze groepsactiviteiten in de opleiding tot beroepsonderofficier een aanvang is gemaakt in het lesvak Kaderuitgebreide schaal te geschieden. Een militair opleidingsinstituut in zijn geheel in de militaire opleidingen met groepsactiviteiten te laten werken, vereist een grondige voorbereiding van al het kader. Momenteel worden bij het lesvak kadervorming groepsactiviteiten en gedragingen bij het oplossen van een probleem o.a. door middel van een videorecorder (beeld en geluid worden via TV weergegeven) „op de band” opgenomen. De resultaten van de groepsactiviteit en het gedrag van de groep worden daarna met gebruikmaking van de opname met de leden van

de groep besproken. Zo hoort de man niet alleen hoe iets is gedaan en hoe de gedragingen volgens de waarnemer zijn geweest, maar men heeft tevens de feiten vastliggen. Een nabespreking van de gedragingen van de leerling tijdens een bepaalde situatie (de zg. feed-back) is bijzonder vergemakkelijkt. De aanwezigheid van de camera bij de opname werkt slechts de eerste malen storend.

De eerste praktijkresultaten in het lesvak kadervorming geven aanleiding tot de volgende, voorlopige, conclusies.

1. Meer zelfstandig handelen; kennis van en invloed op het eigen gedrag in de groep; verantwoordelijkheid voor eigen en groepshandelingen.

2. De leden van een groep leren kritieke punten bij het oplossen van problemen onderkennen.

3. De groep leert dat de individuele onderlinge contacten en de daaruit voortvloeiende groepsbinding een hecht fundament zijn en een noodzakelijke voorwaarde tot samenwerking.

4. De leden krijgen zelfvertrouwen in de capaciteit van de groep en daaraan ontleent het individuele lid (meer) zelfvertrouwen.

Gelet op de aan KLu-personeel te stellen eisen zijn bovenstaande punten belangrijke winstpunten voor een goede op de praktijk gerichte vorming.

Toepassing van groepsdynamiek als middel in de vorming van aspirant-onderofficieren kan slechts dan op grotere schaal worden toegepast indien voldoende groepsbegeleiders beschikbaar zijn. Toepassing op beperkte schaal op een militair opleidingsinstituut of met onvoldoende geschoold kader is naar mijn mening sterk te ontvraden. Theoretisch en praktische opleiding hier toe zijn ook in Nederland reeds beschikbaar.

Conclusie

1. Voor het goed functioneren van de KLu-organisatie is het nodig dat het leidinggevend personeel aan bepaalde eisen voldoet, in het bijzonder waar het de leiders van kleine afdelingen en groepen betreft. De belangrijkste eisen daarbij zijn behalve een zekere vakbekwaamheid (kennis en ervaring) gelegen in de persoonlijkheidsstructuur van de onderofficier/chef. Vaktechnische en militaire bekwaamheid worden verkregen door opleiding.

2. Het gestalte geven aan de persoonlijkheidsstructuur geschiedt door vorming, waarbij de

pupil actief dient te zijn betrokken. De belangrijkste vormingsactiviteiten moeten in verband met de aan een onderofficier te stellen eisen zijn gericht op:

- a. innerlijke bereidheid en persoonlijke inzet;
 - b. sociale bekwaamheid en vaardigheid;
 - c. zelfstandigheid, verantwoordelijkheidsbesef en creativiteit.
3. In de militaire maatschappij is de aandacht die aan de sociale wetenschappen en de praktische toepassingen daarvan wordt besteed, iets, dat in het centrum van veler belangstelling staat.
4. Gerichte vormingsactiviteiten krijgen steeds meer reliëf en het werken in groepsverband is daarbij van zeer groot belang voor een evenwichtige vorming.
5. Het opleiden van groepsbegeleiders zal bij toepassing op grotere schaal van vorming door middel van groepswork op korte termijn dienen te worden gerealiseerd. Toepassing op een KLU-

opleidingsinstituut kan pas na gedegen scholing van het betrokken kader plaatsvinden.

Literatuur

- W. M. Lifton — *Working with groups*.
M. Mulder e.a. — *Mensen - groepen - organisaties*.
C. Argyris — *Mens en organisatie in het bedrijf*.
J. J. M. Penders — *Kadervorming in de industrie*.
A. Oldendorff — *Groep - groepsmoreel*.
W. M. Lifton — *Group classroom techniques*.
D. Cartwright en A. Zander — *Group dynamics, research and theory*.
Ned. Inst. v. Bedrijfspedagogie — *Kaderopleiding en bedrijfsbesprekingen*.
C. Lammers — *De sociologische studie van leiderschap in organisaties*.
H. Philipsen — *Het meten van leiderschap*.
E. Th. Cassee, M. R. van Gils en H. Philipsen — *Leiderschap en samenhang van de organisatie*.
L. T. A. Alting von Geusau — *Praktijktraining leiderschap*.
H. J. Vulmsma — *De taak van vormingsinstituten en levensscholen*.
L. P. Bradford — *Human relations training*.

Meningen van anderen

De verbindingen van de pantserinfanteriecompagnie (AMX)

Het bovengenoemde artikel van Kapitein der Infanterie R. J. A. Th. van Heerde (*Mil. Spect.* 135 (1966) (8)378), geeft mij aanleiding tot de volgende opmerkingen m.b.t. de paragraaf „Verbindingen met de Genie”.

1. Hoewel het artikel handelt over verbindingsproblemen en niet over de inzet van de compagnie, is het toch noodzakelijk, uit te gaan van een reële basis en niet van (vrijwel) nimmer voorkomende situaties.

In de eerste alinea wordt gesuggereerd dat bij samenwerking tussen infanterie en genie, de genie veelal onder bevel van de infanterie wordt gesteld. In het algemeen wordt de genie echter niet onder bevel gesteld, doch voor bepaalde taken in steun gegeven aan de infanterie. Een tankdozer en/of bruglegger alleen rechtstreeks onder bevel van een painfcie lijkt mij een uitzondering, zo niet absoluut fout.

Doorgaans geldt, dat genie-eenheden (en zeker tankdozers en brugleggers) onder (operatief) bevel worden gesteld voor operaties met een beperkt doel, van geringe duur, over bekende diepte, waarbij de behoefte aan genie-eenheden met vrij grote nauwkeurigheid kan worden bepaald. De bruglegger vervoert een brug kl. 60. Deze is in de eerste plaats bestemd voor het over een hindernis helpen van tanks, en pas in tweede instantie voor gemechaniseerde inf. Indien dit technisch mogelijk is, zal de infanterie met een rijsporenbrug worden geholpen.

2. In de tweede alinea wordt *tevens* een geniegroep onder bevel van de painfcie gesteld. Dit is natuurlijk mogelijk. In dit geval zal echter de tankdozer en/of bruglegger natuurlijk onder bevel van de geniegroep

staan, en het geheel onder (operationeel) bevel van de painfcie.

Op grond van de te verwachten werkzaamheden zal de Brigadecommandant (op advies van de brigade-genie-officier) een gedeelte van zijn geniepotentieel aan het bewuste painfbataljon in steun kunnen geven, dan wel onder (operatief) bevel kunnen stellen. Het *painfbat* krijgt dan een geniegroep (versterkt) of een geniepeloton (minus, versterkt) in steun of onder bevel. De bataljonscommandant kan de hem onder bevel gestelde genie natuurlijk weer onder bevel stellen van één van zijn cnen, met alle voor hem daaraan verbonden consequenties.

3. De eerderegenoemde geniegroep is „gezet op een 1-tonner”, die in de naaste toekomst zal worden vervangen door een „M 113”. Dit is onjuist. Het groepsvoertuig van de compagnie is momenteel een van 3 ton YA328 en wordt in de toekomst vervangen door een M113A1. De momenteel in het pagnpel aanwezige 1-tonner is het voertuig van de PS, met de extra pelotonsuitrusting.

4. De laatste regel van de tweede alinea opent de mogelijkheid voor een goede oplossing, nl.: het pagnpel (minus twee groepen, plus een tankdozer en/of bruglegger) *steunt* de painfcie. De toegevoegde tankdozer en/of bruglegger staat *altijd* (en niet „algemeen”, zoals in het artikel) onder bevel van de geniegroepscommandant of een commandant pagnpel.

5. De bruglegger beschikt over een ANVRC-7 en een ANVRC-10. Twee afzonderlijke toestellen, die samen overeenkomen met de ANGR-8.

6. De pantsergeniegroep beschikt momenteel over een ANVRC-10A, maar zal in de toekomst, na invoering van de M113A1 alleen een ANVRC-15 hebben.

7. De pelotonsc, nu nog in een Munga met ANVRC-10 en een ANPRC-10A zal na invoering een M113A1 krijgen met een ANGR-7. De Munga, die ter beschikking van de pelotonsc blijft, heeft geen radio.

8. De schrijver van het artikel bedoelt waarschijnlijk dat de painfcie wordt gesteund door een pagnpel (minus twee groepen, plus een tankdozer en/of bruglegger). De taak van de commandant pagnpel wordt echter in het artikel niet geheel duidelijk. De commandant painfcie wil de tankdozer en/of bruglegger beide op het „bereden” ciesnet hebben, daar de cc dan de mogelijkheid heeft deze voertuigen zo nodig rechtstreeks opdrachten te kunnen geven. Wat doet dan de commandant pagnpel zelf en wat zijn geniegroep?

9. De alinea betreffende de verbindingsmogelijkheden tussen de painfcie en het pagnpel zal dus, gelet op het eerder genoemde, opnieuw dienen te worden bezien, alvorens tot „conclusies over velddienstervaringen” te kunnen komen, tenminste als men een situatie als in de aanvang door schrijver geschetst wil overwegen. Hierbij zou men dan bv. twee mogelijkheden kunnen onderscheiden:

a. de painfcie wordt gesteund (onder bevel, of onder operationeel bevel) met een pagnpel (minus twee groepen, plus een tankdozer en/of bruglegger);

b. de painfcie wordt gesteund (onder bevel, of onder operationeel bevel) met een pagngroep (plus een tankdozer en/of bruglegger).

10. In de door schrijver voorgestelde werkwijze (n.a.v. conclusies uit velddienstervaringen) vormt de pagn eerder een hinderlijke factor (zeker op het gebied van de verbindingen) dan een steun, die zij beoogt te zijn.

Mijn oplossing voor een dergelijke situatie: de opdracht (in dit geval van c painfcie aan c pagnpel) geeft aan *wat*, *waar*, en *wanneer* moet gebeuren. Hoe het moet gebeuren (inclusief de verbindingen intern bij de genie), wordt aan de geniecommandant (hier c pagnpel) overgelaten. Zijn verbindingsmogelijkheden zijn voldoende om zijn peloton (versterkt) te kunnen leiden en radiocontact met de c painfcie te kunnen onderhouden.

Mijn advies n.a.v. het artikel van Kapitein Van Heerde: stel pagn-eenheden — zoals tot heden te doen gebruikelijk — slechts in uiterste noodzaak onder bevel, bv. om onnodige, ondoelmatige versnippering tegen te gaan en een goede en efficiënte inzet (en hierdoor steunverlening) te garanderen. Deze handelwijze maakt verder de verbindingsaangelegenheden en hierdoor de commandovoering bij de painfcie aanzienlijk eenvoudiger.

A. MEERMAN, Majoor der Genie

Antwoord op meningen van anderen

De verbindingen van de pantserinfanteriecompagnie (AMX)

Alvorens over te gaan tot de beantwoording van zijn commentaar, zou ik willen opmerken dat Majoor Meerman naar mijn mening enkele delen van mijn artikel niet geheel juist heeft geïnterpreteerd. De oorzaak hiervan is m.i. gelegen in het uitgangspunt, dat de algemene toestand door mij alleen en uitsluitend is geschetst in de eerste alinea van de paragraaf „verbindingen met de Genie”. Dit is niet juist, hetgeen ook uit de verdere inhoud van betrokken paragraaf moge blijken.

1. De door mij geschetste uitgangstoestand komt overeen met de situatie die onder punt 9a van het commentaar staat vermeld. Ik heb dus ook niet gesteld dat ik een onder (operationeel) bevel stellen van alleen een tankdozer en/of bruglegger, zonder verdere toevoegingen, voorsta. Ook voor mij spreekt het vanzelf — en het tegendeel is nergens door mij beweerd — dat een pantserinfanteriebataljon slechts dán een genieonderdeel onder operationeel bevel krijgt, wanneer het een actie met een beperkt doel betreft. Maar als deze situatie zich voordoet (en deze zal zich naar mijn mening in bepaalde terreinsoorten en vooral ook tijdens de opmars veelvuldig kunnen voordoen), dan moeten zowel de infanterie-cc als de genie-pc een houvast hebben bij het regelen van hun verbindingen. Dit was de doelstelling van mijn artikel. Dat hieraan behoefte bestaat, vooral als de toegevoegde genie in opdracht van het bataljon tijdens het gevecht onder (operationeel) bevel van een pantserinfanteriecompagnie wordt gesteld, is mij geble-

ken in de oefenpraktijk. Uit technisch oogpunt bezien is de bruglegger er inderdaad in eerste instantie voor om de tanks over een hindernis te helpen. Maar daar tanks en pantserinfanterie geïntegreerd in teams samenwerken, zal het naar mijn mening om tactische redenen *zeer vaak* noodzakelijk zijn om ook de pantserinfanterie van deze brug gebruik te laten maken. Temeer daar mij tijdens oefeningen is gebleken, dat het leggen van een voor de infanterie bestemde rijsporenbrug — die door de hiervoor geoefende infanterie zelf moest worden gelegd en naar voren gehaald — vrij veel tijd in beslag neemt, zeker als het terrein ongunstig is.

2. Bij de beantwoording van deze opmerking kan ik verwijzen naar het hierboven gestelde, betreffende de m.i. verkeerde interpretatie van de uitgangstoestand. In feite bestaat er dus geen verschil van mening.

3. Ik was ten tijde van het schrijven van mijn artikel nog niet met deze wijziging op de hoogte; de correctie wordt door mij met dank aanvaard.

4. Indien ook bij de opmars een pelotonscommandant van de genie het bevel voert over de geniegroep en de tankdozer die bij de spits worden ingedeeld, dan is er naar mijn mening geen enkel bezwaar om de woorden „in het algemeen” te vervangen door het woord „altijd”. Hiermee is dan tevens het gestelde onder punt 9b van het commentaar beantwoord.

5. Ik was van het feit op de hoogte, maar daar de ver-

bindingsmogelijkheden hetzelfde zijn, heb ik gemakshalve van de AN/GRC-8 gesproken.

6. Bij het schrijven van dit artikel werd uitgegaan van de *huidige toestand*; opzettelijk werd voorbijgegaan aan de toekomstige ontwikkeling.

7. Bij de beantwoording kan worden volstaan met een verwijzing naar punt 6.

8. Uit de inhoud van mijn artikel blijkt dat de geniepelotonscommandant in beginsel altijd de opdrachten aan het genieonderdeel geeft. Toch zijn er situaties denkbaar waarbij de compagniescommandant, afhankelijk van de tactische toestand, het tijdstip van het lanceren van de brug bijvoorbeeld — uiteraard nadat de technische verkenning heeft plaatsgevonden — zelf in de hand wil houden. In dat geval commandeert hij de uiteindelijke inzet zelf, teneinde tijdverlies tegen te gaan. Bovendien is hij, als de bruglegger en/of de tankdozer op het „bereden” compagniesnet staan ingenet, in staat om, indien de genie-pc, om welke reden dan ook, uitvalt, het commando over deze belangrijke genie-onderdelen over te nemen. Het is duidelijk dat de taken en werkzaamheden van commandant pagnpel en geniegroep hiermee onveranderd dezelfde blijven.

9 en 10. Inderdaad moeten genieonderdelen in uiterste noodzaak onder bevel worden gesteld. Maar als die noodzaak er dan is, moet er m.i. niet voor worden teruggeschrokken om i.v.m. *een zo snel mogelijke inzet* tot een onderbevelstelling op zo laag mogelijk niveau over te gaan. Dat dit speciaal geldt voor de pantsergenie die bij de brigade is ingedeeld, is vanzelfsprekend. Gezien het feit dat een bataljonscommandant die een genieonderdeel onder (operationeel) bevel heeft gekregen, dit onderdeel veelal aanvankelijk onder bataljonscontrole zal houden, is het van het grootste belang dat de wijze waarop de verbindingen dienen te worden gerealiseerd van te voren bij iedere ondercommandant bekend zijn. De bc zal immers lang niet altijd van te voren weten bij welke vóórcie de brug (het eerst) nodig is. Maar beslist hij op een bepaald moment, dan moet de compagniescommandant m.i. erop kunnen rekenen dat de genie zich al rijdende volgens een vast systeem in

zijn compagniesnet inet. Dat hierdoor enorm veel onnodig oponthoud wordt voorkomen is zonder meer duidelijk.

Dit is nu de doelstelling geweest van mijn artikel. Wordt nu, zoals Majoor Meerman stelt, de wijze waarop de verbindingen door de genie worden geregeld, aan de pelotonscommandant overgelaten, dan zal dit m.i. zeer veel tijdverlies met zich brengen op momenten waarop dit per se niet toelaatbaar mag worden geacht. Er moet naar mijn mening een systeem van verbindingen ontstaan, dat bij alle in teamverband samenwerkende wapens over en weer bekend is.

Indien nu een bepaald onderdeel, al of niet tijdens het gevecht, aan een ander onderdeel wordt toegevoegd, dan kan worden volstaan met het bekendmaken van de verschillende frequenties en roepnamen en men is als team voor actie gereed.

Naar mijn idee biedt het door mij voorgestelde systeem voor verbinding van de genie met de infanterie de volgende mogelijkheden.

- a. De cc kan ook indien hij is uitgestegen de genie bereiken.
- b. De cc kan de bruglegger en de tankdozer over het „bereden” net opdrachten geven als de geniepelotonscommandant sneuvelt.
- c. De genie-pc kan over zijn eigen pelotonsnet zijn hele peloton commanderen.
- d. De genie-pc heeft radioverbinding met de cc.
- e. De bruglegger en de tankdozer kunnen zo nodig via de radio samenwerken met de uitgestegen en/of de bereden pelotons.

Tot slot zij het mij vergund op te merken, dat naar mijn mening de verbindingaangelegenheden en de commandovoering op grond van het bovenstaande wel degelijk worden vereenvoudigd, dat deze meer op de praktijk zijn gericht en dat de inzet van de genie, in nauwe samenwerking met de pantserinfanterie, erdoor wordt versneld. Verder zou ik nog willen stellen, dat het „technische hoe” aan de genie-pc voorbehouden blijft, maar dat het „tactische hoe” louter en alleen een aangelegenheid is van de tactische commandant.

R. J. A. TH. VAN HEERDE, Kapitein der Infanterie

Uit de binnenlandse vakpers

Rusland en China sedert de val van Chroestsjof

Ruslands uiterlijke houding tegenover China blijft er één van zelfbeheersing, het 23e Congres van zijn communistische partij heeft dit duidelijk bewezen; de toon binnenskamers schijnt aanmerkelijk minder gematigd te zijn geweest, de Chinezen werden daar afgeschilderd als onverbeterlijke schismatici die, om eigen belangen, niets liever zouden zien dan een oorlog tussen de S.U. en de V.S.

Niet minder dan 86 landen hadden hun vertegenwoordigers naar Moskou gestuurd; China was de Grote Afwezige. Reden: het duidelijk laten blijken in woord en geschrift dat Moskou de Chinese communistische partij als vijand beschouwt en een „hysterische” stemming tegen China kweekt. China is in zijn protest evenwel nagenoeg alleen blijven staan; had het bij de zg. consultatieve conferentie van een jaar tevoren nog vier regerende communistische partijen achter zich, thans werd het alleen door de Albanese gevolgd; de andere drie, de Roemeense, Vietnamese en Koreaanse, zonden vertegenwoordigers.

De val van Chroestsjof in oktober 1964 scheen een ogenblik de weg te hebben gebaad naar een ontspanning. Dra bleek evenwel het tegendeel; nieuwe besprekingen leverden geen enkel positief resultaat op, hoewel men van Russische zijde alles in het werk stelde om de betrekkingen te neutraliseren.

Het Kremlin kwam onder meer met een programma de onderlinge polemiek te staken en het sedert 1960 sterk ingekrompen economisch, wetenschappelijk en cultureel verkeer uit te breiden, voorstellen die Chroestsjof ook herhaaldelijk had gedaan en die de Chinezen dus niet als ernstig bedoeld konden beschouwen. Kritiek op Chroestsjof in de „Rode Vlag” en andere uitlatingen toonden dat de tegenwoordige leiders toentertijd wel bereid waren hun steunverlening aan de Chinese industrialisatie te hervatten maar niet om te helpen bij de ontwikkeling van een eigen atoomwapen. Evenmin zijn zij bereid India op te offeren; integendeel. En ten aanzien van het grensgeschil tussen Rusland en China moge het volgende dienen.

In deze kwestie is het merkwaardige dat eigenlijk nooit is gezegd waar het om gaat. Het verloop van de grens werd geregeld door verdragen in 1858, 1860 en 1881 met de daarbij behorende grensafbakeningsprotocollen. De Chinese communisten beschouwen ze als „ongelijke verdragen”, die moeten worden vervangen door een nieuw verdrag dat „in vrijheid” wordt ondertekend.

Moskou is van oordeel dat slechts sprake zou kunnen zijn van „incidentele preciseringen” waar dit noodzakelijk is. De Chinezen zijn bereid ze te aanvaarden als uitgangspunt voor een redelijke regeling en men zou daardoor geneigd zijn aan te nemen dat gemakkelijk tot overeenkomst moet kunnen worden gekomen. Toch heeft China de in 1964 reeds begonnen onderhandelingen weer afgebroken en Rusland neemt aan dat het er de voorkeur aan geeft dit vraagstuk ongeregeld te laten, hetgeen weer door Peking wordt tegengesproken, waarbij het tevens verklaart dat Rusland meer

Chinees gebied bezet dan het volgens de „ongelijke verdragen” toekomt. Peking zegt niet om welke gebieden het hier gaat; het lijkt echter niet waarschijnlijk dat hier de betrekking kleine worden bedoeld, waarvan in de „ongelijke verdragen” sprake is. Vermoedelijk gaat het om Tannu Jura en Buiten-Mongolië, waar in 1920 volksrepublieken zijn gevestigd en die later bij Rusland zijn ingelijfd (1944-1945). Beide republieken beschouwt China nu als door Rusland „bezet gebied”. In 1964 evenwel schijnt Peking ten aanzien van Buiten-Mongolië bepaalde eisen te hebben gesteld, die tevens tot tegenstellingen met deze volksrepubliek leidden. De opvolgers van Chroestsjof hebben de banden daarmee steeds nauwer aangehaald en januari 1966 werd een nieuw vriendschapsverdrag gesloten, waarin meer de nadruk is gelegd op militaire samenwerking.

Men kan gevoeglijk aannemen dat, wat gewoonlijk wordt aangeduid met de „grenskwestie”, in wezen een Mongoolse kwestie is en meer dan iets anders vergiftigt zij de betrekkingen tussen China en Rusland.

Dan is er ook nog de ontwikkeling in zuidoost-Azië. Hier had het Kremlin veel terrein moeten prijsgeven aan de Chinezen en de opvolgers van Chroestsjof ondernamen, direct na diens val, een ernstige poging dit te herwinnen door uitgebreide steun aan Noord-Vietnam onder de leus „eenheid van actie tegen het imperialisme”, welke leuze in feite tegen de Chinese communisten was gericht, die haar dan ook heftig hebben aangevallen. Men gaat daarbij zelfs zover Rusland te beschuldigen van samenwerking met de V.S. en wapenleveranties van Moskou aan Hanoi te bemoeilijken.

Rusland heeft intussen met zijn „eenheid van actie” verbreiding van het neutralisme in China bereikt en Noord-Vietnam zijn pro-Chinese houding in een neutralistische doen wijzigen, welk voorbeeld daarna door Noord-Korea is gevolgd.

Ook in Latijns-Amerika moest China terrein prijsgeven, met name in Cuba en op de conferentie van Afro-Aziatische staten.

Wanneer men de ontwikkeling van het Russisch-Chinese conflict sedert de val van Chroestsjof overziet, blijkt dat de Sovjet-Unie erin is geslaagd haar positie te verbeteren. De opvolgers van deze Russische leider hebben meer rekening gehouden met de kracht van het polycentrisme in de communistische wereld dan hun voorganger. Dit betekent echter ook dat het verlies voor China niet evenredige winst voor de S.U. betekent. Het proces van afbrokkeling, dat zich nu al een aantal jaren lang aan de leiderschapspositie van Rusland in de communistische wereld voltrekt, gaat nu steeds voort. China heeft hiervan aanvankelijk geprofiteerd; de laatste tijd heeft het echter weer terrein verloren door een al te hardnekkig streven zijn wil aan mogelijke bondgenoten op te leggen.

„Rusland en China sinds de val van Chroestsjof”, door J. W. Bezemer, in „Internationale Spectator”, 22 juli 1966
d.U.

Uit de buitenlandse vakpers

Zes lessen in bedrijfsvoering door het Pentagon

Donald J. Smalter en Rudy L. Ruggles Jr., beiden functionarissen van de International Minerals and Chemical Corporation, doen in dit artikel verslag van hun ervaringen, opgedaan bij het U.S. Department of Defense t.a.v. geavanceerde denkpatronen en technieken van besluitvorming.

In de afgelopen jaren is het Department of Defense voor het bedrijfsleven een zeer vruchtbaar terrein van studie geweest. Hoewel er natuurlijk duidelijke verschillen tussen doelstellingen en problemen van overheid en bedrijfsleven zijn, is dat niet het geval met de benaderingswijzen en technieken om tot een oplossing te komen. De leiding van zowel overheid als bedrijfsleven heeft als primaire verantwoordelijkheid, tot een zodanige inzet van middelen te komen dat — op lange termijn — een maximaal resultaat ontstaat. Voor de ondernemer kan dat zijn een zo groot mogelijke opbrengst van het geïnvesteerde vermogen of vergroting van het marktaandeel, voor het defensieapparaat kan het bv. inhouden een bepaalde mate van nucleaire vergeldingskracht. Maar in beide gevallen zijn er veel elementen van overeenkomst te ontdekken als het gaat om het proces van beleidsbepaling, de analysetechnieken voor een beoordeling van de toestand en de systemen voor de opstelling van (strategische) plannen.

Naar de mening van de schrijvers zijn vooral door de komst van minister McNamara grote ontwikkelingen op gang gekomen. Het meeste valt daarbij op het zg. planning-, programmering-, budgetteringsysteem dat in 1961 werd ingevoerd en wordt gebruikt in samenhang met kostenanalyses. Dit denkpatroon bleek zoveel succes te hebben dat in augustus 1965 president Johnson aan 21 andere departementen opdracht gaf in 1966 overeenkomstige planningstechnieken in te voeren. Maar de DOD-ervaringen leveren ook een aantal concepten en technieken op die bruikbaar zijn in het bedrijfsleven. De schrijvers behandelen bij elke „les” de ervaringen die in het Pentagon werden opgedaan alsmede de specifieke toepassingsmogelijkheden bij hun eigen concern. Het komt mij voor dat de Pentagon-ervaringen in deze kolommen de meeste aandacht verdienen.

Les 1. Een primaire taak van de opperste leiding in elke onderneming is te bepalen hoe en wanneer, ter bereiking van zo duidelijk mogelijk aangegeven doelstellingen, de beperkte middelen moeten worden ingezet.

Voor het particuliere bedrijf betekent zulks, dat de aandacht in de eerste plaats moet zijn gericht op de markt waar men zijn inkomen moet maken en pas in de tweede plaats op de interne organisatie en wat daarmee annex is. Deze eerste les bestaat overigens uit een hele reeks deelproblemen. Vóór de komst van McNamara in het Pentagon maakten leger, marine en luchtmacht, vrijwel onafhankelijk van elkaar, hun plannen. Van coördinatie van de drie programma's was nauwelijks sprake. Wat McNamara instelde was een planning-systeem, gebaseerd op taken. Essentiële taken werden onderscheiden, zoals nucleaire vergelding, een „hot-spot

response”-taak e.a. Alle strategische elementen en hun bijbehorende kosten werden samengevat in een vijfjarenplan. Bepaalde onderdelen van het plan hadden vaak betrekking op leger, marine en luchtmacht tezamen. Deze gecoördineerde aanpak leidde er de eerste maal (medio 1961) al toe dat het plan voor 1962 drastisch diende te worden herzien. Onderzoekingen hadden duidelijk aangetoond dat de transportcapaciteit, zowel per vliegtuig als per schip, schromelijk tekortschoot. De nucleaire vergeldingsmacht kon worden aangepast door de B-70 bommenwerpers en de Minuteman op spoorwagens te vervangen door vaste raketbases. Het leger kreeg meer fondsen toegewezen voor de oorlogvoering met „conventionele” wapens. Kortom, de invoering van het takenconcept leidde al spoedig tot vele ingrijpende veranderingen. In geld uitgedrukt waren er miljarden dollars mee gemoeid.

Les 2. De leiding dient de jaarlijkse begroting te integreren met de plannen op lange termijn en wel volgens een vaste procedure.

Een goed strategisch plan (lange termijn) vereist voortdurende studie. De uitwerking ervan vereist planning op korte termijn. Alle doelen en taken moeten tenslotte op hun financieel-economische consequenties worden beoordeeld. In het Pentagon noemt men deze reeks planning—programmering—budgettering. Deze reeks die in het bedrijfsleven haar nuttigheid al had bewezen was een van de grote tekortkomingen toen McNamara op het Departement van Defensie kwam. Het bleek dat er te weinig tijd werd besteed aan strategische studies. Bij het vaststellen van de jaarlijkse begroting was duidelijk de tendens merkbaar om enorme sommen te besteden voor de voortzetting van bestaande verplichtingen, zonder verantwoorde analyses van de steeds veranderende behoeften. De tijdrovende procedures en de straffe voortgangcontroles waren ook debet aan deze omissie. McNamara en zijn „comptroller” Hitch creëerden de post van „Deputy Assistant Secretary for Programming”. Zijn taak bestond uit het opstellen van een actuele vijfjarige begroting die een volkomen weergave diende te zijn van alle strategische beslissingen en de daarmee samenhangende uitgaven. Deze planbegroting wordt maandelijks bijgewerkt. Ook tijdens de behandeling van de begroting in het Congres kwamen ernstige tekortkomingen aan het licht. Het Congres loopt te vaak om de lange-termijnvraagstukken van strategische verplichtingen en mogelijkheden heen en is meer geïnteresseerd in de begrotingsuitgaven van het jaar zelf. Aldus vervalt men in dezelfde fout die commissarissen van ondernemingen nogal eens maken, nl. het teveel concentreren van hun aandacht op het al of niet goedkeuren van kapitaalsuitgaven, in plaats van richting te geven aan de ondernemingsactiviteiten. Dit brengt ons tevens op de noodzaak om een compleet inzicht te verkrijgen in de strategische alternatieve mogelijkheden en hun kosten-effecten. Daarop heeft de volgende les betrekking.

Les 3. De leiding moet de toepassing bevorderen van

„operations research” (systeemanalyse op basis van mathematische analyse) ter oplossing van complexe strategische problemen.

Eén van de meest bruikbare analysetechnieken is de simulatie. Bij deze methode gaat het om het nabootsen, gewoonlijk d.m.v. een computerprogramma, van de gehele samenhang tussen mensen, machines, geld, materialen en informatie met inachtneming van gegeven veronderstellingen. Het grote voordeel van de simulatiemethode is dat de leiding, alvorens een beslissing te nemen, kennis kan verkrijgen van de gevolgen bij verschillende wijzen van optreden. In enkele minuten computertijd kan de leiding experimenteren met ontelbare programmaveranderingen. Simulatie is vooral belangrijk bij problemen waar veel factoren een rol spelen, waardoor de samengesteldheid van de interactie het menselijk omspanningsvermogen te boven gaat. Wellicht ook als gevolg van de slechte coördinatie tussen de programma's van de drie krijgsmachtdelen bestond er in 1961 onvoldoende inzicht in aard en omvang van het Amerikaanse militaire optreden in antwoord op eventuele vijandelijke acties. Deze tekortkoming kwam voor het eerst aan het licht tijdens de crisis om de Berlijnse muur in 1961. Voor een congrescommissie verklaarde McNamara: „Wij moeten eerst bepalen hoe onze buitenlandse politiek moet zijn, vervolgens een militaire strategie opstellen om die politiek uit te voeren en tenslotte de strijdkrachten opbouwen om die strategie met succes ten uitvoer te brengen”. Deze opvattingen hadden verschillende organisatorische veranderingen, o.a. de benoemingen van Charles J. Hitch als Assistant Secretary-Comptroller en dr. Alain Enthoven als Deputy Assistant Secretary for Systems Analysis tot gevolg. Dr. Enthoven karakteriseert de werking van het huidige Pentagon-systeem als volgt: „Het kan het beste worden beschreven als een voortdurende dialoog tussen de plannenmaker en de systeemanalist. De plannenmaker (McNamara) vraagt om alternatieve oplossingen voor zijn problemen waarna de systeemanalist poogt een heldere benaderingswijze voor het probleem te ontwerpen, de mogelijke alternatieve oplossingen en hun criteria formuleert en vervolgens zo duidelijk mogelijk de kwantitatieve kosten en nuttigheden van de verschillende oplossingen aangeeft”. Zowel Hitch als Enthoven zijn van militaire zijde ernstig gekritiseerd wegens het gebruik van computers op grote schaal bij het oplossen van problemen. Hitch was zich de betrekkelijkheid van de computerbijdrage zeer wel bewust, getuige enkele van zijn hieronder weer te geven argumenten.

— Economische keuze is een manier om problemen te bezien en berust niet noodzakelijkerwijs op het gebruik van bepaalde analytische hulpmiddelen.

— De hulp van computers is vooral bruikbaar bij de analyse van complexe problemen, maar er zijn veel vraagstukken waarbij deze apparaten niet bijzonder bruikbaar bleken. Maar ook in deze gevallen blijkt het de moeite waard de mogelijkheden eens te rubriceren en door te denken in termen van doelstellingen en kosten.

— Hoewel mathematische modellen en berekeningen hun nut hebben, zijn zij in geen enkel opzicht te vergelijken met goede intuïtieve oordeelsvorming. Zij werken aanvullend.

— Gezond oordeel is altijd van beslissende betekenis bij de analyse, de opsomming van de alternatieven en de keuze van de uiteindelijke richting van de actie.

Les 4. Systematische planning en programma-analyse worden ten zeerste bevorderd door het gebruik van logische vraagreeksen.

Volgens de schrijvers is vooral dit terrein van grote betekenis voor het bedrijfsleven. Een bijzonder verdienstelijke studie op dit terrein is die van Gilmore en Brandenburg waarin zij het strategische denkproces analyseren zoals dat in gebruik is bij het Army Command and General Staff College. Geïnspireerd door dit militaire voorbeeld construeerden zij een analogo denkschema voor de onderneming. Ook in het Pentagon ontbraken in het recente verleden op dit punt de nodige organisatorische voorzieningen. De verschillende mogelijke wijzen van strategisch optreden werden vaak intuïtief geformuleerd; gedegen studie ontbrak. Een goed voorbeeld hiervan is de B-70 supersonische bommenwerper. Gebaseerd op ervaringen stelde de luchtmachtleiding van de V.S. voornamelijk vertrouwen in de B-70. De door McNamara geïnitieerde studies leidden evenwel tot een drastische vermindering van het B-70-project en een grote versnelling van het Polarisprogramma. In vele gevallen bleken ook de financiële consequenties bij bepaalde beslissingen onvoldoende in beeld te zijn gebracht. Vaak verkeerde men in onwetendheid over ontwikkelings- en exploitatiekosten van in ontwikkeling zijnde wapensystemen. Veelal consumeerden deze projecten gigantische sommen geld. Onderzoeken op dit terrein hadden o.m. tot gevolg dat de Dyna-Soar- en Skybolt-projecten werden gestaakt.

Les 5. Bij planningberekeningen van gecompliceerde projecten verdient het aanbeveling van netwerkdiagrammen gebruik te maken.

Eén van de besturingstechnieken die zeer veel toepassing vond in het bedrijfsleven zijn de logisch opgebouwde netwerkdiagrammen. Er bestaat inmiddels een grote verscheidenheid van variaties, o.m. bekend onder namen als Program Evaluation and Review Technique (PERT) en Critical Path Method (CPM). Het PERT-systeem werd ontwikkeld door samenwerkende militaire en burgerinstellingen. Voor het eerst werden bij het Polarisproject de inspanningen van honderden bedrijven en afdelingen zó efficiënt gecoördineerd, dat het wapensysteem twee jaar vóór het geplande tijdstip operationeel was.

Als belangrijke voordelen bij de toepassing van netwerkdiagrammen komen naar voren:

— doeltreffende planning wordt sterk bevorderd omdat het netwerk een rigoureuze discipline vereist bij het vaststellen van de samenhang tussen alle activiteiten waaruit het project is opgebouwd; het opent tevens een mogelijkheid tot een straffe controle op belangrijke toestanden en gebeurtenissen;

— activiteiten, die in beslissende mate het welslagen van het project binnen de gestelde tijd bepalen, krijgen speciale aandacht;

— de maximaal toelaatbare vertragingen worden op goede gronden vastgesteld, evenals de eventuele gevolgen bij overschrijding van deze tijdslimieten;

— tenslotte geven de netwerken duidelijk aan wie verantwoordelijk is voor iedere activiteit en bepalen tevens waarmee een doelmatige coördinatie tot stand moet worden gebracht.

Les 6. In samengestelde organisaties zijn speciale be-

slissingscentra zeer nuttige instellingen voor de beoordeling en goedkeuring van voorgestelde programma's.

Een aantal ondernemingen (o.a. Dupont) heeft al zijn voordeel gedaan met dergelijke beslissingscentra. Het idee gaat ver uit boven dat van een vergadering waarin bepaalde voorstellen worden besproken. Een doeltreffende informatieverzorging is hierbij een *conditio sine qua non*. De betekenis van visuele hulpmiddelen met een sterke „impact” kan ook nauwelijks worden overschat. Toen McNamara op het Pentagon kwam bleek het vergaderen en opstellen van rapporten een zodanige vlucht te hebben genomen dat hiervan eerder een vertragende invloed op de besluitvorming uitging. Thans bestaat o.m. een speciaal ontworpen „strategy-decision-room”. Ten behoeve van degenen die de beslissingen moeten nemen is een indrukwekkend arsenaal hulpmiddelen in stelling gebracht en de informatieverzorging is bovendien zo

georganiseerd dat in zeer korte tijd adequate gegevens en antwoorden ter beschikking staan. Grote projectieschermen, kaarten en een computer behoren tot de normale uitrusting.

De schrijvers concluderen dat de beschreven adviezen — hoewel erg kostbaar — bij hun concern toepassing hebben gevonden en adviseren de leiders van de groeiende onderneming dat ook te overwegen. Groei betekent voortdurende verandering, ook in leiding en organisatie.

Een bepaalde mate van risico blijft — zeker in het zakenleven — altijd bestaan, maar de prijs valt ten deel aan degene die vooruitziet en zo min mogelijk aan het toeval overlaat.

„Six business lessons from the Pentagon”, door D. J. Smalter en R. L. Ruggles Jr., in „Harvard Business Review”, maart/april 1966. L.C.v.Z.

Hedendaagse militaire strategie

Sinds de strijdkrachten van de grootste staten zijn uitgerust met projectielen, die van een kernlading kunnen worden voorzien, is de rol van de strategie belangrijk toegenomen. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat de problemen van de moderne strategie in het centrum van de belangstelling van de politieke en militaire leiders van de imperialistische landen staan. Het is natuurlijk, dat het militaire denken in de Sovjet-Unie zich ook bezighoudt met de hedendaagse problemen van de strategie. Wanneer de imperialisten doorgaan zich met kernwapenprojectielen te bewapenen en zich voor te bereiden op een aanval op de Sovjet-Unie, dan is het van het grootste belang, dat een militaire strategie wordt uitgewerkt en dat de problemen worden opgelost, die samenhangen met het gereedmaken van het land om een verrassingsaanval te weerstaan en de aanval te verslaan. De militaire ideologen ontwerpen regelmatig strategische concepten ter rechtvaardiging van hun plannen. Onder hen wordt verschillend gedacht over de hedendaagse strategie.

Militaire strategie is een complex sociaal verschijnsel, dat onder andere omvat de theorie en de praktijk van het voorbereiden en voeren van oorlog; het is het gebied, waarin de activiteit van de hoogste militaire leiders van de staat in het gecoördineerd gebruik van de strijdkrachten teneinde het doel van de oorlog te verwezenlijken, valt. Het heeft te maken met alle strijdkrachten, vooral met de inzet van strategische kernwapens. Het bemoeit zich met gecoördineerd optreden van alle krachten en middelen, met de scheppende activiteit van het volk, verenigd in de legers en in de vloten. Een strategie, die de scheppende kracht van miljoenen mensen negeert, is gedoemd te mislukken. De strategie omvat tevens de operaties van strategische omvang. Krijgskunde en tactiek geven in concreto de methoden aan de strategische doelen te bereiken en er is daarom een nauwe relatie en interdependentie tussen strategie, krijgskunde en tactiek; de beslissende rol is echter aan de strategie voorbehouden.

Militaire strategie zonder een wetenschappelijk gefundeerde theorie is ondenkbaar. Een strategische theorie werkt de methoden van oorlogsvoorbereiding, oorlogsvoering en de gecoördineerde inzet van de strijdkrachten of delen hiervan uit door generalisering van

historische ervaringen, evaluatie van de internationale en binnenlandse politieke toestand, gevallen van oorlog, de mogelijkheden en de wijze van optreden van de tegenstander. Theoretisch onderzoek geeft inzicht in de plaats van de militaire strategie, de verhouding tot de politiek en de economie van de staat en tot de gemeenschap. Op het ogenblik zijn er drie vormen van militaire strategie, namelijk die van de imperialisten, de socialistische en die van de ontwikkelingslanden. Lenin heeft reeds erop gewezen, dat oorlog een voortzetting, zij het met gewelddadige middelen, is van de politiek, die de belligerenten reeds lang voor de oorlog voerden; derhalve is de strategie ondergeschikt aan de politiek. Militaire strategie kiest en realiseert de wijze waarop de politieke doeleinden door middel van het conflict kunnen worden gerealiseerd. De politiek dient echter met de eisen van de militaire strategie rekening te houden. Zo beïnvloedt de strategie omgekeerd ook de politiek.

Het gebruik van de strijdkrachten is direct afhankelijk van de economie. De economische omstandigheden bepalen hoe een oorlog kan worden gevoerd. Kernwapens en andere strategische wapens — beslissende middelen — zijn het resultaat van economische, wetenschappelijke en technologische verworvenheden. Dit heeft de structuur van de strijdkrachten veranderd en een omwenteling, zeer zeker op het gebied van de strategie, veroorzaakt. Men moet wel bedenken, dat de economie zich niet kan ontwikkelen, zonder het strategisch concept mede in beschouwing te nemen; dit komt tot uiting in de oorlogsindustrie, in de wijze waarop de produktiemiddelen zijn gegroepeerd, in de verhoging van de stabiliteit van de economie in de kernwapenoorlog, in de ontwikkeling van de technologie, het creëren van reserves, de omschakeling van de vredeseconomie op de oorlogseconomie enz.

Een nieuwe wereldoorlog, die onvermijdelijk het einde van het imperialisme zou brengen, zou tevens onvermijdelijk vernietiging zonder weerga, ontelbare slachtoffers en lijden van alle volken met zich brengen. Hierdoor hebben alle volkeren er baat bij te voorkomen, dat het imperialisme een nucleaire oorlog kan ontketenen.

De imperialistische machten hebben zich in vreedestijd

al geruime tijd op een nieuwe wereldoorlog voorbereid; zij proberen alles reeds van te voren gereed te hebben, zodat ze in tijd van oorlog binnen korte tijd hun doel kunnen bereiken. De socialistische landen zijn gedwongen zich voortdurend paraat te houden om die agressieve ideeën te kunnen dwarsbomen.

Eén van de belangrijkste taken van de strategie is de strategische planning. Het is in het verleden reeds gebleken, dat een succesvolle beëindiging van militaire operaties, speciaal in de beginfase van een conflict, ten nauwste samenhangt met de mate, waarin men in staat is strategische planning te verrichten met de juiste evaluatie van de vijandelijke en de eigen mogelijkheden.

Het maken van een opzet om een imperialistische agressie af te slaan is thans een veel moeilijker taak dan vroeger, aangezien het gebruik van wapens met een onvoorstelbare vernietigingskracht betekent, dat de oorlog zich over de gehele wereld zal uitbreiden, kort zal zijn en dat de overwinning zal afhangen van een hoge gevechtvaardigheid van de strijdkrachten, speciaal de strategische kernwapeneenheden en de bedrevenheid in het gebruik van deze wapens.

Eén van de belangrijkste taken van de militaire strategie is de omvang van de strijdkrachten vast te stellen en deze reeds in tijd van vrede zódanig te groeperen, dat de oorlogstaken zo snel mogelijk kunnen worden uitgevoerd. Het gevaar van een verrassingsaanval dwingt de Sovjet-Unie een voortdurende gevechtsgereedheid te handhaven, teneinde een vernietigende tegenaanval met kernwapens te kunnen uitvoeren. De strijdkrachten, die deze acties zullen uitvoeren zijn de strategische raketeenheden, met kernwapens bewapende onderzeeërs, de strategische luchtmacht, de luchtverdedigingsstrijdkrachten en een aantal eenheden van land-, zee- en luchtmacht.

Het is echter de vraag hoe een oorlog met kernwapens zal worden gevoerd. Wat is het hoofddoel van een gewapend conflict? Vroeger beperkte de oorlog zich tot de vernietiging van de vijandelijke strijdkrachten, maar nu zijn de economie van het land, het bestuur, de strijdkrachten en alle andere belangrijke zaken binnen het bereik van de moderne wapens. Vroeger waren de grondvormen van de strategische operaties het strategische defensief en het strategische offensief; thans wordt de voornaamste plaats ingenomen door de aanval

met strategische kernwapens tegen militaire, economische en politieke doelen; een van de andere vormen zal zijn de strategische verdediging tegen kernwapens. De nieuwe wapens openen een grote mogelijkheid tot een verrassende aanval. Zo ontstaan er ook middelen om een verrassende aanval vroegtijdig te ontdekken. De beginfase van een oorlog in onze ogen is de spanne tijds van het uitbreken van de oorlog tot de voltooiing van de essentiële militaire en strategische taken. Deze zal hoofdzakelijk bestaan uit een krachtige tegenactie met kernwapens die gericht zal kunnen zijn op het tegengaan van de aanval, desorganisatie van de vijandelijke staat en vernietiging van het militaire en economische potentieel van de vijand, zodat hij de oorlog niet langer kan voortzetten. Gelijkijdig met de tegenaanval, of daarna, zullen onze strijdkrachten in het offensief gaan.

Van bijzonder belang is, dat de kernwapeninzetmiddelen, de verdedigingsorganen, het gehele systeem van verkenning, waarneming en waarschuwing een hoge graad van paraatheid hebben. De strategie zal ook gebruik moeten maken van de morele en politieke superioriteit. In een moderne oorlog zal dát volk winnen dat sterk van geest en overtuigd is van de rechtvaardigheid.

In de Verenigde Staten en binnen de NAVO wordt speciale aandacht besteed aan de vraagstukken van de militaire strategie. Onder supervisie van het Pentagon is onder andere de RAND-Corporation opgericht, een militaire „denkfabriek”, waar ingenieurs, wiskundigen, natuurkundigen, filosofen, economen, astronomen enz. werken. Eén van de belangrijkste taken is het maken van plannen voor een kernwapenoorlog. Het Hudson Institute heeft ook een organisatie ter bestudering van strategische vraagstukken. In Engeland bestaat een speciaal „Institute for Strategic Studies” onder voorzitterschap van Lord Attlee.

Problemen op het gebied van militaire strategie zijn voortdurend onderwerp van studie in de hoogste organen, doch zonder een wetenschappelijke benadering kunnen de problemen van de moderne strategie niet worden opgelost.

„Current military strategy”, door V. D. Sokolovsky en M. Cherednichenko, in „Survival”, augustus 1966

G.J.B.

PARKER-KALON

Moderne

Wettig gedeponeerd **bevestigingsmiddelen**

Zelftappende plaatschroeven, snij-schroeven, slagschroeven, schroefnagels, ook in 18-8 stainless steel. Houtschroeven van roestvrij staal. Vleugelmoeren, duim-schroeven, lasbouten. Bouten en stelschroeven met inwendig-zeskant enz. enz.

APEX-schroevendraaiers, bits etc.

N.V. HANDELMAATSCHAPPIJ DOUWES

Noordwal 3-5, Den Haag, Tel. (070) 11 33 27,
33 59 40 - 41

Aannemer

van
schilderwerken

F. J. v. Embden

Biesdelschelaan 35

VELP (G.) - Telefoon 34 21